

EMKR-TOIMENPIDEOHJELMA

CCI	2014FI14MFOP001
Nimike	European Maritime and Fisheries Fund - Operational Programme for Finland
Versio	2.1
Ensimmäinen vuosi	2014
Viimeinen vuosi	2020
Tukikelpoisuus alkaa	1.1.2014
Tukikelpoisuus päättyy	31.12.2023
Komission päätöksen numero	C(2018)6598
Komission päätöksen päivämäärä	5.10.2018

1. TOIMENPIDEOHJELMAN VALMISTELU JA KUMPPANIEEN OSALLISTUMINEN	4
1.1 TOIMENPIDEOHJELMAN VALMISTELU JA KUMPPANIEEN OSALLISTUMINEN	4
1.2 ENNAKKOARVIOINNIN TULOS	5
1.2.1 Ennakoarviointiprosessin kuvaus	5
1.2.2 Yleiskatsaus ennakoarvioijien antamiin suosituksiin ja Lyhyt kuvaus siitä, miten ne on otettu huomioon	6
2. SWOT JA TARPEIDEN YKSILÖIMINEN	13
2.1 SWOT-ANALYYSI JA TARPEIDEN YKSILÖIMINEN	13
2.2 ALKUTILANNETTA KUVAAVAT TAUSTAINDIKAATTORIT	51
3. STRATEGIAN KUVAUS	54
3.1 KUVAUS TOIMENPIDEOHJELMAN STRATEGIASTA	54
3.2 ERITYISTAVOITTEET JA TULOSINDIKAATTORIT	61
3.3 ASIAANKUULUVAT TOIMENPITEET JA TUOTOSINDIKAATTORIT	66
3.4 KUVAUS SIITÄ, MITEN OHJELMA TÄYDENTÄÄ MUITA ESR-RAHASTOJA	79
3.4.1 Kuvaus siitä, miten ohjelma täydentää muita ERI-rahastoja ja muita asiaankuuluvia unionin ja kansallisia EMKR:n rahoitusvälineitä ja miten se sovitetaan yhteen niiden kanssa	79
3.4.2 Suunnitellut tärkeimmät toimenpiteet hallinnollisen taakan vähentämiseksi	80
3.5 TIEDOT MAKROALUE- JA MERIALUESTRATEGIOISTA (TARVITTAESSA)	82
4. TIETTYJÄ EMKR-TOIMENPITEITÄ KOSKEVAT VAATIMUKSET	83
4.1 KUVAUS NATURA 2000 -ALUEIDEN ERITYISTARPEISTA JA SIITÄ, MITEN OHJELMA VAIKUTTAA YKP-ASETUKSEN 8 ARTIKLASSA SÄÄDETYN KALAKANNAN ELVYTTÄMISALUEIDEN VERKOSTON PERUSTAMISEEN	83
4.2 KUVAUS PIENIMUOTOISEN RANNIKKOKALASTUKSEN KEHITTÄMISTÄ, KILPAILUKYKYÄ JA KESTÄVYYTTÄ KOSKEVASTA TOIMINTASUUNNITELMASTA	83
4.3 KUVAUS YHTEISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ KOSKEVAN ASETUKSEN 67 ARTIKLAN 1 KOHDAN B-D ALAKOHDAN MUKAISESTA YKSINKERTAISTETTujen KUSTANNUSTEN LASKENTAMENELMÄSTÄ	84
4.4 KUVAUS 97 ARTIKLAN MUKAISESTA LISÄKUSTANNUSTEN TAI TULONMENETYSTEN LASKENTAMENELMÄSTÄ	85
4.5 KUVAUS MENETELMÄSTÄ KORVAUKSEN LASKEMISEKSI SOVELTAEN ASETUKSEN (EU) N:o 508/2014 40 ARTIKLAN 1 KOHDAN, 53, 54, 55 JA 67 ARTIKLAN NOJALLA HARJOITETUN KUNKIN TOIMINNAN OSALTA MÄÄRITELTYJÄ ASIAANKUULUVIA PERUSTEITA	86
4.6 KUN ON KYSE ASETUKSEN (EU) N:o 508/2014 34 ARTIKLAN MUKAISISTA TOIMENPITEISTÄ KALASTUSTOIMINNAN PYSYVÄKSI LOPETTAMISEKSI, KUVAUKSESSA ON ESITETTÄVÄ KALASTUSKAPASITEETIN VÄHENTÄMISEN TAVOITTEET JA SEN SAAVUTTAMISEKSI TOTEUTETTAVAT TOIMENPITEET ASETUKSEN (EU) N:o 1380/2013 22 ARTIKLAN MUKAISESTI. MUKAAN ON LIITETTÄVÄ KUVAUS ASETUKSEN (EU) N:o 508/2014 33 JA 34 ARTIKLAN MUKAISESTI MYÖNNETTÄVÄN KORVAUKSEN LASKENTAMENETELMÄSTÄ.	87
4.7 KESKINÄISET RAHASTOT EPÄSUOTUISTEN SÄÄOLOJEN TAI YMPÄRISTÖVAHINKOJEN VARALTA	87
4.8 KUVAUS TEKNISEN TUEN KÄYTTÖSTÄ	87
4.8.1 Jäsenvaltion aloitteesta annettava tekninen tuki	87
4.8.2 Kansallisten verkostojen perustaminen	88
5. ERITYISTIEDOT YHDENNETYSTÄ ALUEELLISESTA KEHITTÄMISESTÄ	89
5.1 TIEDOT YHTEISÖLÄHTÖISEN PAIKALLISEN KEHITTÄMISEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA	89
5.1.1 Kuvaus yhteisölähtöisestä paikallisesta kehittämisstrategiasta	89
5.1.2 Luettelo kalastusalueiden valintaperusteista	91
5.1.3 Luettelo paikallisten kehittämisstrategioiden valintaperusteista	93
5.1.4 Selkeä kuvaus paikallisten kalatalouden toimintaryhmien rooleista, hallintoviranomaisesta tai nimetystä elimestä kaikkien strategiaan liittyvien täytäntöönpanotehtävien osalta	94
5.1.5 Tiedot kalatalouden toimintaryhmille suoritettavista ennakkomaksuista	94
5.2 TIEDOT YHDENNETTYISTÄ ALUEELLISISTA INVESTOINNEISTA	95
6. ENNAKKOEHTOJEN TÄYTTYMINEN	97
6.1 SOVELLETTAVIEN ENNAKKOEHTOJEN YKSILÖIMINEN JA NIIDEN TÄYTTYMISEN ARVIOINTI	97
6.1.2 Sovellettavat yleiset ennakkoehdot ja niiden täyttymisen arviointi	101
6.2 KUVAUS TOTEUTETTAVISTA TOIMENPITEISTÄ, NIIDEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA VASTAAVISTA ELIMISTÄ JA NÄIDEN TOIMENPITEIDEN TOTEUTUKSEN AIKATAULUSTA	103
6.2.1 Toimet, joilla on tarkoitus täyttää EMKR-kohtaiset ennakkoehdot	103

6.2.2 Toimet, joilla on tarkoitus täyttää yleiset ennakkoehdot	103
7. TULOSKEHYKSEN KUVAUS.....	104
7.1 TAULUKKO: TULOSKEHYS	104
7.2 TAULUKKO: TULOSKEHYKSEEN SISÄLLYTETTÄVIEN TUOTOSINDIKAATTOROIDEN VALINTAPERUSTEET	105
8. RAHOITUSSUUNNITELMA	112
8.1 KULLEKIN VUODELLE SUUNNITELTU EMKR:N KOKONAISRAHOITUSOSUUS (EUROA)	112
8.2 EMKR:N RAHOITUSOSUUS JA OSARAHOITUSOSUUS UNIONIN PAINOPISTEISIIN, TEKNISEEN APUUN JA MUUHUN TUKEEN (EUROA)	113
8.3 EMKR:N RAHOITUSOSUUS ERI-RAHASTOJEN TEMAATTISIIN TAVOITTEISIIN	114
9. HORISONTAALISET PERIAATTEET	115
9.1 KUVAUS TOIMISTA YHTEISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ KOSKEVAN ASETUKSEN 5*, 7 JA 8 ARTIKLASSA SÄÄDETTYJEN PERIAATTEIDEN HUOMIOON OTTAMISEKSI	115
9.1.1 <i>Miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäminen sekä syrjimättömyys</i>	115
9.1.2 <i>Kestävä kehitys</i>	115
9.2 ILMASTONMUUTOKSEEN LIITTYVIIN TAVOITTEISIIN KÄYTETTÄVÄN TUEN OHJEELLINEN MÄÄRÄ	117
10. ARVIOINTISUUNNITELMA.....	119
ARVIOINTISUUNNITELMAN TAVOITTEET JA PÄÄMÄÄRÄ	119
HALLINNOINTI JA KOORDINOINTI	119
ARVIOINTIAIHEET JA -TOIMET	120
TIEDOT JA TIETOSTRATEGIA	121
AIKATAULU	121
YHTEISÖLÄHTÖISEN PAIKALLISEN KEHITTÄMISEN ARVIOINTIA KOSKEVAT ERITYISVAATIMUKSET	121
VIESTINTÄ	122
VARAT	123
11. OHJELMAN TÄYTÄNTÖÖNPANOJÄRJESTELYT	124
11.1 VIRANOMAISTEN JA VÄLITTÄVIEN ELINTEN YKSILÖIMINEN	124
11.2 SEURANTA- JA ARVIOINTIMENETTELYJEN KUVAUS	124
11.3 SEURANTAKOMITEAN YLEINEN KOKOONPANO	125
11.4 YHTEENVETOKUVAUS 120 ARTIKLAN MUKAISESTI TOTEUTETTAVISTA TIEDOTUS- JA JULKISTAMISTOIMENPITEISTÄ	125
12. TIEDOT VALVONTA-, TARKASTUS- JA TÄYTÄNTÖÖNPANON VALNVONTAJÄRJESTELMÄN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA VASTAAVAVISTA ELIMISTÄ	127
12.1 VALVONTAA, TARKASTUKSIA JA TÄYTÄNTÖÖNPANON VALVONTAA KOSKEVAN JÄRJESTELMÄN TÄYTÄNTÖÖNPAOELIMET	127
12.2 LYHYT KUVAUS KALASTUKSEN VALVONTAAN, TARKASTAMISEEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANON VALVONTAAN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVISTA HENKILÖRESURSSISTA JA RAHOITUSVAROISTA	127
12.3 KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT KESKEISET VÄLINEET, ERITYISESTI ALUSTEN, LENTOKONEIDEN JA HELIKOPTERIEEN LUKUMÄÄRÄ	127
12.4 LUETTELU VALITUISTA TOIMINTATYYPEISTÄ	127
12.5 YHTEYS KOMISSION MÄÄRITTELEMIIN PAINOPISTEISIIN	130
13. TIEDONKERUU	132
13.1 YLEINEN KUVAUS KADELLE 2014–2020 SUUNNITELLUISTA TIEDONKERUUTOIMISTA	132
13.2 KUVAUS TIETOJEN SÄILYTTÄMISEN MENETELMISTÄ, TIETOJEN HALLINNASTA JA TIETOJEN KÄYTÖSTÄ	133
13.3 KUVAUS SIITÄ, MITEN TIEDONKERUUN MOITTEETON VARAINHOITO JA HALLINNOINTI SAAVUTETAAN	134
14. RAHOITUSVÄLINEET	136
14.1 KUVAUS RAHOITUSVÄLINEIDEN SUUNNITELLUSTA KÄYTÖSTÄ	136
14.2 SELLAISTEN EMKR-TOIMENPITEIDEN VALINTA, JOTKA ON TARKOITUS PANNA TÄYTÄNTÖÖN RAHOITUSVÄLINEILLÄ	136
14.3 OHJEELLISET MÄÄRÄT, JOTKA ON TARKOITUS KÄYTTÄÄ RAHOITUSVÄLINEILLÄ	137
ASIAKIRJAT	138
VIIMEISIMMÄT VARMENTAMISTULOKSET	139

1. TOIMENPIDEOHJELMAN VALMISTELU JA KUMPPANIEN OSALLISTUMINEN

1.1 Toimenpideohjelman valmistelu ja kumppanien osallistuminen

Ohjelman valmistelu Manner-Suomessa

Euroopan meri- ja kalatalousrahaston Suomen toimintaohjelman laadinnasta on vastannut maa- ja metsätalousministeriö. Ahvenanmaan maakunnalla on itsehallintolain (1144/1991) nojalla lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat kalastusta, kalastuksen säätelyä sekä luonnon ja ympäristön suojelua. Euroopan meri- ja kalatalousrahastoasetuksen mukaan kunkin jäsenmaan on toimitettava kuitenkin koko jäsenvaltion kattava toimintaohjelma. Manner-Suomi ja Ahvenanmaan maakunta ovat neuvotelleet ohjelman sisällöstä valmistelun aikana.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 23.3.2012 toimintaohjelman valmistelua tukevan työryhmän, jossa on ollut edustettuna mm. kalatalouden elinkeinot, ympäristönsuojelujärjestöt, tutkimus sekä kalatalous- ja ympäristöhallinto. Työryhmän tehtävänä on ollut avustaa EU-säädösten edellyttämän toimintaohjelman valmistelua sekä ennako- ja ympäristöarviointien toteuttamista. Toimintaohjelman meripolitiikan toimenpiteitä koskevan osan valmistelua tukemaan asetettiin 6.2.2013 toinen työryhmä, joka on koostunut meripolitiikan alaan liittyvien ministeriöiden sekä riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen edustajista. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö kuuli valmistelun aikana ammattikalastuksen, vesiviljelyn sekä jalostuksen ja kaupan sektorikohtaisia kehittämisryhmiä.

Neuvoston ja parlamentin asetus Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta edellyttää, että toimintaohjelman valmistelun kanssa rinnan toteutetaan ohjelman ennakoarviointi. Osana ennakoarviointia toteutettiin ohjelman vaikutusten arviointi (SOVA). Arvioinnissa tunnistettiin ja kuvattiin ohjelmien toteuttamisen aiheuttamat merkittävät välittömät ja välilliset ympäristövaikutukset sekä arvioitiin vaihtoehtoisten ratkaisuiden toteutettavuutta ja vaikutuksia. Tarjouskilpailun perusteella valittiin ulkopuoliseksi arvioitsijaksi Suomen ympäristökeskuksen ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen muodostama konsortio.

Toimintaohjelma laadittiin vuorovaikutteisena prosessina ministeriön, sidosryhmien ja arvioitsijan välillä siten, että valmistelu vaiheistettiin loogisiin kokonaisuuksiin. Keskeisimmät työvaiheet olivat nykytilan ja SWOT-analyysin laatiminen, interventiologiikan suunnittelu, toimenpiteiden arviointi ja valinta, rahoituksen kohdentaminen, ohjelman seurantamenetelmien laatiminen sekä vaikutusten arviointi. Jokaisen osa-alueen valmistelu toteutettiin siten, että ministeriö laati esityksen kyseisestä vaiheesta, minkä jälkeen se käsiteltiin työryhmässä. Ministeriö tarkisti esitystä sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella, minkä jälkeen ulkopuolinen arvioitsija arvioi esityksen ja antoi siitä palautteen. Tällä menettelyllä sidosryhmät ja arviointi integroitiin kiinteäksi osaksi valmisteluprosessia ja varmistettiin, että työryhmätyöskentelyllä ja arvioinnilla on vaikutus ohjelman laadintaan ja siihen liittyvien valintojen tekemiseen. Vesiviljelystrategia ja sen ympäristöarviointi laadittiin samanlaisen prosessin kautta.

Ohjelman valmistelu ja kumppanuuden toteuttaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Ahvenanmaan maakunnan hallitus järjesti toukokuussa 2012 avoimen tilaisuuden, jossa esiteltiin Eurooppa 2020 -strategian suuntaviivat ja luonnosteltu säädöspohja ohjelmakaudelle 2014–2020. Tilaisuudessa käytiin läpi myös ohjelmakauden 2007–2013 kokemuksia sekä Ahvenanmaan yhteiskuntataloudellista tilannetta ja talouden kehityssuuntia. Tilaisuudessa käsiteltiin kaikkia Euroopan rakennerahastoja, joita Ahvenanmaan maakunnan hallitus on hallinnoinut ohjelmakaudella 2007–2013: Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto (ESR), Euroopan kalatalousrahasto (EKTR) ja Maaseuturahasto.

Maakunnan hallitus asetti elokuussa 2012 strategiaryhmän vastaamaan kaikkien investointi- ja rakennerahastojen valmistelun koordinoinnista. Halukkaille tahoille tarjottiin avoimella kirjeellä 21.6.2012 mahdollisuus osallistua ohjelmien valmisteluun ehdottamalla jäseniä strategiaryhmään.

Strategiaryhmässä on ollut edustajia maakunnan hallituksesta, maakunnan hallituksen tasa-arvoyksiköstä, poliittisesta oppositiosta sekä seuraavista yhdistyksistä ja organisaatioista: Ålands Natur och Miljö r.f., Ålands fredsinstitut, Ålands kommunförbund, Ålands Näringsliv r.f., Högskolan på Åland, Ålands Gymnasium, Ålands Fiskare r.f., Ålands Fiskodlarförening r.f., FFC:s lokalorganisation r.f. på Åland, Ålands Producentförbund r.f. och Leader Åland r.f.

EMKR-työtä valmistelemaan asetettiin kaksi työryhmää; ”Kestävä, kilpailukykyinen kalastus ja vesiviljely” sekä ”Maaseudun ja rannikon kehittäminen”. Viimeksi mainittu ryhmä valmisti myös maaseutuohjelman toteuttamiseen liittyviä tehtäviä. Työryhmissä ovat olleet edustettuina hallintoviranomaiset, ympäristöviranomaiset, elinkeinoelämä ja kolmas sektori. Osana ohjelmatyön valmistelua työryhmät ovat järjestäneet kokouksia ja kuulemistilaisuuksia kohderyhmille.

1.2 Ennakkoarvioinnin tulos

1.2.1 Ennakkoarviointiprosessin kuvaus

Meri- ja kalatalousrahaston kansallisen toimintaohjelman ennakkoarviointi eteni vaihe vaiheelta seuraten toimintaohjelman valmistumisen vaiheita. Ennakkoarvioinnin suorittivat Suomen ympäristökeskus ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos. Ennakkoarviointia suorittava ryhmä oli edustettuna jokaisessa toimintaohjelman valmisteluun liittyvässä työryhmän kokouksessa sekä piti ajoittain kokouksia toimintaohjelmaa valmistelevien virkamiesten kanssa.

Toimintaohjelman työn edetessä arviointiryhmä esitti huomioitaan työryhmässä kulloinkin valmistelussa olevasta aiheesta. Näin arvioinnin tulokset tulivat nopeasti ohjelman

valmistelun käyttöön. Arviointihuomioiden esittäminen työryhmän kokouksissa tarjosi työryhmän jäsenille mahdollisuuden täydentää ja joissain tapauksissa korjata arvioitsijoiden huomioita.

Sama arviointitiimi tuotti EMKR-ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnin (SOVA), mikä varmisti ennakoarvioinnin ja ympäristövaikutusten arvioinnin yhteensopivuuden toisiinsa. Ehdotettujen toimenpiteiden vaikutusten tarkastelu jäsenettiin kestävän kehityksen kolmen pilarin mukaisesti taloudellisiin, ympäristöllisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin. Kunkin arvioinnin pääkriteereistä oli jaettu yksityiskohtaisempiin alakriteereihin, jotka valottivat vaikutuksia konkreettisemmin. Arviointimenetelmää hyödynnettiin ympäristöarvioinnin lisäksi ennakoarvioinnissa erityisesti tarkasteltaessa ohjelman johdonmukaisuutta suhteessa toimintaohjelmalle asetettuihin tavoitteisiin.

EMKR-ohjelman ympäristöselostus oli lausunnoilla samanaikaisesti toimintaohjelman luonnoksen kanssa. Näin varmistettiin laaja palaute ympäristöselostukselle.

1.2.2 Yleiskatsaus ennakoarvioijien antamiin suosituksiin ja lyhyt kuvaus siitä, miten ne on otettu huomioon

Aihe	Suositus	Miten suositus otettiin huomioon tai miksi sitä ei otettu huomioon
1 - SWOT-analyysi, tarpeiden arviointi	Nykytilan arviossa oli keskitytty toimintaohjelman kannalta olennaisiin asioihin ja tausta-aineisto oli monipuolista. Tunnistetut tarpeet olivat relevantteja. Nykytilan arvioon pohjautuvat SWOTit olivat onnistuneita. Arviointitiimi esitti joitain huomioita SWOT -analyysien parantamiseksi: - Pääosin kalastus on kestävä, mutta siian, meritaimenen ja kuhan kalastukseen liittyy riskejä. - Logistiikan toimivuuden osalta ei oltu huomioita, että kaikilla alueilla sisävesi- ja rannikkokalastuksen saaliinkeruun logistiikka ei toimi hyvin. - Vesiviljelyn kannalta vuoropuhelu intressiryhmien osalta ei toimi alan kannalta	Ennakoarvioinnin suositukset otettiin huomioon SWOT:ien laadinnassa erityisesti meripolitiikan osalta.

Aihe	Suositus	Miten suositus otettiin huomioon tai miksi sitä ei otettu huomioon
	<p>tärkeimmässä vaiheessa eli lupaprosessin aikana. Lisäksi kotimaisten toimijoiden siirtymistä Ruotsiin ei ollut huomioitu SWOTissa.</p> <p>- Meripolitiikan SWOTissa tulisi paremmin huomioida, että ympäristötietoisuuden lisääntymisestä huolimatta Itämeren tila ei ole merkittävästi parantunut. Myöskään mahdollisuutta vahvistaa suojelualueiden hallintaa ei otettu huomioon.</p>	
<p>2 - Toimimenedelögiikan rakenne, mukaan lukien vaikutus Eurooppa 2020 - strategiaan, ehdotetun ohjelman sisäinen johdonmukaisuus ja sen suhde muihin asiaankuuluviin välineisiin, määrällisten tavoitteiden ja välitavoitteiden vahvistaminen sekä talousarviovarojen jakaminen</p>	<p>Pääosin esitetty toimintalogiikka vastaa hyvin alan nykytilan kuvausta ja SWOTeja. Pienempiä yksityiskohtia huomioitiin, mutta ei ehdotettu muutoksia päälinjoihin. Rahoituksen kohdentamisen vertailu suhteessa ohjelmalle asetettuihin tavoitteisiin osoitti ohjelman olevan johdonmukainen. Ohjelma tuottaa vaikutuksia, jotka vastaavat hyvin ohjelman tavoitteita lisäksi oli merkittävää, että ohjelmalta löytyy selviä painotuksia. Rahoituksen painotus kohdistuu toimenpiteisiin, joilla on odotettavissa vaikuttavuutta. Suositellaan synergioiden hakemista eri toimenpiteiden välillä. Kalatalousyrittäjien toimintaympäristö (esim. markkinat, muun yhteiskunnan asenteet) vaikuttaa merkittävästi yrittäjien investointihalukkuuteen. Ohjelmasta saatavan</p>	<p>Ei muutostarpeita.</p>

Aihe	Suositus	Miten suositus otettiin huomioon tai miksi sitä ei otettu huomioon
	rahoituksen riittävä osuus voi joissain tapauksissa kannustaa investointeihin. Vesiviljelyinvestoinneilla on korkea tuotto-odotus. EMKR:n suunniteltu toteuttamisen voidaan katsoa edistävän kalatalouden osalta EU 2020 strategian tavoitteita hyvin.	
3 - Johdonmukaisuus yhteisen strategiakehyksen, kumppanuussopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 121 artiklan 2 kohdan mukaisesti annettujen asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten kanssa sekä tarvittaessa kansallisella tasolla kansallisten uudistusohjelmien kanssa	EMKR toimintaohjelma on hyvin linjassa EU:n asettamiin yleisiin ohjelmallisiin tavoitteisiin. Suomen kumppanuussopimuksen kanssa EMKR ohjelma liittyy erityisesti kumppanuussopimuksen maatalouteen ja elintarviketuotantoon liittyviin tavoitteisiin, mutta osittain vastaa myös suurimpaan osaan muista tavoitteista.	Ei muutostarpeita.
4 - Ohjelmassa ehdotettujen tukimuotojen perustelut (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 66 artikla)	Arvioitsijalla ei ole huomautettavaa	Ei muutostarpeita
5 - Henkilöresurssit ja hallinnolliset valmiudet sekä ohjelman hallinnointi	Tukihakemusten käsittelyyn tulee taata riittävät resurssit nopean päätöksenteon avuksi, mikä on keskeisin huomio. Hyvin toimiva tukiohjelma saa tukimahdollisuudet ajoissa investoijien tietoon ja saa päätökset tehtyä niin, ettei toimijoille aiheudu viivytyksiä suunnitelmien toteuttamiseen. Hakemusten käsittelylle ja tukipäätösten tekemiselle on syytä varata ohjelman täytäntöönpanon tueksi laaduntarkkailuresursseja ja	Toimintaohjelmassa esitetään kalatalouden verkostotoiminnan perustamista minkä avulla parannetaan tuen saajien informointia sekä lisätään hallinnon koulutusta. Lisäksi toimintaohjelman hallinnoinnin keskittämällä kolmeen ELY-keskukseen turvataan nykyistä paremmat hallinnolliset resurssit hakemusten käsittelyille.

Aihe	Suositus	Miten suositus otettiin huomioon tai miksi sitä ei otettu huomioon
	päättää myös sopivista indikaattoreista.	
6 - Ohjelman seurantamenettely ja arviointeihin tarvittavien tietojen keruumenettely	<p>Suunnitelmassa on hyvällä tavalla omaksuttu aktiivinen ja reagoiva arviointiote. Arviointiin nimetään ohjausryhmä ja tehtävä määritetään</p> <p>Luonnonvarakeskuksen tulostavoitteisiin. Työnjako EMKR –ohjelman ja koko toimialan seurantojen välillä on oltava selkeä. Lisäksi on tarkoitus tarvittaessa teettää erillisselvityksiä, jotka liittyvät ohjelman keskeisiin toimenpiteisiin ja niiden vaikuttavuuden arviointiin. Tällaisia kokonaisuuksia ovat mm. kalastuksen ja hylkeiden rinnakkaiselon edistäminen, vesiviljelyn kestävä kasvu, alueelliset kalatalouden toimintaryhmät, innovaatio- ja kehittämisohjelmat sekä toimintaohjelman toimeenpano.</p> <p>Ohjelman seurannassa on käytettävä mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia Luke, SYKEN ja hallinnon omia tietokantoja ja kerättyjä tietoja varojen käytöstä ohjelmakauden aikana. Indikaattorien valinnassa tulee valita mahdollisimman kuvaavat ja tehokkaat osoittimet, joiden tueksi tarvittavaa asiantuntemusta on varattava riittävästi käyttöön.</p>	Ei muutostarpeita.
7 - Toimenpiteet, joilla edistetään miesten ja naisten yhtäläisiä	Ohjelman suunniteltu panostus verkostoitumiseen ja vuorovaikutukseen	Kalatalousverkostotoiminnan avulla lisätään alan sisäistä ja ulkoista verkostoitumista sekä

Aihe	Suositus	Miten suositus otettiin huomioon tai miksi sitä ei otettu huomioon
mahdollisuuksia, estetään syrjintää ja edistetään kestävä kehitystä	<p>kansallisella ja alueellisella tasolla edistää yhtäläisiä mahdollisuuksia.</p> <p>Toimeenpanossa tulee varmistaa uusien yhteyksien syntyä kalatalouden toimijoiden ja muiden ryhmien kesken. Myös sukupuolten tasapuoliseen kohteluun tulee kiinnittää huomiota. Ehdotetaan otettavaksi käyttöön 29.2 artiklan mukainen rahoitus kalastajien puolisoille.</p> <p>Arvioitsija suosittelee, että toimintaohjelman toteutus ja seuranta ovat laaja-alaista ja siitä tiedotetaan aktiivisesti perinteisissä ja uusissa medioissa. Ohjelmatyön avoimuudella voidaan vaikuttaa siihen, ettei pääse syntymään suljettua piiriä tai vaikutelmaa sellaisesta.</p> <p>Ohjelmalla on merkittävää potentiaalia edistää kalataloutta kestävä kehityksen kaikkien pilarien näkökulmasta. Kokonaisarvio ohjelman mahdollisista vaikutuksista on positiivinen kaikista kolmesta näkökulmasta. Mahdollisia ympäristöriskejä tunnistettiin mm. liittyen vesiviljelyinvestointeihin.</p>	<p>kalataloushallinnon tiedottamista.</p> <p>Artiklan 29.2. mukainen toimenpide on otettu käyttöön toimintaohjelmassa.</p>
8 - Toimenpiteet, joilla vähennetään tuensaajien hallinnollista taakkaa	<p>Pyrkimys yksinkertaistaa EMKR -ohjelman hallinnointia keskittämällä se vain muutama ELY -keskukseen vähentää hallinnollista rasitetta varsinkin, jos tuen hakijat saavat selkeät ohjeet</p>	<p>Kalatalouden verkostotoiminnan avulla parannetaan tuen saajien informointia sekä lisätään hallinnon koulutusta.</p> <p>Ohjelman, siitä rahoitettavien hankkeiden ja hallinnon toiminnan vaikuttavuuden</p>

Aihe	Suositus	Miten suositus otettiin huomioon tai miksi sitä ei otettu huomioon
	<p>asioimisesta. Lisäksi sähköisen asiointin on oltava sujuvaa, mutta se ei saa korvata keskusteluyhteyttä tuen hakijoiden ja ohjelmaa hallinnoivien viranomaisten välillä. Oleellisinta on kuitenkin, että tukihakemusten käsittelyyn taataan kaikkina aikoina riittävät resurssit viipeettömän päätöksenteon avuksi. Hakemusten käsittelylle ja tukipäätösten tekemiselle on syytä varata ohjelman täytäntöönpanon tueksi laaduntarkkailuresursseja ja päättää myös sopivista indikaattoreista. Hakemusten käsittelijöiden koulutus on kannatettava pyrkimys. Hankkeiden seurannassa pääpaino pitää olla hankkeiden tuloksellisuudessa eikä niiden toteutuksessa. Arvioitsija pitää tärkeänä sitä, että hankkeiden toteuttajilta kerättävien indikaattoritietojen kokoaminen lisää ohjelman hallinnollisia kustannuksia mahdollisimman vähän.</p>	<p>arviointi on määritetty tärkeäksi osaksi ohjelman strategiaa.</p> <p>Tuen saajilta pyydettyvät indikaattoritiedot rajataan ainoastaan EU:n lainsäädännön edellyttämiin pakollisiin indikaattoritietoihin.</p>
<p>9 - Strategista ympäristöarviointia koskevat vaatimukset</p>	<p>Kaiken kaikkiaan ohjelmalla on potentiaalia vähentää kalatalouden ympäristövaikutuksia. Ennakoarvioinnin yhteydessä merkittävimmiksi ympäristöriskejä saattaa liittyä vesiviljelyn investointeihin, joihin ollaan suuntaamassa merkittävää rahoitusta. Myös</p>	<p>Vesiviljelyn investointien vaikuttavuutta sekä niiden ympäristövaikutuksia seurataan ohjelman jatkuvan arvioinnin puitteissa ja se on asetettu yhdeksi arvioinnin erityisteemoista.</p>

Aihe	Suositus	Miten suositus otettiin huomioon tai miksi sitä ei otettu huomioon
	infrastruktuurihankkeissa on joitain riskejä. Näihin tulee kiinnittää huomiota SOVAssa.	

2. SWOT JA TARPEIDEN YKSILÖIMINEN

2.1 SWOT-analyysi ja tarpeiden yksilöiminen

Unionin painopiste	1 - Ympäristön kannalta kestävän, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan kalastuksen edistäminen
---------------------------	---

Vahvuudet

Kestävät kalastusmenetelmät: Suomessa käytettäviä kalastusmenetelmiä voidaan yleisesti ottaen pitää kestävinä ja esimerkiksi ei-toivottujen sivusaaliiden poisheitto ei ole ongelma suomalaisten alusten harjoittamassa kalastuksessa. Suurin osa laivastosta on pienimuotoisia alle 12 metrin aluksia, jotka käyttävät seisovia pyydyksiä. Hyljekantojen runsastuessa valikoiva rysäkalastus on korvannut verkkokalastusta rannikolla.

Kalasadamat: Etenkin Pohjanlahdella on tiheä satama- ja purkupaikkaverkosto, joka palvelee sekä rannikkokalastusta että troolikalastusta. Keskuskalasadamien varustelutaso on korkea ja mahdollistaa korkealaatuisen kalan saattamisen koti- ja vientimarkkinoille. Tiheä satama- ja purkupaikkaverkosto lyhentää kalastusmatkojen pituutta rannikkokalastuksessa ja mahdollistaa pienten saaliiden markkinoille saattamisen. Sisävesialueelle rakennetut kalan logistiikkakeskukset lisäävät alueellista yhteistyötä ja parantavat sisävesikalan markkinointia. Myös Ahvenanmaalla on kattava satama- ja purkupaikkaverkosto.

Tehokas avomerikalastus: Silakan ja kilohailin troolikalastus on keskittynyt yhä harvemmillä yrityksillä. Samalla avomerikalastus on kehittynyt hyvin ammattimaiseksi ja tehokkaaksi sekä kannattavaksi elinkeinoksi. Saalismäärät ovat kasvaneet, vaikka kalastajien ja kalastusalusten määrät ovat pienentyneet. Ala on uskottava toimija markkinoilla.

Kalan korkea kysyntä: Erityisesti kotimaisella kalalla on kuluttajien keskuudessa mielikuva hyvästä ja laadukkaasta ruuasta. Kotimaisella suomukalalla on kysyntää markkinoilla nykyistä suuremmallekin tuotannolle. Sisävesillä kalan markkinointia korkean laadun avulla tukee muikunkalastukselle kehitetty ISO-sertifiointi.

Oman saaliin jalostus ja myynti: Erityisesti pienimuotoisessa rannikkokalastuksessa kalastajat ovat saaneet saaliille lisäarvoa jalostamalla ja myymällä oman saaliinsa tai osan siitä.

Heikkoudet

Ammattikalastuksen ulkoinen kuva: Ammattikalastuksen ulkoista kuvaa heikentää vastakkainasettelu sen ja vapaa-ajankalastuksen ja ympäristönsuojelun kanssa. Ammattikalastuksesta keskustellaan julkisuudessa eniten lohienkalastuksen yhteydessä, vaikka se on vain yksi osa merialueen rannikkokalastuksesta. Elinkeinojen oma viestintä on pääosin

joko reagointia julkisuudessa esitettyihin näkemyksiin tai viestintää alan ongelmista.

Kalastusmahdollisuuksien hallinnointi: Silakan ja kilohailin tehostunut troolikalastus sekä voimakkaasti pienentyneet lohenkalastuskiintiöt ovat johtaneet siihen, että kalastusta on jouduttu rajoittamaan aikasäätelyn avulla. Tämä on hankaloittanut kalastustoiminnan suunnittelua ja aiheuttanut häiriöitä koko arvoketjussa.

Rannikko- ja sisävesikalastuksen hiipuminen: Ammattikalastajien määrä on pitkään vähentynyt rannikkoalueella. Alan yritykset ovat pieniä ja kannattavuus heikko, eikä yrityksissä usein ole riittävää uudistuskykyä muuttuvassa toimintaympäristössä. Harvassa yrityksessä on riittävää yritystaloudellista tai liikkeenjohdollista asiantuntemusta. Kalastajien korkea keski-ikä ja nuorten vähäinen rekrytoituminen alalle ennakoii kalastajamäärien nopeaa vähentymistä erityisesti merialueen rannikkokalastuksessa. Kehitys merkitsee ainakin joillain alueilla alan marginalisoitumista niin, että yhteiskunta ja markkinat eivät näe sitä uskottavana toimijana, johon kannattaa sitoutua.

Vesialueiden hallinta: Suomen rannikko- ja sisävedet ovat pääsääntöisesti yksityisessä omistuksessa. Vesialueiden hallintayksiköt ovat useassa tapauksessa pinta-alaltaan hyvin pieniä. Vain osalla yrittäjistä on omistuksessaan vesiä tai ovat osakkaina vesialueessa, eivätkä ne välttämättä ole parhaiten ammattikalastukseen soveltuvia alueita. Kalastusoikeuksien saanti on monin paikoin vaikeaa ja se vaikeuttaa yritystoiminnan pitkäjänteistä suunnittelua ja uusien yrittäjien alalle tuloa.

Koulutuksen ja kehittämisen tuki: Kalatalouden perusopetusta on supistettu, mikä vähentää uusien ammattikalastajien alalle tuloa. Suomessa on myös heikosti tarjolla kalastukseen liittyvää koulutusta ja kursseja.

Mahdollisuudet

Vesialueen käytön suunnittelu: Vesialueiden käytön suunnittelulla voidaan sovittaa yhteen eri tarpeita ja siten parantaa myös ammattikalastuksen edellytyksiä ja julkisuuskuvaa. Prosessissa voidaan esimerkiksi tunnistaa ammattikalastukseen hyvin soveltuvia alueita sekä kalojen lisääntymisalueita ja muita herkkiä alueita. Tällä tavalla kalastuksensäätelytoimenpiteet voidaan kohdistaa tarkoituksenmukaisesti ja vaikuttaa siihen, että ammattikalastukseen hyvin soveltuvia alueita saadaan yritysten käyttöön. Vesialueiden käytön suunnittelu voidaan kytkeä logistiikan kehittämiseen maalla.

Viestinnän, vuoropuhelun ja ympäristöyhteistyön kehittyminen: Elinkeinojen julkisuuskuva voi kehittyä myönteiseksi, jos julkinen keskustelu pystytään muuttamaan vastakkainasettelusta rakentavaksi vuoropuheluksi. Tämä edellyttää alueellisen ja valtakunnallisen vuorovaikutuksen lisäämistä eri intressiryhmien välille. Tavoitteena tulisi olla yhteisen näkemyksen muodostaminen kalatalouden eri osa-alueiden kehittämisen tavoitteista ja keinoista. Ala voisi myös markkinoida itseään ympäristöasioiden ja kalakantojen tilaan liittyvällä osaamisella. Toiminnan laatua voi parantaa ja todentaa esimerkiksi ottamalla

käyttöön hyväksytyjä laatu- ja ympäristöjärjestelmiä.

Kulutustrendit: Kalan käyttö on Suomessa korkealla tasolla ja sen kulutus on tasaisesti kasvanut 2000-luvulla. Elintarvikekalan kokonaismarkkinat Suomessa ovat noin 75 miljoonaa kiloa[1] vuodessa, josta vain 6 % on kotimaista kaupallisesti pyydettyä. Kotimaiselle kalalle ja ravuilla on vahva kysyntä ja niiden markkinointimahdollisuuksia vahvistavat lähiruoka-, luomu-, terveystrendit ja ympäristötrendit.

Hyödyntämättömät kalavarat ja kalakantojen vahvistuminen: Suomen vesistöissä on runsaita vajaasti hyödynnettyjä kalavaroja niin särkikalaisissa kuin arvokkaammissa talouskaloissa. Kaikista talouskaloista voi olla mahdollista saada nykyistä enemmän taloudellista tuottoa mm. saaliin alkukäsittelyä ja sivuvirtojen hyödyntämistä kehittämällä. Lisäksi kalojen luonnonlisääntymisen edellytysten parantaminen ja kaupallisten kalakantojen vahvistuminen parantaa toiminnan edellytyksiä. Myös täplärapukannat ovat vahvat.

Monipuolistuva ja lisääntyvä kysyntä: Kalan ja kalajauhon globaalien kysynnän kasvu heijastuu myös Suomen kalastuselinkeinoon, mikä näkyy erityisesti silakan ja kilohailin monipuolistuneena kysyntänä niin kotimaan rehuteollisuuteen kuin ulkomaanvientiin. Tulevaisuudessa lisääntyvä kalan kysyntä luo paremmat edellytykset myös särkikalakantojen kaupalliseen hyödyntämiseen. Kalavarojen hyödyntäminen luontomatkailussa on merkittävä mahdollisuus Suomessa.

Ulkomainen pääoma: Ulkomaista pääomaa on alkanut virrata Suomen kalatalouteen, niin alkutuotantoon kuin jalostukseen. Kalatalouden kehittämiseen on nykyisin tarjolla enemmän yksityistä pääomaa kuin yksinomaan suomalaisin varoin perinteisesti rahoitetussa kalataloudessa.

Yhteistyö: Kalastajien yhteistyö keskenään ja arvoketjun muiden toimijoiden kanssa on parantunut. Yhteistyötä edelleen tiivistämällä erityisesti logistiikassa ja markkinoinnissa saavutetaan taloudellista lisätuottoa pienten yritysten yhdistäessä voimansa suuremmiksi ja markkinoilla uskottavammiksi kokonaisuuksiksi.

[1] fileepainona

Uhat

Hylkeet ja merimetsot: Itämeren alueella lisääntyneet hyljekannat aiheuttavat taloudellisia tappioita ammattikalastukselle. Hylkeet rikkovat kalastusvälineitä, syövät saaliskaloja ja vaikeuttavat monin muun tavoin kalastusta. Lisääntyvä hyljekanta voi myös johtaa siihen, että hylkeitä jää enenevästi kalastuksen sivusaaliiksi. Hyljekannan tehokas säätely on vaikeaa, ja hylkeet ovat pysyvä osa meriluontoa. Myös merimetsokannat ovat runsastuneet nopeasti.

Merimetsojen aiheuttamista haitoista ammattikalastukselle on erilaisia näkemyksiä, ja merimetsä aiheuttaa ristiriitoja kalastajien ja luonnonsuojelun välillä.

Itämeren ja sisävesien haavoittuvuus: Hyvä veden laatu on ammattikalastuksen tärkeä edellytys. Itämeri ja järvivesistöt ovat haavoittuvia ekosysteemejä, jotka ovat herkkiä pilaantumiselle ja rehevöitymiselle, jotka voivat olla seurausta äkillisestä ulkoisesta tekijästä, kuten öljyonnettomuudesta, tai pitkäaikaisesta kehityksestä.

Kalan vierasainepitoisuudet: Erityisesti Itämeren rasvaisten kalojen silakan ja lohien dioksiinipitoisuus sekä sisävesikalojen elohopeapitoisuus ovat aiheuttaneet keskustelua ja huolta kalaravinnon turvallisuudesta, mikä on näkynyt myös ohimenevinä kysynnän laskupiikkeinä.

Satamien julkisen rahoituksen muutos: Kuntatalouden heikkeneminen vähentää kuntien mahdollisuutta rahoittaa julkisia kalasatamia. Kalasatamaverkoston julkisessa rahoituksessa joudutaan ottamaan huomioon myös kalastuksen valvonnan edellytykset. Varsinkin Suomenlahdella satamaverkostoa tulisi kuitenkin kehittää. Uusien kalasatamien rahoittaminen ei ole toimintaohjelmasta mahdollista enää sisävesilläkään.

Kulutustottumusten muutos: Elintason nousu ja ulkomaisen kalan tarjonnan lisääntyminen ovat muuttaneet kalan kulutusta Suomessa kohti ruodottomia fileitä ja helposti ruuaksi valmistettavia tuotteita. Muutos on lopettanut kilohailin ja särkikaloiden kotimaisen elintarvikekäytön lähes kokonaan ja vähentänyt voimakkaasti mm. silakan syöntiä. Ilmiö merkitsee uhkaa myös muun muassa muikun kalastukselle.

Säätelyn lisääntyminen ja monimutkaistuminen: Useat eri hallinnonalat kehittävät sääntelyään omista lähtökohdistaan. Uudet säännöt ovat yleensä lisätaakka elinkeinon harjoittamiselle ja usein niiden legitimitetti on yrittäjän näkökulmasta kyseenalainen. Pahimmillaan säännöt voivat estää jonkin toiminnan kokonaan tai tehdä siitä erittäin hankalaa tai kallista.

Aluskapasiteetin hankinta vaikeaa: Yhteisen kalastuspolitiikan aluskapasiteettia koskevat kansalliset enimmäismäärät rajoittavat mahdollisuuksia hankkia uusia aluksia vanhojen tilalle etenkin troolikalastuksessa. Halutessaan lisää aluskapasiteettia kalastusyritys joutuu usein ostamaan vanhan rekisterissä olevan aluksen vain poistaakseen sen rekisteristä ja saadakseen näin uuden aluksen rekisteröityä. Järjestelmä on ehkäissyt ylikapasiteetin syntymistä, mutta samalla se haittaa uusien kalastajien pääsyä alalle.

Kalakantojen elinvoimaisuuden vaarantuminen: Kalakantojen heikentyminen on uhka kalatalouden ja ympäristönsuojelun näkökulmasta. Uhkatekijöitä ovat erityisesti elinympäristömuutokset, kuten rehevöityminen, jokien patoaminen ja muu vesirakentaminen sekä kalavarojen tilaan nähden liian voimakas kalastus.

Vieraslajit: Osa vieraslajeista pystyy leviämään ja lisääntymään luonnon ympäristöissä ja kilpailemaan alkuperäisen lajiston kanssa aiheuttaen jopa paikallisten alkuperäislajien

häviämistä. Tämä voi aiheuttaa haittaa Suomen vesiluonnolle ja siihen liittyville elinkeinoille.

Tarpeiden määrittely SWOT-analyysin perusteella

Ammattikalastuksen kilpailukykyä ja kannattavuutta tulee parantaa ja kalastusmahdollisuuksia lisätä. Elinkeinon tulee voida kasvaa kestävästi ja sopusoinnussa muiden intressien kanssa. Kalastusmahdollisuuksien lisääminen edellyttää vesialueiden saamista kalastuksen käyttöön, mitä voidaan edesauttaa vesienkäytön suunnittelulla. Luonnonkalan arvon lisääminen jalostuksen avulla parantaa toiminnan kannattavuutta. Samalla olisi otettava hyödyntämisen kohteeksi nykyisin vajaassa käytössä olevat ja vähäarvoisina pidetyt kalat. Kalojen ja niistä saatavien sivuvirtojen uudenlainen hyödyntäminen esimerkiksi lisäarvotuotteiden valmistuksessa voi avata uusia mahdollisuuksia kalataloudelle. Tuotannon tulee kuitenkin olla markkinalähtöistä ja taloudellisesti kannattavaa, ja etenkin vähäarvoisten kalojen tehokas hyödyntäminen edellyttää uusia innovaatioita sekä kalastuksessa että jatkokäsittelyssä.

Alan kilpailukykyä ja kalan laatua tulee kehittää edistämällä kalan pyynti-, vastaanotto- ja jatkokäsittelyprosessien tehostamista yhteistyössä kalaa vastaanottavien yritysten kanssa.

Kalasadama- ja purkupaikkaverkostoa tulee kehittää ja tukea entistä suunnitelmallisemmin. Toimintaohjelman rahoituksen periaatteet on sopeutettava tilanteeseen, jossa julkisesti rahoitetun satamaverkoston ylläpito on entistä vaikeampaa.

Ammattikalastuksen kannattavuuden ja kilpailukykyyn parantamiseksi tulee kehittää yritysten toimintaympäristöä. Rannikkokalastuksessa keskeistä on löytää ratkaisuja hylkeiden aiheuttamaan haasteeseen. Erityisesti pyydystekniikkaa tulee kehittää edelleen ja kalastajien tulee ottaa uusia kalastusmenetelmiä käyttöön. Myös koulutus- ja neuvontapalveluiden avulla voidaan parantaa yritysten edellytyksiä kehittää toimintaansa.

Alan tulee yhteistyössä muun arvoketjun kanssa hyödyntää kotimaisen pyydetyn kalan mahdollisuuksia tuote- ja ympäristömerkinnöillä. Markkinoinnissa olisi hyvä tuoda kalastaja esiin hyvälaatuisen kotimaisen kalan tuottajana ja etsiä tapoja nostaa kalastajan luomaa jalostusarvoa. Kalan ja tuotannon laatua tulee myös jatkuvasti parantaa kalan arvon varmistamiseksi. Laatujärjestelmien tulisi yleistyä kalastusalalla, jotta sidosryhmät saavat takeet vastuullisesta, kestävästä ja laadukkaasta tuotannosta.

Rannikko- ja sisävesikalastuksen yritysrakennetta ja yhteistyötä olisi myös edelleen vahvistettava, jotta ala olisi uskottava toimija muiden markkinaosapuolten silmissä. Yritysrakenteen luonnollisen kehittymisen mahdollistamiseksi tulee välttää tukimuotoja, joilla ylläpidetään kaupallisesti kannattamattomien yritysten toimintaa.

Vahvat kalakannat ja vesistöjen hyvä tila ovat edellytys elinvoimaiselle kalataloudelle. Itämeri ja Suomen sisävedet ovat matalia ja sen vuoksi herkkiä pilaantumiselle. Vesialueen hyvää tilaa edistäviä toimenpiteitä tuetaan erityisesti meripolitiikan toimenpiteiden alla sekä muiden rahastojen toimin. Kalakantojen elinvoimaisuus tulee varmistaa ja heikentyneiden kantojen tilannetta tulee parantaa. Suomessa vaelluskalakantojen elinvoimaisuuden parantaminen on nostettu keskeiseksi tavoitteeksi kalatalouden kehittämisessä. Kunnostustoimien suunnittelu, toteuttaminen ja seuranta tulee toteuttaa parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon perustuen. Roskien ja ns. haamuverkkojen kerääminen on myös havaittu tarpeelliseksi.

Kalastusalan tulee parantaa julkisuuskuvansa. Vuoropuhelua muita intressejä edustavien kanssa tulee lisätä. Alan tulisi näkyä julkisuudessa myönteisessä hengessä ja vastuullisena toimijana. Kalastus tulee järjestää niin, että se tukee kalakantojen luontaista lisääntymistä. Koko ketjua koskeva alan yhteinen menekinedistäminen tulee suunnitella siten, että se erityisesti tukee kotimaisen alkutuotannon markkinointia.

Kalojen vierasainepitoisuuksiin liittyvässä tiedottamisessa on varmistettava, että tunnistetut riskiryhmät tietävät kaloille mahdollisesti suositelluista syöntirajoituksista. Kalojen vierasainepitoisuuksien alueellista ja lajikohtaista tilannetta seurataan viranomaisseurannan puitteissa.

SWOT-analyysin johdonmukaisuus vesiviljelyä koskevan monivuotisen kansallisen strategiasuunnitelman kanssa

SWOT-analyysin johdonmukaisuus ympäristön hyvän tilan saavuttamisessa meristrategian kehittämisen ja täytäntöönpanon kautta tapahtuneen edistymisen kanssa

Meristrategiadirektiivin mukainen hyvä ekologinen tila edellyttää että kaikki kaupallisesti hyödynnettävien kalalajien sekä äyriäisten ja nilviäisten populaatiot ovat turvallisten biologisten rajojen sisällä siten, että populaation ikä- ja kokojakauma kuvastaa kannan olevan hyvässä kunnossa. MSD:n mukainen hyvä tila toimii puskurina liikakalastukselle. Hyvässä tilassa kantojen tila ja rakenne eivät ole niin herkkiä ihmisen aiheuttamien paineiden muutoksille. Kalavarojen kysynnän kasvu, yhdessä runsastuneiden hylje- ja merimetsokantojen kanssa, saattaa johtaa haasteelliseen tilanteeseen sovitaa yhteen MSD:n mukaiset ja kalastuselinkeinoon tavoitteet.

Valtaosa Suomen kaupallisen pyynnin kohteista olevista kalakannoista on kestävästi kalastettuja. Merialueella tapahtuva verkkopyynnin korvautuminen rysäpyynnillä parantaa kalastuksen valikoivuutta ja mahdollistaa esim. uhanalaisen meritaimenen suojelun. Vesialueiden käytön suunnittelun avulla kalojen lisääntymiselle tärkeitä alueita ja väyliä voidaan suojella paremmin. MSD:n mukainen hyvän tilan tavoite edistää toteutuessaan ammattimaisen kalastuksen toimintaedellytyksiä.

Työpaikkoja, ympäristöä, ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja muutokseen sopeutumista sekä innovoinnin edistämistä koskevat tarpeet

Työllisyys

Kalastuksen alalla työmahdollisuudet ovat riippuvaisia kalastusmahdollisuuksista ja muusta alan toimintaympäristön kehityksestä. Toimintaohjelman tavoitteet tukevat samalla työllisyystavoitetta, koska vain kannattavat ja kilpailukykyiset yritykset voivat tarjota työpaikkoja.

Erityisesti rannikko- ja sisävesikalastuksessa työllisyyttä voidaan tukea ottamalla käyttöön toimenpiteitä, jotka helpottavat nuorten ryhtymistä kalastusalan yrittäjiksi. Kalastajien ikärakenne osoittaa, että lähivuosina kalastajien lukumäärä uhkaa vähentyä edelleen ilman nuorten tuloa alalle. Toimintaohjelman mahdollisuudet tukea nuorten kalastajien ensimmäisen aluksen hankintaa ja koulutusta on otettava käyttöön. Lisäksi tulee selvittää mahdollisuuksia ottaa käyttöön kansallisia lisätoimenpiteitä uusien kalastajien tukemiseksi.

Ympäristö

Kalastus on tehokas tapa poistaa vesistöön joutuneita ravinteita. Suomen ammattikalastuksen kohteena olevat kalakannat ovat pääosin hyvässä kunnossa ja monet kannat kestäisivät nykyistä suuremman kalastuspaineen. Erityisesti runsastuneiden särkikalakantojen kalastusta tulisi tehostaa. Tämän tulee tapahtua markkinavetoisesti ja sen vuoksi ammattikalastuksen toimintaedellytysten turvaaminen ja kalan arvoketjun kehittäminen erityisesti särkikalajien käytön lisäämiseksi esimerkiksi kehittämällä uusia hyödyntämis- tai jalostamistapoja edistää vesiympäristön tilan paranemista jo sellaisenaan, ilman erityisiä ympäristötoimia.

Kalastuksen sopeuttaminen luonnonsuojelun vaatimukseen tulee ottaa huomioon erityisesti hyljekantojen kohdalla. Tuet hylkeenkestävien pyydysten kehittämiseen ja hankintaan ovat erityisen tärkeitä niin merialueella kuin Saimaalla.

Kalastajat voivat myös osallistua erilaisiin ympäristöhankkeisiin, joihin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus antaa laajat mahdollisuudet. Niillä voidaan mm. parantaa kalakantojen tilaa ja luontaisen lisääntymisen edellytyksiä. Lisäksi kalastajat voivat osallistua hankkeisiin, joilla elinkeinon ja tutkimuksen yhteistoimintaa lisätään ja toimia vaikkapa ympäristötutkimuksen tarvitseman tiedon ja näytteiden toimittajina.

Kalastuksen kestävyyttä voidaan parantaa vesialueiden käytön suunnittelulla siten, että ammattikalastusta harjoitetaan parhaiten siihen soveltuvilla alueilla ympäristönäkökohdat huomioon ottaen. Pyydysten ja pyyntimenetelmien valikoivuuden kehittäminen parantaa

kalastuksen kestävyyttä, kun ei-toivotun kalansaaliin tai muun tahattoman sivusaaliin (hylkeet ja linnut) määrä vähentyy. Innovaatiot polttoaineen kulutuksen vähentämiseksi parantavat kalastuksen kannattavuutta ja pienentävät hiilidioksidipäästöjä.

Ilmastonmuutos

Torjunta: Monet alan yleiseen kehittämiseen liittyvät toimet ovat samalla ilmastotoimenpiteitä. Esimerkiksi kalastusalusten energiatehokkuuden parantaminen ja pyyntitekniikan parantaminen vähentävät uusiutumattomien polttoaineiden käyttöä. Myös biopolttoaineiden käytön lisääminen edistää samaa tavoitetta. Kalasatama- ja purkupaikkaverkoston kehittämisessä tulisi ottaa huomioon vaikutus kalastusmatkojen pituuteen ja niiden yhteensopivuus sujuvien maakuljetusten kanssa. Kalastetun kalan tarjonnan lisääminen vähentäisi tuonnista aiheutuvia pitkiä kuljetusmatkoja. Yleisesti ottaen kalan kulutuksen edistäminen tukee ilmastonmuutoksen torjuntaa, sillä lihan korvaaminen kalalla vähentää ruuan tuotannon kasvihuonekaasujen päästöjä.

Sopeuttaminen: Kalastusalaan vaikuttaa ilmastonmuutoksesta johtuva ääreisten sääilmiöiden ja myrskyjen mahdollinen lisääntyminen. Turvallisuuden parantamiseen aluksilla tuleekin kiinnittää erityistä huomiota ja tukea sitä myös toimintaohjelman rahoituksella.

Vesistöjen lämpeneminen lyhentää talvikalastuskautta ja lisää rospuuttoaikojen pituutta. Toisaalta avovesikalastuskautta pitenee vastaavasti. Tämä muutos vaatii kalastusteknisiä sopeutustoimia (esim. hydrokopterien kehitys ja käyttöönotto).

Jos ilmastonmuutos johtaa vesistöjen lämpenemiseen, sillä on vaikutusta kalastojen rakenteeseen. Lämpimämmistä vesistä hyötyvät muun muassa kuha sekä vähäarvoisina pidetyt särkikalat. Särkikalojen kalastusta ja siihen liittyvää arvoketjua tuleekin kehittää ennakoivasti siten, että nämä kalavarat saadaan taloudellisesti kannattavan hyödyntämisen piiriin.

Innovaatiot

Kalastusalalla on tarvetta määrätietoiselle innovaatiotoiminnalle ja sen tulisi olla toimintaohjelmassa kalastuksen tukemisen painopiste. Toimintaohjelmassa luodaan edellytykset tavoitteelliselle tutkimus- ja kehittämistoiminnalle. Yksi keskeisistä haasteista on löytää innovaatioita, joiden avulla rannikkokalastus voi jatkua kannattavasti huolimatta kasvaneista hyljekannoista. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tavoitteet tulee määrittellä kumppanuusperiaatetta noudattaen yhdessä eri sidosryhmien kanssa.

Vahvuudet

Suomalaisen kirjolohen kysyntä ja vesiviljelyosaaminen: Kirjolohen kasvatus ja jalostus hallitaan Suomessa hyvin ja sille on kotimaassa kasvavaa kysyntää. Tälle pohjalle voidaan rakentaa myös jalostusteollisuudessa lähikalaan keskittyvää tuotantoa, kun kasvatustuotanto saadaan lisääntymään. Kasvatettu suomalainen kirjolohi tunnustetaan nykyisin kestävästi tuotetuksi.

Vesiviljelyn korkea ympäristöosaaminen: Ympäristösääntelyn myötä vesiviljelyn ominaiskuormitus (ravinnekuormitus suhteessa kasvatettua kalakiloa kohti) on laskenut noin 70 % kahden viime vuosikymmenen aikana. Kuormituksen vähentyminen on tapahtunut erityisesti rehunkehityksen, kasvatustekniikoiden ja kalojen valintajalostuksen kehittämisen kautta. Ahvenanmaalla lainsäädännön vaatimuksista laitokset ovat siirtyneet ulkosaaristoon ja viljely-yksiköitä on yhdistetty, millä on ollut myönteisiä seurauksia sekä ympäristön että elinkeinon kannalta.

Rakentava vuoropuhelu: Kansallisen vesiviljelyohjelman laatimisprosessin aikana vesiviljelyelinkeinoon ja ympäristöhallinnon sekä ympäristönsuojelujärjestöjen välille kehittyi toimiva vuoropuhelu. Elinkeinoon toimintaympäristöä pystytään nykyään kehittämään eri osapuolten näkökulmat huomioon ottaen. Tämä voi johtaa myös vesiviljelyn ympäristöohjauksen uudistumiseen. Myös Ahvenanmaalla yhteistyön ja vuoropuhelun parantuminen elinkeinoon sekä kalatalous- ja ympäristöviranomaisten välillä on luonut edellytyksiä alan kehittymiselle.

Hyvä tutkimus- ja teknologiaosaaminen sekä yhteistyö vesiviljelyelinkeinoon ja tutkimuksen välillä: Suomessa on tutkimuslaitoksia, osaamiskeskustoja ja yrityksiä, joihin on kertynyt runsaasti tietotaitoa esimerkiksi kalaterveyteen, valintajalostukseen, tuotantoteknologiaan ja rehunkehittämiseen liittyen.

Monipuolinen tuotantoteknologia vesiviljelyssä: Suomessa toimii moneen erilaiseen tuotantotapaan perustuvia vesiviljelylaitoksia ja ne ovat sijoittuneet eri osiin maata. Kassikasvatusta on meressä, järvissä ja vähäisissä määrin joissakin joissakin. Ruokakalaa tuotetaan myös maalla läpivirtausperiaatteella toimivissa laitoksissa tai suljetuissa kiertovesilaitoksissa. Kalanpoikasia ja mätää tuotetaan intensiivisissä maalle sijoituvissa hautomoissa ja poikastuotantolaitoksissa sekä luonnonravintolammikoissa. Monipuolinen tuotantorakenne antaa laajan pohjan alan kehittymiselle ja uusien innovaatioiden syntymiselle.

Hyvä kalaterveystilanne viljelyssä: Suomessa on esiintynyt vähän kalojen tauteja ja kalaterveystilannetta voidaan pitää hyvänä ja suomalaisen vesiviljelyn kilpailuetuna. Hyvä terveystilanne perustuu tautien ennaltaehkäisyyn erityisesti rokotteen avulla sekä kalojen kontrolloituihin siirtoihin ja toimivaan kalaterveystarkkailuun. Hyvä kalaterveystilanne mahdollistaa poikasten viennin ulkomaille sekä kalaterveyteen liittyvän osaamisen viennin.

Heikkoudet

Pieni vesiviljelylaitosten keskikoko: Merialueen tuotanto on hajallaan pienissä yksiköissä.

Pienentynyt tuotanto: Toimialan tuotanto on vähentynyt, koska vanhoja ympäristölupia on kiristetty ja uusia lupia ei ole juurikaan myönnetty. Tilanne ei ole yritysten näkökulmasta hyvä, sillä se heikentää kilpailukykyä suhteessa tuontikalaan.

Konfliktit: Vesistöjen muiden käyttäjien näkökulmasta lähelle rantaa sijoittuvat pienet laitokset koetaan ongelmalliseksi.

Ruokakalatuotannon yksipuolisuus: Vahvasti yhteen lajiin nojautuva kalankasvatuselinkeino on haavoittuvainen. Markkinahäiriöt, kalataudit ja säätilavaihtelut johtavat ongelmiin helpommin kuin moneen lajiin perustuvassa elinkeinossa.

Epäselvä lainsäädäntö: Vesiviljelyelinkeino kokee lainsäädännön ja lupamenettelyn vaikeaselkoiseksi ja hankalasti ennakoitavaksi ja ympäristöluvan lyhytaikaiseksi.

Ravinnepäästöt: Kassikasvatuksesta aiheutuvien ravinnepäästöjen takia menetelmään perustuvaa vesiviljelyä ei voi kasvattaa voimakkaasti esimerkiksi Ahvenanmaalla ja sisäsaaristossa.

Koulutuksen ja kehittymisen tuki: Kalatalouden perusopetusta on supistettu, mikä heikentää ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta. Alan nopea kehittyminen ja teknistyminen korostavat elinikäisen oppimisen merkitystä.

Mahdollisuudet

Kalankasvatuksen globaali kasvu: Kasvatetun kalan kysyntä kasvaa maailmanlaajuisesti, mikä tarjoaa vientimahdollisuuksia myös suomalaisille tuotteille. Suomessa osataan kasvattaa laadukasta isoa kirjolohta, jolle on kysyntää kotimaan jalostusteollisuudessa. Näille tuotteille ja tälle kasvatuksen erityisosaamiselle on myös vientimahdollisuuksia. Lisäksi Suomessa on kehitetty kestävä kalankasvatuksen teknologiaa, jota voidaan viedä ulkomaille.

Kansainvälisen tutkimus- ja kehitystyön lisääntyminen tarjoaa uusia yhteistyömahdollisuuksia myös suomalaisille toimijoille.

Uudet innovaatiot ja tuotantolajit vesiviljelyssä: Tutkimuslaitosten ja yritysten tekemä tutkimus- ja kehitystyö luo edellytyksiä uusien lajien tuottamiselle Suomessa. Esimerkiksi kiertovesiteknologia soveltuu monien eri lajien tuottamiseen hallittavissa olosuhteissa. Lisäksi uusia mahdollisuuksia on avomeriteknologian kehittämässä ja integroitumisessa muuhun avomerialueella tapahtuvaan toimintaan. Samoin ravinteiden kierrättämiseen liittyvät innovaatiot, kuten itämerirehu, tarjoavat uusia mahdollisuuksia tuotannon kestäväälle kasvattamiselle.

Vesialueen käytön suunnittelu ja kaavoitus: Kansallisessa vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelmassa on tunnistettu vesialueet, jonne olemassa olevaa tuotantoa voidaan keskittää ja minne uutta tuotantoa voidaan kestävästi ohjata. Suunnitelmassa on sovitettu yhteen eri intressien tarpeita. Vesiviljelylaitosten sijoittaminen merialueella paremmin viljelyyn soveltuviin paikkoihin mahdollistaa laitokseen kasvattamisen, mikä parantaa yritysten kannattavuutta.

Lähiruoka-, luomu- ja ympäristötrendit: Alan on mahdollista markkinoida itseään ympäristöasioiden osaamisella. Toiminnan laatua voi parantaa ja todentaa esimerkiksi hyväksytyjä laatu- ja ympäristöjärjestelmiä käyttöönottamalla. Kotimaisen kalan markkinointimahdollisuuksia parantavat vahvistuvat lähiruoka- ja luomutrendit. Lähiruokan jatkojalostamiseen voidaan luoda lisäarvoa ja työpaikkoja.

Uudet pääomat: Kalanviljelyn myönteiset tulevaisuudennäkymät houkuttelevat uusia sijoittajia ja pääomia, mikä parantaa edelleen alan kasvumahdollisuuksia.

Uhat

Hylkeet: Itämeren alueella voimakkaasti lisääntynyt hyljekanta aiheuttaa taloudellisia tappioita merialueen vesiviljelylle rikkomalla kasvatuskasseja sekä vahingoittamalla ja tappamalla kaloja.

Itämeren ja sisävesien haavoittuvuus: Hyvä veden laatu on vesiviljelyn keskeinen edellytys. Itämeri ja järvivesistöt ovat haavoittuvia ekosysteemejä, jotka ovat herkkiä pilaantumiselle ja rehevöitymiselle. Itämeren rehevöitymisongelman ohella mm. öljy- ja kemikaalikuljetukset ovat uhka merellä toimiville vesiviljelylaitoksille.

Tuotannon julkisuuskuvan herkkyys: Mikäli alalta tulee kielteisiä uutisia, kuten kiellettyjen kemikaalien käyttöä, kalojen hyvinvoinnista piittaamatonta kasvatusta, lääkkeiden käyttöä tai kalatautien leviämistä koskevia viestejä, saattaa tällä olla ainakin tilapäisiä kielteisiä

vaikutuksia kysyntään.

Tarpeiden määrittely SWOT-analyysin perusteella

Alan keskeisiä kehittämistarpeita ovat:

Ympäristölupajärjestelmän ja siihen liittyvien hallinnollisten menettelytapojen keventäminen. Lupajärjestelmän tulee olla yrittäjän näkökulmasta ennustettava ja mahdollisimman kevyt, kuitenkin siten, että ympäristönsuojelun tasoa ei heikennetä.

Kestävän kasvun ja toimialan uudistumisen edistäminen. Tässä investoinnit tuotannon monipuolistamiseen ja ympäristövaikutusten vähentämiseen ovat keskeisellä sijalla. Alan kasvu ja uudistuminen edellyttää myös toimivaa koulutusjärjestelmää.

Elinkeinon, hallinnon, tutkimuksen ja ympäristöasiantuntijoiden yhteistyön vahvistaminen, joka johtaa vesiviljelyn osaamisverkoston syntymiseen. Suomeen olisi mahdollista syntyä vesiviljelyalan huippuosaamisen keskittymä, joka loisi edellytyksiä alan kasvulle ja kansainväliselle yhteistyölle.

Ammatillisen ja korkeakoulutuksen ylläpitäminen siten, että ne tuottavat alan kasvun tarvitsemia osaajia. Myös kokemusten vaihtoa ja osaamisen siirtymistä yritys- ja tutkimustoiminnassa on tarpeen lisätä.

Markkinoinnissa on tarpeen edistää toimialan näkyvyyttä ja yleistä tietoisuutta nykyaikaisen kalankasvatuksen kestävydestä sekä uusille markkinoille pääsemistä helpottavia toimia.

Vesiviljelyn sijainninhjauksen ottaminen huomioon kaavoituksessa ja alueidenkäytön tavoitteissa sekä paikkatietojärjestelmien tehokas hyödyntäminen niin viranomaisten kuin yrittäjien toimesta.

Suomessa vallitsevan hyvän kalaterveystilanteen säilyttäminen. Kalatautitutkimusta olisi kehitettävä niin, että voidaan hallita myös niitä tauteja, jotka eivät ole EU:n eläintautilainsäädännön mukaan vastustettavia, mutta jotka aiheuttavat suuria taloudellisia tappioita yrityksille.

Kalankasvatuksen vesistötarkkailun velvoitteiden päivittäminen ja suhteuttaminen yritystoiminnan ympäristövaikutuksiin.

SWOT-analyysin johdonmukaisuus vesiviljelyä koskevan monivuotisen kansallisen strategiasuunnitelman kanssa

Samoja taustatietoja ja selvityksiä sekä analyysejä on käytetty sekä toimintaohjelman SWOT-analyysin että kansallisen vesiviljelystrategian laadinnan lähtökohtana. Vesiviljelystrategian laadintaprosessin yhteydessä on tunnistettu alan nykytilan olennaiset piirteet sekä tärkeimmät kehittämistarpeet. Kumpikin työ on tukenut toinen toistaan ja niiden tavoitteet ja toimenpidevalinnat ovat yhdenmukaisia.

Vesiviljelystrategian päämäärät vastaavat tämän toimintaohjelman päämääriä. Sen strategiset päämäärät ovat alan kilpailukyky, uudistuminen ja kestävyys. Edellä kuvatut alan keskeiset tarpeet vastaavat niitä toimenpide-esityksiä, joita vesiviljelystrategiassa on nostettu alan kehittämisen kannalta tärkeimmiksi.

SWOT-analyysin johdonmukaisuus ympäristön hyvän tilan saavuttamisessa meristrategian kehittämisen ja täytäntöönpanon kautta tapahtuneen edistymisen kanssa

Vesien ja merenhoidon tavoitteena on vesien hyvän ekologisen tilan saavuttaminen. Suomessa vesiviljelyn kehittämisen lähtökohtana on elinkeino- ja ympäristöpolitiikan yhteensovittaminen. Näin luodaan edellytykset ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväälle elinkeinolle ja sen tulevaisuudelle. Vesiviljelytoimintaa ohjaavana keskeisenä poliittisena linjauksena on se, että elinkeinotoiminta ei saa heikentää vesien tilaa ja sen vuoksi uusi toiminta ohjataan alueille, joilla se ei vaaranna vesien- ja merenhoitosuunnitelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja missä toiminta aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa vesialueen muulle käytölle. Vastaavasti tavoitteena on edelleen pienentää kuormitusta ympäristön ja vesien virkistyskäytön kannalta herkiltä vesialueilta sekä vähentää ristiriitoja vesistön muiden käyttömuotojen kanssa. Tähän tavoitteeseen pyritään erityisesti ohjaamalla merialueen tuotantoa vuonna 2014 hyväksytyyn vesiviljelyn sijainninhjauksen periaatteiden mukaisesti.

Työpaikkoja, ympäristöä, ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja muutokseen sopeutumista sekä innovoinnin edistämistä koskevat tarpeet

Työllisyys

Vesiviljely on kestävä kasvun painopistealue. Tuotannon voimakas kasvattaminen lisää suoraan työmahdollisuuksia kalanviljelyssä vähintään useilla kymmenillä työpaikoilla ohjelmakauden aikana. Lisäksi kotimaisen kalan tarjonnan lisääntyminen nostaa työvoiman tarvetta monissa alaan liittyvissä elinkeinoissa kuten kalanjalostuksessa ja kaupassa sekä

kalanviljelylle tuotantopanoksia tarjoavissa yrityksissä.

Ympäristö

Kalanviljelyssä teknologiaa, rehuja ja kasvatettavien kalojen ominaisuuksia kehitetään jatkuvasti, mikä yhdessä muiden tekijöiden kanssa vähentää kalanviljelyn aiheuttamaa ympäristökuormitusta huomattavasti. Vesiviljelylaitos tarvitsee Suomessa aina ympäristöluvan, mikä jo sinällään takaa tuettavien hankkeiden ekologisen kestävyuden. Lisäksi alan kehittämisessä tavoitteena on panostaa sellaiseen teknologiaan, jonka turvin ala voi kasvaa ympäristön kannalta kestäväällä tavalla. Kasvatettu kala on muuhun elintarviketuotantoon verrattuna varsin ekotehokas tuotantomuoto, joten alaan panostaminen voidaan nähdä ympäristön kannalta myönteisenä ratkaisuna.

Ilmastonmuutos

Torjunta: Kotimaisen viljellyn kalan osuuden lisääminen kulutuksessa vähentää ilmastovaikutuksia, koska viljellyn kalan hiilijalanjälki on pienempi kuin lihatuotteiden ja toisaalta kotimaisen kalan lisääminen vähentää tuontikalan määrää. Logistiikan kehittäminen sekä synergian hakeminen muun teollisuustoiminnan kanssa vähentää päästöjä sekä hukkalämpöä ja -energiaa.

Sopeuttaminen: Ilmaston lämpeneminen lisää kalatautien riskiä mikä edellyttää kalaterveystilanteen tehokasta hallintaa ja ennakoitua. Vesiviljelyssä täytyy myös varautua ilmastolämpenemiseen kehittämällä lämpöä paremmin sietäviä tuotantokantoja sekä uusia lämpimän veden lajien (esim. kuha) kasvatustekniikoita. Avomerellä vesi on viileämpää ja toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset ovat pienemmät. Tämän vuoksi merialueen tuotannon painopiste tulee siirtymään ulkosaaristoon ja niiden läheisille avoimille merialueille. Tämä edellyttää avomeriolosuhteisiin sopivien tekniikoiden kehittämistä. Kiertovesiteknologia mahdollistaa kasvuolosuhteiden kontrolloinnin.

Innovaatiot

Tehostamalla yhteistyötä alan ja tutkimuksen välillä resurssit voidaan kohdentaa keskeisiin kehittämiskohteisiin. Lisäksi jatkuvan arvioinnin ja ennakoinnin avulla pystytään reagoimaan nopeasti uusiin mahdollisuuksiin tai haasteisiin. Kehitystyössä panostetaan pitkäjänteisyyteen ja siinä sovelletaan oppivan verkoston periaatteita. Kansainvälisen yhteistyön lisäämisellä pyritään siihen, että Suomi on kehityksen etulinjassa valittujen kehittämisalueiden osalta ja sitä kautta tiedon välitys ja uusien innovaatioiden siirtäminen Suomen olosuhteisiin tehostuu.

Tarkoituksena on käynnistää toimintaohjelman tuella kestävä vesiviljelyn innovaatio-ohjelma, jonka tarkoituksena on ratkaista alan kehityksen pullonkaulana olevia ongelmia sekä avata uusia kehittämissuuntia. Tämä luo onnistuessaan uusia mahdollisuuksia suomalaisille yrityksille uusien innovaatioiden vientiin kansainvälisille markkinoille.

Vahvuudet**TIEDONKERUU**

Pitkät yhdenmukaiset aikasarjat: Tiedonkeruun koordinointi Itämeren tasolla alkoi vuonna 1999 ja varsinainen kalatalouden EU-tiedonkeruuohjelma käynnistyi vuonna 2002. Suomessa noudatettiin jo sitä ennen biologisen tiedon keruussa Kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) ohjeistusta. Tuloksena tästä ovat pitkät ja yhdenmukaiset aikasarjat, jotka mahdollistavat luotettavien analyysien teon. Tiedonkeruuta harmonisoidaan ja standardoidaan osittain EU:n tasolla, osittain alueellisella Itämeren tasolla. Myös kerätyn tiedon laatua arvioidaan standardoiduilla menetelmillä.

Tiedon saatavuus ja hyödynnettävyys: EU:n tiedonkeruuasetus sisältää määräykset tiedon saatavilla pidosta ja tiedonkeruun rahoitus mahdollistaa osallistumisen kansainvälisellä tasolla tapahtuvaan kansallisten tietojen yhdistämiseen ja hyväksikäyttöön. Kansainväliset kontaktit myös lisäävät kansallista osaamista.

Jatkuvuus: Edellytykset (taloudelliset ja muut) tehokkaaseen ja korkealaatuiseen toimintaan on turvattu usean vuoden jaksoissa. Luonnonvarojen ja niiden hyödyntämisen seuranta on pitkäjänteistä työtä, jonka edellytyksenä ovat pitkät, vakioituilla menetelmillä kerätyt aikasarjat.

Monipuolisuus: Luonnonvarakeskuksessa on monipuolinen poikkitieteellinen asiantuntemus ja tietoa kerätään erittäin monipuolisesti kalatalouden eri osa-alueilta.

VALVONTA

Osaaminen ja monipuolisuus: Kalastuksen valvonnasta keskeisesti vastaavilla ELY-keskusten tarkastajilla on pitkä kokemus ja hyvä tieto-taito kenttätarkastuksissa, ja toimistovalvonnassa sekä tietojärjestelmien käytössä. Rajavartiolaitoksen merellinen valvontakalusto ja ammattitaitoinen henkilöstö täydentävät ja tukevat ELY-keskusten suorittamaa valvontaa ja tarkastuksia.

Toimintakentän tuntemus: Henkilöstön vaihtuvuus on ELY -keskuksissa ollut pientä. Tarkastajat tuntevat alueensa toimijat ja mahdolliset riskialueet hyvin. Pysyvä pätevä henkilöstö luo hyvät edellytykset toiminnan kehittämiseksi.

Heikkoudet

TIEDONKERUU

Joustavuuden ja yhdenmukaisuuden välinen tasapaino: Tiedonkeruun menetelmien ja ohjeiden harmonisointi Euroopan tasolla on joissain tapauksissa liian pitkälle menevää. Olosuhteet ja kulttuuri esimerkiksi Itämerellä ja Välimerellä eivät aina mahdollista samankaltaisten käytäntöjen noudattamista. Tasapaino ohjeistuksen yksityiskohtaisuuden ja toisaalta vertailukelpoisten aikasarjojen jatkuvuuden välillä on osin vielä löytymättä.

Resurssien kohdentaminen: Tiedon loppukäyttäjillä on rajoitetusti mahdollisuuksia vaikuttaa siihen, mitä tietoa ja miten kerätään. Tämä johtaa joissain tapauksissa siihen, että esimerkiksi tieteelliseen työhön tai politiikan suunnitteluun ei ole käytettävissä parhaalla mahdollisella tavalla kerättyä tietoa. Toisaalta aikasarjojen vertailukelpoisuuden säilyttäminen edellyttää, että muutokset tiedonkeruussa pysyvät hallinnassa.

Tietosuoja: Kerätyn tiedon tietosuojaan liittyvät kysymykset ovat ratkaisematta. Eri mailla on erilainen käytäntö siinä, miten tietoja voidaan luovuttaa ja millä tahoilla on oikeus kalastuksen valvonnan keräämien yksityiskohtaisten tietojen käyttöön.

Byrokratia: EU-sääntöjen ja hallinnoinnin monimutkaisuus ja työläys kuluttaa tiedonkeruuta tekevien tahojen resursseja. Hallinnoinnissa pitäisi pyrkiä mahdollisimman selkeisiin ratkaisuihin.

VALVONTA

Pitkät etäisyydet ja lukuisat kalasatamat ja purkupaikat: Suomella on pitkä rantaviiva ja etenkin etelärannikolla mosaiikkimainen saaristo. Kalasatamia ja muita saaliin purkupaikkoja on noin 400. Purkamista satamiin ei ole rajattu lukuun ottamatta turskan ja lajittelemattomien saaliiden purkua. Rannikkokalastuksen näkökulmasta tiheä satama- ja purkupaikkaverkosto lyhentää kalastusmatkojen pituutta ja mahdollistaa pienten saaliiden markkinoille saattamisen. Tämä lisää toimijoiden taloudellisia toimintamahdollisuuksia, mutta samalla hankaloittaa valvontaa.

Resurssit: Yksinomaan kalastuksenvalvonnan käytössä olevat henkilöstöresurssit ovat pienet suhteessa valvonnan vaatimuksiin; ammattikalastuksen valvontaan ELY -keskuksissa ja Ahvenanmaan maakunnassa on käytettävissä tarkastajien työtä noin 10 htv.

Rajavartiolaitos (RVL) osallistuu kalastuksen valvontaan, mutta se ei ole RVL:n päätehtäviä. RVL:n prioriteettitehtävät ovat Suomen rajojen merialueiden valvonta ja rajatarkastukset, maanpuolustus, meripelastus sekä ympäristövahinkojen torjunta. RVL osallistuu kalastuksen

valvontaan kausiluontoisesti sekä erillisissä valvontaiskuissa. Tämä RVL:n kausiluonteinen osallistuminen valvontaan edellyttää kuitenkin ennakkointia ja tehokasta koordinoitua ministeriön sekä ELY-keskusten kanssa.

Kalastuksen valvonnan johtaminen ja koordinointi: Käytännön valvontatyön koordinointi ja johtaminen tapahtuu pääosin ministeriön ELY-keskusten tulosohjauksen kautta, koulutusseminaareilla sekä ad hoc-neuvotteluilla. Suomessa ei ole erillistä kalastuksen valvonnasta vastaavaa kalastuksen seurantakeskusta, eikä kalastusalan riskianalyyttikeskusta. Näin ollen valvonnan kokonaisvaltainen johto ja koordinointi ovat ministeriön vastuulla.

Toimeenpanon viivästyminen: Kaupallisen kalastuksen valvontasäädösten toimeenpano on ollut hidasta. Kaikkia kalastuksen valvonnan tehtäviä ei ole hoidettu asianmukaisesti EU-asetusten edellyttämässä aikataulussa. Sekä kansallisten täytäntöönpanosäädösten antaminen että tietojärjestelmäprojektit ovat usein viivästyneet.

Mahdollisuudet

TIEDONKERUU

Alueellinen yhteistyö: Alueellisen yhteistyön tiivistäminen ja tiedonkeruun harmonisointi alueellisella tasolla tehostaa onnistuessaan resurssien käyttöä, lisää käytettävissä olevaa osaamista ja parantaa tiedon laatua. Alueellinen yhteistyö edesauttaa joustavaa ja tehokasta vastaamista muuttuviin tietotarpeisiin. Osana alueellista yhteistyötä kehitettävät alueelliset tietokannat mahdollistavat tietopyyntöihin vastaamisen alueellisella tasolla.

Loppukäyttäjänäkökulma: Tiedon loppukäyttäjien ja managerien ottaminen mukaan tiedonkeruun suunnitteluun varmistaa sen, että kerätään vain sellaista tietoa, jolle on tulevaisuudessa käyttöä. Tiedonkeruussa kerättyä dataa hyödyntävät useat eri tahot, ja usein esim. ICESin eri työryhmien esittämiä tietotarpeita ei ole priorisoitu. Tuomalla keskeiset loppukäyttäjät mukaan alueellisten suunnitteluelinten työhön voidaan edistää sitä, että resurssit käytetään kulloinkin tarpeellisimman tiedon keräämiseen.

Yhteistyö kalastajien kanssa: Kalastajien kanssa yhteistyössä onnistuneesti toteutetut tiedonkeruut säästävät resursseja, parantavat tiedon laatua ja lisäävät kalastajien luottamusta tieteeseen. Ammattikalastajilla on usein esimerkiksi tutkimusmatkoilla käytettävistä pyydyksistä, niiden käytöstä ja selektiivisyydestä paljon yksityiskohtaisempaa tietoa kuin tutkijoilla.

Biologisten ja taloudellisten tietojen yhdistäminen: Kalatalouden tiedonkeruussa kerätään sekä biologista että taloudellista tietoa. Näiden tietojen yhdistäminen on tulevaisuudessa

mahdollisuus ja toisaalta välttämättömyys kestäväen kalastuksen edistämiseksi.

VALVONTA

Viranomaistyön koordinointi ja toimintavaltuudet: Uudella kaupallisen kalastuksen seuraamus- ja valvontalailla säädetään selkeämmin eri viranomaistahojen toimivaltuudet. Laki mahdollistaa tehokkaamman viranomaisyhteistyön ja koordinaation maa- ja metsätalousministeriön, ELY-keskusten, RVL:n ja MAVIn kanssa. Uuden lain myötä MAVI vastaa rikkomusrekisterin hallinnoinnista ja hallinnollisten seuraamusten antamisesta. Samoin vuoden 2015 alusta perustettava kalastuksen seurantakeskus tehostaa osaltaan EU:n valvontavelvoitteiden toteuttamista.

ELY-keskusten tehtävien keskittäminen valvonnassa: ELY-keskusten henkilöstön joustava ja monipuolinen käyttö hallinnon uudelleenorganisoinnin ja tehtävien keskittämisen myötä auttaa kohdentamaan resursseja kulloinkin tärkeimpään tehtävään koko maan tasolla.

Sähköiset tietojärjestelmät: Järjestelmien avulla tietojen tallennustarve vähenee ELY-keskuksissa, jolloin resursseja vapautuu muihin valvontatehtäviin. Nykyisin KAKE-tietojärjestelmätehtävät ja manuaaliset rekisteröinnit vievät ELY-keskuksissa noin 4-5 htv.

Riskiperusteinen valvonta: Ristiintarkastusten, datan validointijärjestelmän ja riskiperusteisten menetelmien avulla valvonnan tehokkuutta ja vaikuttavuutta kyetään parantamaan käytettävissä olevilla resursseilla.

Kansainvälinen yhteistyö: Valvonnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden lisääminen kahdenkeskisesti erityisesti Viron ja Ruotsin kanssa sekä kansainvälisten yhteisvalvontaohjelmien (JDP) kautta.

Koulutus, viestintä ja yhteistyö: Valvonta uskottavaa, yhtenäistä, tasapuolista koko rannikon valvontaketjussa (kalastus, saaliiden purkaminen, kalan kuljetus ja kalan ensikäden kauppa). Valvonnan osaaminen on korkealla tasolla ja tarkastukset asianmukaisia. Valvonnan koulutusta, viestintää ja yhteistoimintamalleja kehittämällä, yhteistyötä lisäämällä voitaisiin luoda edellytyksiä alan toimijoiden säädösten noudattamiselle ("culture of compliance").

Uhat

TIEDONKERUU

Muuttuvat tukikelpoisuussäännöt ja resurssien riittävyys: On mahdollista, että rahoitusinstrumentin vaihtuessa uudistuvat tukikelpoisuussäännöt muuttavat tiedonkeruun

menettelytapoja. Tällöin aikasarjojen vertailukelpoisuus heikentyy. Samanlainen vaikutus voi olla kansallisten tutkimuslaitosten toimintaedellytysten tai resursoinnin muutoksilla. Tähänastinen tiedonkeruun rahoitus on merkinnyt pysyvyyttä ja turvannut aikasarjojen jatkuvuuden.

Muuttuvat säädökset: Saaliin poisheittokielto vaikuttaa kalastajien käyttäytymiseen ja saattaa vaikuttaa myös näytteenottorutiineihin ja näytteenottomahdollisuuksiin. Suomessa vaikutuksia on odotettavissa lähinnä lohen kalastuksessa. Muutostilanteissa on tärkeää, että tiedonkeruun ohjeistus ja rahoitussäännöt ovat riittävän joustavia.

Yhteistyö kalastajien kanssa: Kalatalouden tiedonkeruu on jatkossakin erittäin riippuvaista yhteistyöstä kalastajien kanssa. Näin erityisesti Suomen rannikkokalastuksessa, jossa toimijoiden määrä on suuri, toimintayksiköt pieniä ja toiminta hajautettua. Yhteistyön määrää pyritään toimintaohjelman puitteissa myös lisäämään, ja onnistuessaan se tarjoaa uusia mahdollisuuksia. Jotta yhteistyö kalastajien kanssa jatkuisi, on tiedonkeruuta pystyttävä jatkossakin tekemään niin, että kalastajat kokevat hyötyvänsä siitä, eivätkä miellä tiedonkeruuta ja tieteellistä toimintaa osaksi kalastuksen valvontaa.

VALVONTA

Resurssien pieneneminen valvonnassa: Valtiontalouden tasapainottamisesta ja julkiseen sektoriin kohdistuvista säästöpainesta seuraavat viranomaisten, lähinnä valvontaa toteuttavien ELY-keskusten resurssien pieneneminen.

Tietojärjestelmäprojektien viivästyminen: Tietojärjestelmien käyttöönotto voi viivästyä toisaalta teknisistä syistä tai järjestelmäkehitykseen osoitettujen resurssien vähenemisen myötä. Viivästyminen riski on merkittävä, erityisesti kun useita valvonnan tietojärjestelmäprojekteja on käynnissä samanaikaisesti. EU:n lainsäädännössä olevat tietojärjestelmien toteuttamiseen liittyvät velvoitteet on kuvattu liian yleisesti eivätkä jäsenvaltiot kaikissa tapauksissa tiedä, miten kaikki pitäisi toteuttaa. Komissio on perustanut jäsenvaltioiden kanssa työryhmiä, jotka pohtivat näitä kysymyksiä, ja joissa pyritään löytämään ratkaisumallit avoimna oleville toteutustavoille.

EU:n valvontasääntöjen edellyttämien toimien suhteettomuus: Kalatalouden toimijoiden näkökulmasta EU:n asettamat vaatimukset valvonnalle ovat liioiteltuja, mikä voi johtaa pienten toimijoiden aseman heikkenemiseen ja vaikeammin valvottavan ulkomaisen omistuksen kasvuun.

Tarpeiden määrittely SWOT-analyysin perusteella

TIEDONKERUU

Kalatalouden tiedonkeruuohjelman keskeinen ydin on jatkossakin kalakantojen seurannan ja arvioinnin tarvitseman datan tuottaminen ja kalakanta-arvioiden teko sekä kalavarojen hyödyntämisen seuranta ja kalataloutta kuvaavien taloustietojen keruu.

Yllämainitun perustehtävän hoitamiseksi tiedonkeruun kansallisen ohjelman sisältöä joudutaan aika-ajoin muuttamaan joko toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten tai kalavarojen hyödyntämistä ohjaavien säädösten muuttuessa. Tällaisia tiedossa olevia muutoksia Suomen tiedonkeruussa ovat esimerkiksi:

Särkikalojen hyödyntämisen lisääntyminen. Lisääntyessään särkikalojen tehopyynti saattaa tulla niin merkittäväksi, että tiedonkeruuasetus edellyttää näytteidenkeruuta myös näiden saaliista. Näytteidenkeruu saattaisi olla perusteltua jo tiedonkeruuasetuksesta johtuvien kynnysarvojen alapuolellakin poistopyyntiin liittyvien sivusaalispekulaatioiden vuoksi.

Kalojen poisheittokielto: Tulee mahdollisesti aiheuttamaan muutoksia lohenkalastajien käyttäytymisessä ja siten myös lohenkalastukseen liittyvissä tiedonkeruun rutiineissa.

Hyljesietopalkkiojärjestelmän poistuminen: Oleelliset tiedonkeruun edellyttämät tulo- kustannusrakennetiedot etenkin rannikkokalastuksesta on saatu hyljesietopalkkioiden anomusten yhteydessä. Uusi hyljevahinkojen korvausjärjestelmä ei välttämättä mahdollista yhtä kattavaa tiedonkeruuta. Jatkossakin tarvitaan järjestelmä, jossa tulo- kustannusrakennetiedot voidaan kerätä hallinnollisen menettelyn yhteydessä tai säädösten velvoittamana, sillä vapaaehtoiset erilliset taloustiedonkeruut ovat osoittautuneet tehottomiksi ja kertyvä aineisto heikkolaatuiseksi.

Suunnitteilla olevan tiedonkeruun asetusuudistuksen mukaan tiedonkeruu laajenee koskemaan myös sisävesien kalanviljelyä. Myös merialueen kalanviljelystä kerättävän tiedon määrä saattaa asetusuudistuksen myötä lisääntyä.

Sosiaaliset muuttujat: Sosiaalisten muuttujien kerääminen aiheuttaa vastaajien vastaustaakan kasvua, joka puolestaan voi heikentää kertyvän aineiston laatua ja saatavuutta. Samalla tiedonkeruun kustannukset kasvavat. Vuosittaisen sosiaalisten muuttujien tiedonkeruun sijasta voisi olla tarkoituksenmukaisempaa kerätä tiedot esimerkiksi viiden vuoden välein.

Nykyisen tiedonkeruuasetuksen mukaan vapaa-ajankalastuksen saaliista kerätään tietoa vain muutamien lajien kohdalla, Suomessa lähinnä vain lohen kohdalla. Kuitenkin vapaa-ajankalastajat hyödyntävät suurimman osan useiden rannikkokalastukselle ja Suomen kalataloudelle tärkeiden lajien saaliista. Näiden kalakantojen tilan nykyistä tarkempi seuranta edellyttäisi tarkempaa vapaa-ajankalastukseen kohdistuvaa tiedonkeruuta ja mahdollisesti myös biologisten näytteiden keruuta vapaa-ajankalastajien saaliista. Edellytys vapaa-ajankalastajiin kohdistuvan tiedonkeruun tehostamiselle on kalastajien identifioinnin (henkilötunnus) sisältävä vapaa-ajankalastajarekisteri, jonka avulla tiedonkeruu voidaan

kohdistaa vapaa-ajan kalastuksen harjoittajiin.

Kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) Atlantin lohikantoja arvioiva työryhmä pitää tarpeellisena Atlantin lohikantojen tiedonkeruun saattamista vastaavalle tasolle kuin Itämeren lohikantojen. Mikäli näin päätetään tehdä, tiedonkeruuasetus koskisi myös Suomen puolelta Jäämereen laskevissa joissa tapahtuvaa tiedonkeruuta.

Uudistuvassa tiedonkeruuasetuksessaakin sisävesien ammattikalastukseen kohdistuva tiedonkeruu pysynee asetuksen ulkopuolella (lukuun ottamatta vaelluskalojen, kuten lohen ja ankeriaan kalastusta myös sisävesissä). Kuitenkin kansallisella tasolla sisävesien kalatalouteen liittyy tietotarpeita ammattikalastuksen saalistilastoinnista alkaen.

VALVONTA

Eri valvontaviranomaisten välisen yhteistyön on toimittava saumattomasti, jotta EU-lainsäädännön edellyttämistä valvontavelvoitteista kyetään suoriutumaan kustannustehokkaasti. Merkittävässä osassa on kaupallisen kalastuksen seuraamus- ja valvontalaki, jolla säädetään eri viranomaisten toimivaltuudet, rekisterit ja tietojärjestelmät sekä seuraamus- ja pistejärjestelmä Lailla perustetaan kalastuksen seurantakeskus Länsi-Suomen merivartioston

johtokeskukseen. MAVI vastaa rikkomusrekisterin hallinnoinnista ja hallinnollisten seuraamusten antamisesta. Valvonnan viranomaisyhteistyötä ja koordinaatiota tulee tehostaa maa- ja metsätalousministeriön, ELY-keskusten ja Rajavartiolaitoksen sekä Maaseutuviraston kanssa. Lisäresursseja tarvitaan paitsi valvonnan kenttätyöhön valvonnan intensiteetin lisäämiseksi, mutta myös tietojärjestelmien käyttöönoton tukeen.

Toimintaohjelman rahoitusta kohdistetaan erityisesti kaupallisen kalastuksen valvonnan tietojärjestelmän (KAKE) kokonaisuudistukseen vuosina 2014–2018. Valvontatoimien tehostamisessa keskeistä on mm. valvonnan riskiperusteisen analysointijärjestelmän ja sähköisen tiedonsiirron ja tietojärjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto.

Viranomaisvalvonnan tulee olla uskottavaa ja tasapuolista koko rannikon valvontaketjussa (kalastus, saaliiden purkaminen, kalan kuljetus ja kalan ensikäden kauppa). Tämä edellyttää valvonnan osaamisen korkeaa tasoa ja asianmukaista tarkastustoimintaa ja näin ollen tarkastajien koulutukseen panostamista. Tärkeää on myös kiinnittää huomiota säännöistä ja valvonnasta viestimisen parantamiseen sekä rakentaa yhteistyö- ja toimintamalleja viranomaisten ja toimijoiden kesken. Tavoitteena on luoda edellytyksiä alan toimijoiden säädösten noudattamiselle ("culture of compliance").

SWOT-analyysin johdonmukaisuus vesiviljelyä koskevan monivuotisen kansallisen strategiasuunnitelman kanssa

SWOT-analyysin johdonmukaisuus ympäristön hyvän tilan saavuttamisessa meristrategian kehittämisen ja täytäntöönpanon kautta tapahtuneen edistymisen kanssa

Meristrategiadirektiivin tuomat tietotarpeet: Meristrategiadirektiivin toimeenpano edellyttää monipuolisen tiedon keräämistä meriympäristön tilasta ja eri muuttujista. Kalastuksen valvonnan kautta saadaan merkittävästi tietoa jota voidaan käyttää hyväksi arvioitaessa meren tilaa ja sen eri tekijöiden muutoksia. Tällaista tietoa on esimerkiksi valvonta-asetusten edellyttämä kalastajien saalisraportointi. Näin kerättyä tietoa käytetään hyväksi arvioitaessa mm. kalakantojen tilaa ja kehitystä.

EU:n tiedonkeruusetuksen edellyttämä tiedonkeruu vastaa merkittävässä määrin meristrategiadirektiivin toimeenpanon tietotarpeeseen. Tulevaisuudessa yhtymäkohdat myös muuhun Unionin lainsäädäntöön saattavat kasvaa, sillä esimerkiksi kalastusta koskevat sivusaalis seurannat saatetaan rahoittaa tiedonkeruun kautta. Meristrategiadirektiivissä tietotarve kohdistuu kaikkiin kaupallisesti hyödynnettäviin lajeihin, myös ns. G2-lajeihin. Tällaisia keskeisiä lajeja ovat Suomessa ainakin kuha, ahven, siika ja meritaimen. Niihin kohdistuva tiedonkeruu on myös meristrategiadirektiivin perusteella jatkossa tarpeen.

Työpaikkoja, ympäristöä, ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja muutokseen sopeutumista sekä innovoinnin edistämistä koskevat tarpeet

Työllisyys

Kalastuksen valvonta työllistää virkamiehiä, mutta tavoitteena tulee olla mahdollisimman tehokas valvontajärjestelmä, jotta vaaditut velvoitteet voidaan hoitaa mahdollisimman vähällä työvoimalla. Valvonnan tehostaminen ja automatisointi sähköisin järjestelmin tukee valtion tuottavuustavoitteita.

Ympäristö

Tiedonkeruiden ympäristövaikutukset ovat suhteellisen vähäisiä. Sähköiset ja automatisoidut tiedonkeruujärjestelmät voivat vähentää tiedonkeruiden ympäristövaikutuksia edelleen nykyisestä.

Kalastuksen valvonnalla ei voida katsoa olevan mainittavia haitallisia ympäristövaikutuksia. Tehokas valvonta on tarkoitettu varmistamaan kala-kantojen suojelemiseksi annettujen sääntöjen noudattamista ja on siksi osaltaan myös ympäristöpolitiikkaa.

Ilmastonmuutos

Kalatalouden tiedonkeruun toimenpiteillä ei ole vaikutusta ilmastoon. Tiedon-keruun osana kerätyillä ekosysteemi-indikaattoritiedoilla saattaa kuitenkin olla merkitystä ilmastonmuutokseen liittyvän päätöksenteon tukena. Lisäksi esimerkiksi kalastusmatkojen pituus ja satamaverkoston sijoittuminen sekä kalastuksen polttoainetehokkuus voivat olla ilmastonmuutoksen kannalta olennaista tietoa.

Kalastus joutuu sopeutumaan ilmastonmuutoksesta aiheutuviin muutoksiin kalakannoissa ja kalastusolosuhteissa, esimerkiksi jäätalven pituudessa ja tuuliolosuhteissa. Muuttuvat olosuhteet vaikeuttavat kalastuksen ennustettavuutta, mikä vaikeuttaa myös tiedonkeruuta: kalastusalusten ja kalastajien käytännöt ja aikataulut muuttuvat, ja maihin tuotavien kalamäärien ennakointi on entistä vaikeampaa.

Ilmastonmuutos vaikeuttaa valvontaa lisääntyvien sateiden ja tuulien myötä. Jääpeitteen keston lyhentyessä kalastuskausi ja täten myös valvontakausi pitenee.

Innovaatiot

Kalatalouden tiedonkeruu ja siihen liittyvä tieteellinen tutkimus on innovatiivista. Tiedonkeruulaitteistoa kehitetään jatkuvasti esim. luomalla sähköisiä tiedonkeruita, automatisoitua mittalaitteistoa ja uudistamalla tiedonkeruunfrastruktuuria. Tiedon hyödyntämiseksi on mahdollista innovoida uusia sähköisiä palveluita.

Sähköisiä tietojärjestelmiä ja riskiperusteisia analysointijärjestelmiä kehitetään ja käytetään tehokkaasti valvonnan suunnittelussa ja tarkastusten apuna. Näissä on mahdollisuus uusiin innovaatioihin.

Unionin painopiste

4 - Työllisyyden ja alueellisen koheesion lisääminen

Vahvuudet

Alueellinen näkemys päätöksenteossa ja paikallisen kehittämisen kulttuuri: Suomessa on vahvat paikallisen ja alueellisen päätöksenteon perinteet. Paikallinen kehittäminen ja Leader-toimintatapa on tuttua. Kalatalousryhmätoiminta käynnistyi Suomessa vuonna 2008, eli

toiminnasta on jo kokemusta. Saadut kokemukset ovat olleet pääsääntöisesti myönteisiä. Toiminta on tuonut kuntia ja paikallisia intressiryhmiä lähemmäksi kalatalouden kehittämistä ja paikallinen toimintatase on havaittu hyväksi kalataloustoimijoiden ja intressiryhmien aktivoimisessa.

Strateginen ote kehittämistoimintaan: Strategisen lähestymistavan kautta alueellista kalataloutta voidaan kehittää systemaattisesti ja kokonaisvaltaisesti. Strateginen ote luo myös puitteet tehokkaalle viestinnälle, kun yksittäisten toimien ja hankkeiden sekä kalatalouden alueellisten kehittämistavoitteiden välillä on selkeä yhteys.

Toimintatavan joustavuus: Kalatalousryhmätoiminta hyödyntää olemassa olevia rakenteita ja organisaatioita (paikalliset kehittämissyhdystykset ja Leader-ryhmät) hallintotehtävien hoitamiseen ja tätä kautta varsinaiseen aktivointitoimintaan ja neuvontaan kyetään keskittymään tehokkaasti.

Heikkoudet

Hankehallintojen puute: Kalatalouden hanketoimijoita on vähän, eivätkä käytettävissä olevat hallinnolliset resurssit vastaa aina kehittämishankkeiden hallinnollisia vaatimuksia.

Hankkeiden valintaprosessi: Strateginen fokus voi kadota hankkeiden rahoituspäätöksiä tehtäessä. Hyvin valmisteltu hakemus saatetaan rahoittaa, vaikka hanke ei tukisikaan strategian toteuttamista. Myös hankehakemusten niukkuus saattaa johtaa strategiasta lipsumiseen. Lopputuloksena pääpaino siirtyy strategian toteuttamisesta yksittäisten hankkeiden toteuttamiseen. Toiseksi, ELY-keskusten ja kalatalouden toimintaryhmien roolit hankevalinnassa ja hankkeiden tarkoituksenmukaisuusharkinnassa ovat olleet ajoittain epäselvät ja kalatalouden toimintaryhmillä ja ELY-keskuksilla on ollut yksittäisten hankkeiden kohdalla erilaisia näkemyksiä.

Pienimuotoiseen toimintaan liittyvät riskit: Pienimuotoisessa toiminnassa yksittäisten henkilöiden vaikutus korostuu sekä hallinnossa että ryhmien toiminnassa ja asiat myös ”henkilöityvät” helpommin. Myös jääviyskysymykset ovat mahdollinen riski. Jotta konflikteilta vältytään, toiminnan pitää olla avointa sekä mahdollisiin ristiriitatilanteisiin täytyy kyetä reagoida nopeasti.

Mahdollisuudet

Alueen kalatalouden ja vesien suunnittelun ja käytön kokonaisvaltainen kehittäminen: Alueellinen toimintataso mahdollistaa eri intressiryhmien tehokkaan aktivoinnin ja osallistamisen. Laajapohjaisen vuoropuhelun kautta pystytään vaikuttamaan myönteisesti kotimaisen kalatalouden arvostukseen ja tätä kautta myös kalan kysyntään. Hankerahoituksen ja kokonaisvaltaisen kehittämisotteen laajentaminen perinteisen elinkeinokalatalouden ulkopuolelle lisää toimintaan kohdistuvaa yhteiskunnallista kiinnostusta, potentiaalisia hanketoimijoita sekä helpottaa ulkopuolisen rahoituksen hankintaa. Toimintatavan fokuksen laajentuminen luo uusia tilaisuuksia ja mahdollisuuksia kalatalouselinkeinolle.

Alueiden välinen yhteistyö: Yhteistyötä tehostamalla ja koordinoimalla saavutetaan synergiahyötyjä. Toimivan verkoston avulla alueelliset kalatalouden toimintaryhmät voivat jakaa kehittämistoimia toistensa kanssa ja suunnitella toimet ja hankkeet niin, että ne ovat siirrettävissä myös toisille alueille (Hyvät käytännöt).

Lähiruoan suosion kasvu: Lähellä tuotetun ruoan suosio on kasvussa ympäristötietoisuuden lisääntyessä. Tehokkaalla markkinoinnilla ja lähiruokabrändin luomisella pystytään parantamaan myös paikallisten kalatuotteiden kysyntää.

Uhat

Byrokratian lisääntyminen: Kalatalousryhmätoiminnan nykyinen hallintomalli on mahdollistanut sen, että ryhmät ovat pystyneet keskittymään hyvin ydintoimintaansa kentän aktivointiin. Hallintomallin jatkuvuus nyky muodossaan on kuitenkin epäselvää ja on olemassa riski, että mahdolliset muutokset johtavat hankebyrokratian kasvuun ja tätä kautta aktivointiin käytettävien resurssien vähentymiseen.

Toiminnan jatkuvuus ja resurssit: Rahoituspohjan kaventuminen ja jatkuvuuteen liittyvät muut epävarmuudet. Kuntien taloudellinen sitoutuminen toimintatapaan saattaa olla uhattuna kuntien taloustilanteen jatkuvasti kiristyessä.

Kalastajien väheneminen: Kalastajien ikääntyessä ja nykyisen kalastajasukupolven eläköityessä vaarana on, että toiminta muuttuu pienimuotoiseksi ja kriittistä massaa ei saavuteta. Uusien toimijoiden saaminen alalle on keskeinen tekijä myös alueellisten kalatalouden toimintaryhmien toiminnassa.

Tarpeiden määrittely SWOT-analyysin perusteella

Eri alueiden välillä on eroja ja esimerkiksi ilmastonmuutoksen ja ympäristötekijöiden haasteet vaihtelevat voimakkaasti alueittain. Yhteistä kaikille alueille on kuitenkin voimakkaat muutospaineet ja haasteet.

Kalatalouden toimintaryhmien tehokas strategian toteuttaminen: Ryhmien tulee pysyä toiminnassaan strategisissa linjauksissa. Toimintaympäristön muutoksiin ja uusiin haasteisiin on kuitenkin pystyttävä reagoimaan ja tarvittaessa arvioimaan uudelleen alueellisen strategian toimivuutta. Strategian muutosten tulisi tapahtua arvioinnin ja ennakoinnin kautta, ei vaikeasti mitattavien ad hoc toimien kautta. On tärkeää että toiminta säilyttää hallintomallin, jossa aktivointiin jää riittävästi aikaa.

Paikallisesti tuotetun kalan kysynnän kasvattaminen: Paikallisesti tuotetun kalan arvostuksen paraneminen ja kysynnän kasvaminen parantaa yritysten kannattavuutta ja luo lisää työpaikkoja. Lähiuoka-ajattelu sopii erinomaisesti alueellisten kalatalouden toimintaryhmien toimintakenttään. Tämän hyödyntäminen vaatii vahvan markkinointistrategian luomista ja toimeenpanoa. Lähiuokamallissa ja lähellä tuotetun kalan markkinoinnissa vaaditaan tiivistä yhteistyötä mm. arvoketjun osapuolien ja maaseudun asiantuntijoiden kanssa. Lähiuoka-ajattelussa yhteistyö ja toimivat verkostot myös ympäristöjärjestöjen kanssa ovat tärkeitä.

Verkostoitumisen ja vuoropuhelun laajentaminen ja yhteistyön tehostaminen: Verkostoitumisen laajentuminen myös kalatalouden ulkopuolelle auttaa sekä kalatuotteiden arvostuksen nostamisessa että uusien elinkeinomahdollisuuksien löytämisessä.

Toiminnan synergiahyötyjä alueiden välillä voidaan kasvattaa ja kustannus/hyötyjä parantaa tiivistämällä yhteistyötä sekä toimijoiden että kalastusryhmien kesken. Viimeksi mainittu edellyttää koordinoitua alueiden välistä viestintää ja verkostomaista toimintaa. Esimerkiksi hankkeita voidaan suunnitella ja toteuttaa niin, että niistä saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää paremmin toisten ryhmien toiminnassa (hyvät käytännöt). Myös erilaisten innovaatio toimien kohdalla tehokas viestintä ja verkostotoiminta johtavat kustannussäästöihin, kun identtisiä toimia ei toteuteta useammalla alueella.

Kalastajien ikääntyessä on keskeistä, että nuoria saadaan kiinnostumaan kalastuksesta. Uusien kalastajien rekrytoitumisen kannalta keskeistä on, että ala on kehittyvä ja elinvoimainen. Sen vuoksi alan kilpailukyvyyn ja kannattavuuden kehittäminen on keskeisessä osassa myös uusien kalastajien alalle tulon näkökulmasta. Kalatalousalan markkinoinnissa tulee hyödyntää sosiaalista mediaa, panostaa nykyistä tehokkaammin nuorten tavoittamiseen ja innostamiseen järjestämällä esim. nuorille mahdollisuuksia tutustua kalatalousalaan ja tekemällä vierailukäyntejä koulussa.

Sopeutumiskyvyn parantaminen: Sopeutuminen, joustavuus, muutosten ennakointi ja niihin ajoissa valmistautuminen ovat alan keskeisiä menestystekijöitä tulevaisuudessa, ja nämä ovat haasteita joihin vastaamiseen alueellinen taso tarjoaa hyvät mahdollisuudet.

SWOT-analyysin johdonmukaisuus vesiviljelyä koskevan monivuotisen kansallisen strategiasuunnitelman kanssa

SWOT-analyysin johdonmukaisuus ympäristön hyvän tilan saavuttamisessa meristrategian kehittämisen ja täytäntöönpanon kautta tapahtuneen edistymisen kanssa

Paikallisella kehittämisen tavoitteena on työllisyys ja taloudellinen kasvu. Meristrategiadirektiivin tavoitteena on hallita ihmisen aiheuttamia paineita siten että meren hyvä tila saavutetaan. Hyvän tilan saavuttaminen mahdollistaa luonnonvarojen kestävän käytön ja ympäristösuojelun tavoitteiden sovittamisen yhteen. Kokonaisuudessaan vaikutus hyvän ekologisen tilan saavuttamiseen oletetaan olevan neutraali tai myönteinen.

Työpaikkoja, ympäristöä, ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja muutokseen sopeutumista sekä innovoinnin edistämistä koskevat tarpeet

Työllisyys

Uusien työpaikkojen luominen on paikallisen kehittämisen keskeisiä päämääriä, joten toiminta tukee vahvasti työllisyysteemaa.

Ympäristö

Yksi kalatalouden toimintaryhmien haasteista on rakentaa alueellista vuoropuhelua eri intressien välille kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti. Tämä käsittää intressiryhmien näkemysten yhteensovittamisen. Ympäristövaikutukset arvioidaan myös hankevalinnassa.

Paikallisen kehittämisen ympäristövaikutukset ovat suurimmaksi osaksi myönteisiä, esimerkiksi lisääntyvä lähiruoan käyttö, vaikka myös paineita syntyy uuden taloudellisen toiminnan myötä.

Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutos vaikuttaa kalastoon ja kalaston rakenteeseen, mikä edellyttää kykyä ennakoida tulevaisuutta ja sopeutua muutoksiin. Elinkeinon harjoittajien muutosvalmius ja sopeutumiskyky tulevat olemaan tulevaisuudessa menestyksellisen toiminnan keskeisiä tekijöitä. Kalatalouden toimintaryhmien maantieteellinen koko on sopiva alueellisen sopeutumisstrategian luomiseen ja kommunikoimiseen.

Alueellisen jakelun ja logistiikan kehittäminen ja yhteistyön parantaminen sekä kalastustapojen kehittäminen energiataloudellisemmiksi ovat ilmastomyönteisiä toimia.

Innovaatiot

Toimintatavan erityisenä tavoitteena on uusien toimintamallien luominen ja levittäminen. Rahoitus kohdistetaan pääsääntöisesti kehityshankkeisiin, erityisenä painopisteenä kannattavan yritystoiminnan kehittäminen. Mielikuvituksen käyttöä hanke-ideoinnissa rohkaistaan ja myös viestinnällisiä ja markkinointiin liittyviä uusia toimintamalleja etsiviä ratkaisuja haetaan. Uusia yritysmuotoja ja toimintoja etsitään aktiivisesti sektorirajojen ulkopuolelta.

Unionin painopiste	5 - Markkinoille saattamisen ja jalostuksen edistäminen
---------------------------	--

Vahvuudet

Tuotteen hyvä imago: Kalatuotteet, erityisesti kotimaiset kalatuotteet, mielletään terveellisiksi ja laadukkaiksi elintarvikkeiksi, jotka tuotetaan sopusoinnussa puhtaan luontoympäristön kanssa.

Kalan kulutus: Kalalla on korkea kulutus.

Ammattimaisuus: Kalakauppa ja kalanjalostus on ammattimaista toimintaa ja elintarviketurvallisuus on korkealla tasolla. Erityisesti lohikalojen jalostusosaaminen on Suomessa huippuluokkaa.

Logistiikka ja raaka-ainetuotanto: Kaupan ja jalostuksen logistiikka on kehittynyttä ja

nykyaikaista, mikä takaa kylmäketjun toimivuuden ja luotettavuuden. Norjan vahva raaka-ainetuotanto ja sen läheisyys on suomalaiselle kalanjalostukselle ja kaupalle etu.

Heikkoudet

Ammattimaisen työvoiman saatavuus: Sekä jalostus että kauppa kärsivät ammattitaitoisen työvoiman puutteesta.

Kaupan voimakas keskittyminen: Kala-alan yritysten markkina-asema on heikko suhteessa vähittäiskaupan keskusliikkeisiin. Kalalla on vähittäiskaupassa korkea hinta suhteessa tuottaja- ja tukkuhintaan, mistä on seurauksena mm. suuri hävikki. Lisäksi kaupan voimakas ketjuuntuminen vaikeuttaa pienien erien saamista myyntiin.

Kotimaisen kalan tarjonnan sesonkiluonteisuus: Kotimaisen kalan tarjonta on epätasaista, mikä vaikuttaa investointihalukkuuteen ja alan kasvuhakuisuuteen.

Mahdollisuudet

Ekologiset trendit ja tuotekehitys: Erilaiset ravitsemukselliset trendit, kuten lähiruoka-ajattelu ja kalan terveyshyödyt, voivat tulevaisuudessa tuoda merkittävää lisäarvoa sektorille.

Sivuvirtojen hyödyntäminen: Erityisesti vesiviljelyn kautta syntyvien tuotannon sivuvirtojen hyödyntämisen kehittyminen avaa uusia mahdollisuuksia.

Kalatuotteiden kasvava kysyntä: Kalan kysynnän odotetaan maailmanlaajuisesti kasvavan ja tämä kasvu tulee kohdistumaan erityisesti viljeltyyn kalaan, joka on jalostuksen kannalta myönteistä viljellyn kalan tasalaatuisuudesta ja toimitusvarmuudesta johtuen. Tämä luo uusia mahdollisuuksia kalan kaupalle ja jalostukselle ja viennin kasvattamiselle. Myös ekologisesti tuotetun ja sertifioitujen kalan vientimarkkinoiden odotetaan kasvavan voimakkaasti; etenkin Keski-Euroopan suurilla markkinoilla.

EU:n yhteinen markkinajärjestely: Hyväksytyjen tuottajajärjestöjen perustaminen antaisi alalle mahdollisuuden suunnitella tuotantoa yhteistyössä niin, että tuotteiden markkina-arvo maksimoituisi ja jalostuksen ja kaupan tarpeet tulisivat parhaalla mahdollisella tavalla otettua huomioon. Vahvempi yhteistyö olisi myös vastavoima keskittyneelle kaupan sektorille.

Uhat

Kotimaisen alkutuotannon taantuminen: Nykyisen kalastajasukupolven ikääntyessä, ja mikäli alalle ei saada rekrytoitua uusia kalastajia, on olemassa riski, että kotimaisen kalan tuotanto taantuu. Toimijoiden vähentymisen myötä myös toimitusepävarmuus saattaa kasvaa. Tämä koskee erityisesti logistisia reuna-alueita.

Kansainvälinen kilpailu: Kiristynvä kansainvälinen kilpailu uhkaa suomalaista kalanjalostusta. Etenkin Baltian maiden alhaisempi kustannusrakenne tarjoaa niille kilpailuedun.

Idänviennin epävarmuus: Merkittävä osa viennistä tapahtuu itään, lähinnä Venäjälle, joka on markkina-alueena epävarma. Ruflan kurssin vaihtelut ja yleinen markkinoiden epävarmuus aiheuttavat heilahteluja kysynnässä ja hinnoissa. Epävarmuus heijastuu investointihaluttomuutena.

Riippuvuus tuontiraaka-aineesta: Kalakauppa ja kalan jalostus toimivat pitkälti tuodun kalan varassa, johtuen osittain kotimaisen kalan tuotannon sesonkiluonteisuudesta ja toimitusepävarmuudesta. Myös ruokakulttuuri on kehittynyt pitkälle prosessoitua kalaan suosivaan suuntaan.

Kustannusten nousu: Koko arvoketjussa tapahtuva kustannusten nousu, joka syö koko elinkeinon kannattavuutta. Kustannusten nousua aiheuttavat energian hinnan nousun ohella mm. jäljittävyyden ja myyntiaikojen tiukentuvat vaatimukset.

Logistiikkaan liittyvät haasteet: Ensikäden ostajien katoaminen on selkeä uhka koko arvoketjun toimivuudelle.

Tarpeiden määrittely SWOT-analyysin perusteella

Koko arvoketjun kattava yhteistyön tehostaminen ja yleinen tuotekehitys, erityisesti laadun, säilyvyyden ja jäljitettävyyden osalta siten, että näihin liittyvät vaatimukset pystytään täyttämään.

Elinkeinojen kannustaminen EU:n yhteisen markkinajärjestelyn mukaisten tuottajajärjestöjen perustamiseen esimerkiksi toimintaohjelman tiedotuksen ja neuvonnan keinoin.

Vajaasti hyödynnettyjen kalalajien hyödyntäminen ja markkinointi vaativat edelleen kehittämistä, jotta näihin liittyvä liiketoiminta saadaan taloudellisesti kannattavaksi.

Vientimarkkinoiden strateginen kehittäminen, erityisesti lohikalajalostuksen osaamista tehokkaammin hyödyntämällä, vaatii työtä.

Uusien tuotteiden kehittäminen koko sinisen biotalouden alalla. Liiketoimintamahdollisuuksia sisältyy sekä perinteisten raaka-aineiden innovatiiviseen käyttöön että uusien vesiviljelytuotteiden kuten levien jalostamiseen. Kalateollisuuden sivuvirtojen hyödyntämisessä on myös kasvun mahdollisuuksia.

Ammattitaitoisen työvoiman tarjonnan määrästä huolehtiminen ja alan työntekijöiden osaamisen kehittäminen.

Elinkeinojen sääntelyn selkeyttäminen ja yksinkertaistaminen sekä toiminnanharjoittajien tasapuolisen kohtelun edistäminen viranomaistoiminnassa.

SWOT-analyysin johdonmukaisuus vesiviljelyä koskevan monivuotisen kansallisen strategiasuunnitelman kanssa

SWOT-analyysin johdonmukaisuus ympäristön hyvän tilan saavuttamisessa meristrategian kehittämisen ja täytäntöönpanon kautta tapahtuneen edistymisen kanssa

Kalan jalostuksella ja kaupan toiminnalla ei ole merkittäviä vaikutuksia hyvän ekologisen tilan saavuttamiseen. Vähempiarvoisten lajien, lähinnä särkikaloiden, sekä näiden sivuvirtojen hyödyntäminen jalostuksessa mahdollistaisi niiden nykyistä intensiivisemmän pyynnin. Tämä toiminta poistaisi Itämerestä typpeä ja fosforia ja ennallistaisi kalaston rakennetta.

Työpaikkoja, ympäristöä, ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja muutokseen sopeutumista sekä innovoinnin edistämistä koskevat tarpeet

Työllisyys

Kalan kauppa ja jalostus on kalataloussektorin suurin työllistäjä. Alkutuotannon tukemisen vaikutukset heijastuvat myös kauppaan ja jalostukseen parantuneen kalan tarjonnan kautta. Toisaalta, mikäli jalostuksen ja kaupan kyky ottaa vastaan kotimaista kalaa paranee, luo se edellytyksiä parantaa työllisyyttä kalan alkutuotannossa.

Ympäristö

Sivuvirtojen tehokas hyödyntäminen ja toimet joilla saaliista mahdollisimman suuri osa käytetään ihmisravintona. Erityisesti runsastuneita särkikalakantoja taloudellisesti hyödyntämällä vesistöistä saadaan poistettua ravinteita. Kotimaisen kalan lisääntyvä käyttö jalostuksessa yleisesti ottaen vähentäisi ympäristövaikutuksia esimerkiksi kuljetuksista aiheutuvien päästöjen vähenemisen myötä.

Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutoksen vaikutukset, jotka kohdistuvat kalan jalostukseen ja kauppaan, ovat epäsuoria ja liittyvät erityisesti ilmastonmuutoksen vaikutuksiin kalaston rakenteeseen ja tätä kautta raaka-ainetarjontaan. Tämä edellyttää alalta sopeutumiskykyä ja uusien tuotteiden ja jalostustapojen kehittämistä.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen: Kalan jalostuksen ja kaupan ilmastonmuutosvaikutukset liittyvät sektorin prosessien ja logistiikan ilmastovaikutuksiin ja näiden tehostamiseen. Koska nämä ovat myös tärkeitä kustannustekijöitä alalla, sektori pyrkii jatkuvasti tehostamaan tuotannon ja jakeluketjun toimintaa, mikä on pääpiirteissään yhtenevä ilmastonmuutoksen hillitsemistavoitteiden kanssa.

Innovaatiot

Tuotekehitys ja innovaatiot ovat keskeisessä asemassa kaupan ja jalostuksen kustannustehokkuuden ja kilpailukykyyn parantamisessa. Tavoitteena on jatkuva uusien tuotteiden ja toimintatapojen etsiminen koko arvoketjussa, käsittäen prosessit, logistiikka, tuotteet ja tuotteiden markkinoinnin.

Unionin painopiste

6 - Yhdenntetyn meripolitiikan täytäntöönpanon edistäminen

Vahvuudet

Meri ja taloudellinen toiminta: Merellisten elinkeinojen muodostamalla toiminnallisella kokonaisuudella eli meriklusterilla on suuri taloudellinen merkitys. Suomen ulkomaankaupasta yli 80 % kulkee meriteitse, joten merenkulkuelinkeinoilla on keskeinen rooli meriklusterissa. Suomella on myös erityisosaamista sisältävä verkosto toimijoita, joille tyypillistä on kansainvälisyys. Merellisten luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen on perinteinen vahva suomalainen alue, johon liittyy paljon myös aineettomia arvoja.

Korkea osaaminen: Suomessa on korkea asiantuntemus eräissä mereen liittyvissä toiminnoissa, esimerkiksi arktisessa meriteknologiassa. Myös Itämeren luonnonvaroihin, luonnon monimuotoisuuteen ja ympäristöön liittyvä tutkimus on Suomessa korkealuokkaista.

Vahva viranomaisyhteistyö: Viranomaistoimijoiden välillä on Suomessa tahtotila yhteistyöhön. Viranomaistoimijat ylläpitävät tehtäviinsä liittyvää tilannekuvaa merialueella olevasta toiminnasta tehden tässä teknistä yhteistyötä, viranomaisten välillä on yhteisiä prosesseja ja resurssit ovat osittain yhteiskäytössä. Viranomaisten välisellä yhteistyöllä naapurivaltioiden kanssa on pitkät perinteet ja yhteistyötä kehitetään edelleen Itämeren rannikkovaltioiden kanssa, myös yli viranomaisten sektorirajojen. Meristrategiadirektiivin mukainen merenhoidon suunnittelu on tehnyt meriympäristöön liittyvästä viranomaisyhteistyöstä aiempaa jäsennellympää ja järjestelmällisempää.

Ympäristötietoisuus: Itämeren ja Suomen merialueiden ekologisesta tilasta tiedetään varsin paljon. Merialueen tilan parantamiselle on asetettu selkeitä ja oikeudellisesti sitovia tavoitteita, jotka koskevat laajasti ihmisen toiminnan aiheuttamia paineita. Meriympäristön sekä luontotyyppien ja lajien suojelun tarve tiedostetaan laajalti ja suojelulla on yhteiskunnallinen hyväksyttävyyttä.

Heikkoudet

Kansallisen meripolitiikan puute: Suomella ei ole omaa kansallista meripolitiikkaa ja siten merellisiä toimintoja tai toimijoita ei tarkastella kokonaisuutena, vaikkakin usealla toimialalla on omat strategiansa. Myöskään merellisten toimintojen taloudellisia tukimuotoja ei katsota kokonaisuutena.

Kehittymätön sektorien välinen yhteistyö: Merialueiden hallinnasta vastaa moni viranomainen. Viranomaistoiminta on hyvin toimialaerikoistunutta. Erikoistuminen lisää tehokkuutta ja tuloksellisuutta, mutta myös toimijoiden välisen koordinaation ja yhteistyön tarvetta. Hallinnolliset rajat eri viranomaisten välillä usein vaikeuttavat tehokasta ja vaikuttavaa yhteistyötä. Osaltaan tämä heijastuu myös taloudellisten toimijoiden toimintamahdollisuuksiin ja -edellytyksiin.

Mahdollisuudet

Merellisten toimintojen kokonaistarkastelu ja kehittäminen: Merellisiä toimijoita ja toimialoja on useita. Näillä on merkittäviä yhtymäkohtia. Kansallinen yhdenmety meripolitiikka loisi edellytyksiä kokonaisvaltaiseen kehittämiseen ja painopisteiden määrittelyyn, mikä parantaisi viranomaisten toiminnan vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta sekä loisi pitkäjänteiset edellytykset merellisten elinkeinojen kestäväälle kehittämiselle ja ympäristönsuojelun tehostumiselle.

Meriluonnonvarat: Suomella on pitkä rantaviiva ja runsas saaristo. Merelliset luonnonvarat, aineelliset ja aineettomat, ovat runsaat. Niiden kestävässä hyödyntämisessä on vielä käyttämätöntä potentiaalia ja tämä voi luoda pohjaa mm. matkailun ja muiden elinkeinojen kestäväälle kehittämiselle. Meriluonnon tilan ja lajien suojelun parantuminen lisää näitä mahdollisuuksia.

Viranomaisten resurssien yhteiskäyttö: Kansallisesti viranomaisten toiminnan tehostaminen on mahdollista resurssien yhteiskäytöllä ja suunnittelulla.

Itämeren alueen kansainvälinen yhteistyö: Itämeren kaikki rantavaltiot tekevät meren tilan seurantoja ja Itämereen liittyvää tutkimustyötä. HELCOM:n tehtävänä on edistää Itämeren valtioiden yhteistyötä meriympäristön suojelussa esim. yhteisen seurantaohjelman avulla sekä koordinoimalla toimenpiteitä, jotka liittyvät rehevöitymisen vähentämiseen, meriluonnon suojeluun ja merialuesuunnitteluun. Uusia seurantatekniikoita kehittämällä ja hyödyntämällä sekä nykyistäkin syvemmällä kansainvälisellä ja kansallisella yhteistyöllä seurantojen vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta on mahdollista kasvattaa .

Itämeren tilan kohentuminen: Meren hyvän tilan saavuttaminen mahdollistaisi myös mereen liittyvän taloudellisen potentiaalin kasvamisen. Se edistäisi mm. virkistysmahdollisuuksia ja loisi edellytyksiä mm. matkailulle.

Merialuesuunnittelu: Merialuesuunnittelun avulla voidaan sovittaa yhteen alueellisia intressejä ja luoda siten edellytyksiä elinkeinojen kehittämiseen, luonnonsuojeluun sekä meriympäristön laadun parantamiseen. Direktiivin vaatimukset pannaan täytäntöön sen edellyttämässä määräajassa vuoteen 2021 mennessä.

Uhat

Meriosaamisen hajautuminen: Merentutkimus ja toimialaan liittyvän kehittämistoiminnan pirstoutuminen voi johtaa siihen, että tutkimuslaitokset eivät löydä yhteisiä painopisteitä. Seurauksena on osaoptimointi, resurssipula ja tästä aiheutuva elinkeinoja, politiikkaa ja

ympäristöä palvelevan kehittämistoiminnan taantuminen.

Resurssit: Yleisen taloudellisen tilanteen heikkeneminen edelleen vaikeuttaisi toiminnan ja resurssien ylläpitoa ja kehittämistä. Toisaalta yhteiskunnan eri toimijoiden tietotarve ja uuden tekniikan hankinta ja siihen liittyvät panostukset, uhkien torjuminen ja lainsäädännölliset puutteet saattavat lisätä toiminnan kustannuksia entisestään. Yhteisen tiedonvaihtoympäristön (CISE) toteuttaminen ja sen toimeenpanon epäonnistuminen voisi aiheuttaa ongelmia viranomaisyhteistyön kehittämiselle.

Merialueen ympäristöönnettomuudet: Ihmistoiminnan erilaiset muodot tulevat edelleen kasvamaan rannikoilla ja merellä. Tämä lisää riskiä erilaisille ympäristöönnettomuuksille. Itämeri on matala ja herkkä sisämeri, jossa esim. öljyönnettomuuksien vaikutukset ovat hyvin vakavia.

Tarpeiden määrittely SWOT-analyysin perusteella

Mereen liittyvien taloudellisten toimintojen tunnistaminen ja niiden kokonaisvaltainen edistäminen olisi mahdollista kansallisen yhdennetyn meripolitiikan puitteissa. Kokonaiskuvan hahmottamisen kautta voidaan määrittää kansalliset tavoitteet ja niihin liittyvät keskeiset strategiset toimenpiteet sekä kansalliset linjaukset. Suomessa on selkeä tarve arvioida kansallisen meripolitiikan kehittämis- ja perustamismahdollisuuksia sekä selvittää kansallisen ja EU:n meripolitiikan kokonaisuuden hallintaa sekä poliittisella että hallinnollisella tasolla. Suomen kansallisten tavoitteiden määrittäminen ja sisäisen yhteistyön kehittäminen parantaisi myös Suomen kykyä osallistua ja vaikuttaa kansainväliseen yhteistyöhön sekä hyödyntää merialueiden kehittämiseen liittyviä rahoitusmahdollisuuksia.

Merialuesuunnittelu avaa mahdollisuuksia erilaisten intressien yhteensovittamiseen käytännön tasolla. Suunnitteluprosessiin liittyvät osallistamismenettelyt sitouttavat eri toimijoita yhteisesti sovittujen linjauksien ja toimien hyväksyttävyyteen. Merialuesuunnittelu edellyttää luotettavia merialuetta koskevia tietoja sekä niiden ylläpitoa ja seuranta.

Suomen vahva osaaminen eri meriklusterin osa-alueilla ja tutkimuksessa luo pohjaa kansalliselle yritystoiminnalle ja sen kehittämiselle. Se luo myös edellytyksiä osaamisen ja teknologian viennille. Tämä edellyttää kuitenkin osaamisen jatkuvaa kehittämistä ja siihen panostamista.

Merialueen valvonnan perustana on tiedon saanti, tiedon analysointi ja hyödyntäminen sekä tiedon jakaminen tehokkaasti, tietoturvallisesti ja automaattisesti tietoa tarvitsevien tahojen käyttöön. Tässä tehtävässä keskeisessä roolissa on tiedonvaihtoympäristöjen, kuten CISE, kehittäminen ja rakentaminen sekä EU-tasolla että kansallisesti. Uudet tekniset mahdollisuudet ja olemassa olevien teknisten ratkaisujen päivittäminen vastaamaan uusia yhteiskunnallisia ja hallinnon rajat ylittäviä haasteita ja velvoitteita parantavat

kustannustehokkuutta ja toiminnalla saavutettavaa vaikuttavuutta.

Yhteisen tiedonvaihtoympäristön lisäksi on tärkeää rakentaa kustannustehokkaasti toteutettu suorituskyky reagoimaan erilaisiin merellisiin uhkiin ja tapahtumiin sekä samalla tuottamaan sektorirajat ylittävää tietoa muiden käytettäväksi. Suorituskykyä tulisi kehittää tiiviissä yhteistyössä eri merellisten toimijoiden kanssa ts. rahoitusta tulisi voida käyttää sellaisiin kohteisiin, joiden suorituskykyä voi hyödyntää monipuolisesti, laajasti ja horisontaalisesti. Esimerkkinä alukset ja ilma-alukset, joita operoi yksi viranomainen, mutta toiminta tuottaa lisäarvoa ja suorituskykyä myös muille merellisille viranomaisille.

Merentilan parantaminen edellyttää määrätietoista ja vaikutuksiltaan merkittävien toimenpiteiden toteuttamista. Meristrategiadirektiivin mukaisessa merenhoidon suunnittelun seurantaohjelmassa on määritelty meriympäristöön ja siihen kohdistuviin paineisiin liittyvät seurannat. Vastaavasti vuonna 2015 valmistuvassa merenhoidon suunnittelun toimenpideohjelmassa määritellään ne toimet, joita tarvitaan nykyisten toimenpiteiden lisäksi meriympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi. Toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointia ja merentilan seuranta voidaan tehostaa monin eri tavoin, esimerkiksi uusien innovaatioiden tai kansainvälisen yhteistyön avulla.

Rahaston tuen avulla on tarpeen edistää edellä mainittuja kokonaisuuksia.

SWOT-analyysin johdonmukaisuus vesiviljelyä koskevan monivuotisen kansallisen strategiasuunnitelman kanssa

SWOT-analyysin johdonmukaisuus ympäristön hyvän tilan saavuttamisessa meristrategian kehittämisen ja täytäntöönpanon kautta tapahtuneen edistymisen kanssa

Merellinen luonto ja kulttuuriympäristö sekä niiden suojelu samoin kuin merelliset elinkeinot ovat tärkeitä Suomelle ja suomalaisille. SWOT-analyysin perusteella Suomesta puuttuu kokonaisvaltainen kansallinen meripolitiikka. Sen puitteissa voitaisiin asettaa yhteiset tavoitteet elinkeinojen kehittämiseksi sovittaen ne yhteen meristrategiadirektiivin tavoitteiden kanssa. Kansallinen meripolitiikka voisi osaltaan edesauttaa meristrategiadirektiivin tehokkaampaa toimeenpanoa ja meriympäristön hyvän tilan saavuttamista.

Rahaston tuen avulla voidaan selvittää ja luoda edellytyksiä kansallisen meripolitiikan syntymiselle sekä toteuttaa kohdennettuja toimenpiteitä, joilla pyritään merentilan saavuttamiseen.

Työpaikkoja, ympäristöä, ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja muutokseen sopeutumista sekä innovoinnin edistämistä koskevat tarpeet

Työllisyys

Meriluonnonvaroihin ja meriteknologiaan perustuvat elinkeinot ovat merkittävä työllistäjä Suomessa ja mereen liittyvissä toimissa on vahvaa potentiaalia voimakkaaseen kasvuun. Sektoreiden rajat ylittävä yhteistyö on tärkeä kasvun ja tätä kautta työllisyyden lisäämisen voimavara. Tehokas yhteistyö luo pohjaa uusien innovaatioiden synnylle.

Ympäristö

Itämeren tilan parantaminen on tärkeä yhteiskunnallinen tavoite ja sitoumus. Kokonaisvaltaisen meripolitiikan toteuttamisen avulla voitaisiin sovittaa yhteen elinkeino- ja ympäristöpoliittisia tavoitteita. Rahaston avulla voidaan edistää kansallisen meripolitiikan kehittymistä ja vahvistaa sen edellyttämää tieto- ja osaamistasoa sekä eri toimijoiden verkostoitumista. Tämän avulla edistetään osaltaan ympäristötavoitteiden saavuttamista ja ympäristön kannalta parhaiden ratkaisujen soveltamista.

Seurannat tuottavat tietoa ympäristön tilan kehityksestä, mikä antaa mahdollisuuden reagoida ajoissa kielteisiin muutoksiin tai uhkiin. Merialueen valvonta ehkäisee ja torjuu ympäristöön kohdistuvia haittoja.

Ilmastonmuutos

Merialueen ympäristön tilan seurannoilla voidaan arvioida ilmastonmuutoksen vaikutusta ja voimakkuutta ympäristöön sekä lajeihin ja luontotyypeihin. Pilottiprojektien avulla voidaan arvioida erilaisten toimenpiteiden vaikuttavuutta ilmaston muuttuessa.

Merialueen valvonnalla voidaan seurata alusten aiheuttamia tahallisia tai tahattomia päästöjä. Laivojen päästöjä koskeva lainsäädäntö ja päästöjen seurantaan tarvittavan tekniikan kehitystyö jatkuu edelleen.

Innovaatiot

Meriin liittyvät innovaatiot voivat olla teknologisia uusia keksintöjä tai uudenlaisia toimintamalleja ja -tapoja. Uudenlaisten toiminnallisten innovaatioiden syntyä voidaan edistää sektorirajat ylittävän lähestymistavan avulla esimerkiksi kansallisen yhdennetyn meripolitiikan toteuttamisen kautta.

Merialueen valvonnassa ja seurannassa on mahdollista kehittää esimerkiksi innovatiivisia

vedenalaisia kartoitusmenetelmiä tai sensoritekniikkaa, joka mahdollistaa tietojen automatisoidun keräämisen, seulonnan ja analyysin. Kehittyneen tekniikan käyttöönotolla ja kehityksen tukemisella voidaan lisätä kustannustehokkuutta. Merellisen älyteknologian kehittämisen ja käyttöönoton lisäksi voidaan selvittää mm. yksittäisten kansalaisten mahdollisuuksia havainnointiin ja havainnoista ilmoittamiseen.

2.2 Alkutilannetta kuvaavat taustaindikaattorit

Unionin painopiste	1 - Ympäristön kannalta kestävän, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan kalastuksen edistäminen
---------------------------	---

Alkutilanteeseen liittyvä taustaindikaattori	Perusvuosi	Arvo	Mittayksikkö	Tietolähde	Huomautus/perustelu
1.1.a - Kalastuslaivasto (alusten määrä)	2014	3 211,00	alusten lukumäärä	RKTL	
1.1.b - Kalastuslaivasto (kW)	2014	172 545,00	kW	RKTL	
1.1.c - Kalastuslaivasto (GT)	2014	16 179,00	GT	RKTL	
1.2 - Bruttoarvonlisäys palkattua työntekijää (kokoaikavastaavana) kohti	2012	69,10	tuhatta euroa kokoaikavastaavaa työntekijää kohti	RKTL	
1.3 - Nettotulos	2012	6 335,00	tuhatta euroa	RKTL	
1.4 - Tuotto aineellisiin hyödykkeisiin sijoitetulle pääomalle	2012	8,80	%	RKTL	
1.6 - Pyynnin polttoainetaloudellisuus	2102	106,00	litraa polttoainetta / tonnia purettua saalista	RKTL	
1.7.a - Sen merenpohja-alueen laajuus, jossa ihmisen toiminta vaikuttaa merkittävästi kuhunkin pohjatyyppiin	2014	0,00	%	YM	Tietoa ei ole kootustai saatavilla. Luku on kuitenkin erittäin pieni. Kyseseen tulevat pienet paikalliset ruoppaukset. Laajempaa ruoppaustoimintaa ei ole, eikä myöskään pohjatrolausta.
1.7.b - Kalastuksen tahattomien valassaaliiden osuus	2014	0,00	sivusaalis pyyntiponnistuksyksikköä kohden	RKTL	Ei valassivusaaliita 2000-luvulla
1.8.a - Palkatun henkilöstön lukumäärä (kokoaikavastaavana), sekä miehet että naiset	2012	282,00	kokoaikavastaavana	RKTL	
1.8.b - Palkatun henkilöstön lukumäärä (kokoaikavastaavana), naiset	2012	31,00	kokoaikavastaavana	RKTL	
1.9.a - Työperäisten vammojen ja onnettomuuksien lukumäärä	2013	37,00	lukumäärä	MELA	
1.9.b - Työperäisten vammojen ja onnettomuuksien prosenttiosuus suhteessa kaikkeen kalastukseen	2013	1,50	%	MELA/RKTL	Onnettomuudet / rekisteröidyt ammattikalastajat
1.10.a - Lintu- ja luontotyyppidirektiivien nojalla nimettyjen Natura 2000 -alueiden kattavuus	2014	7 101,50	km ²	SYKE	
1.10.b - Muiden direktiivin 2008/56/EY 13 artiklan 4 kohdan mukaisten alueellisten suojelutoimenpiteiden kattavuus	2014	1 220,00	km ²	YM	

Unionin painopiste	2 - Ympäristön kannalta kestävän, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan vesiviljelyn edistäminen
---------------------------	--

Alkutilanteeseen liittyvä taustaindikaattori	Perusvuosi	Arvo	Mittayksikkö	Tietolähde	Huomautus/perustelu
2.1 - Vesiviljelytuotannon volyymi	2013	13 600,00	tonnia	RKTL	

Alkutilanteeseen liittyvä taustaindikaattori	Perusvuosi	Arvo	Mittayksikkö	Tietolähde	Huomautus/perustelu
2.2 - Vesiviljelytuotannon arvo	2013	80 500,00	tuhatta euroa	RKTL	
2.3 - Nettotulos	2012	200,00	tuhatta euroa	RKTL	
2.4 - Luonnonmukainen vesiviljely, tuotannon volyyymi	2014	0,00	tonnia	RKTL	
2.6.a - Palkatun henkilöstön lukumäärä (kokoaikavastaavana), sekä miehet että naiset	2012	326,00	kokoaikavastaavana	RKTL	
2.6.b - Palkatun henkilöstön lukumäärä (kokoaikavastaavana), naiset	2012	85,00	kokoaikavastaavana	RKTL	

Unionin painopiste	3 - YKP:n täytäntöönpanon edistäminen
---------------------------	--

Alkutilanteeseen liittyvä taustaindikaattori	Perusvuosi	Arvo	Mittayksikkö	Tietolähde	Huomautus/perustelu
3.A.1 - Vakavat rikkomukset jäsenvaltioissa (kokonaismäärä 7 viime vuoden aikana)	2014	0,00	lukumäärä	MMM	Järjestelmä ei ole käytössä vielä
3.A.2 - Purkamiset, joille tehdään fyysinen tarkastus	2013	1,10	%	ELY-keskus, MMM	Alukset yli 10m, kaikki purkamiset mukana, myös pienet paikalliset purkamiset joita on Suomessa erittäin paljon rantaviivan muodosta ja pituudesta johtuen.
3.A.3.a - Valvonnassa käytettävissä olevat nykyiset resurssit – Valvontaan käytettävissä olevat vesi- ja ilma-alukset	2014	6,00	lukumäärä	MMM	Yli 50 % valvontakäyttö
3.A.3.b - Valvonnassa käytettävissä olevat nykyiset resurssit – Palkatun henkilöstön lukumäärä (kokoaikavastaavana)	2014	17,00	kokoaikavastaavana	MMM	
3.A.3.c - Valvonnassa käytettävissä olevat nykyiset resurssit – Määrärahat (kehitys 5 viime vuoden aikana)	2014	1 520,00	tuhatta euroa	MMM	
3.A.3.d - Valvonnassa käytettävissä olevat nykyiset resurssit – Alukset, joissa on ERS ja/tai VMS	2014	60,00	lukumäärä	MMM	
3.B.1 - Tiedonkeruuseen liittyvät toimenpiteet – Tiedonkeruupuitteiden mukaisten tietopyyntöjen täyttäminen	2013	100,00	%	RKTL	

Unionin painopiste	4 - Työllisyyden ja alueellisen koheesion lisääminen
---------------------------	---

Alkutilanteeseen liittyvä taustaindikaattori	Perusvuosi	Arvo	Mittayksikkö	Tietolähde	Huomautus/perustelu
4.1.a - Rannikon pituus	2014	46 000,00	km	MMM, maanmittauslaitos	
4.1.b - Keskeisten vesiväylien pituus	2014	16 250,00	km	Liikennevirasto	Liikenneviraston ylläpitämät väylät rannikolla ja sisävesillä. Kauppamerenkulun väyliä on 4162 km.
4.1.c - Keskeisten vesistöjen suuruus	2014	34 400,00	km ²	MMM, maanmittauslaitos	

Unionin painopiste	5 - Markkinoille saattamisen ja jalostuksen edistäminen
---------------------------	--

Alkutilanteeseen liittyvä taustaindikaattori	Perusvuosi	Arvo	Mittayksikkö	Tietolähde	Huomautus/perustelu
5.1.a - Tuottajaorganisaatioiden lukumäärä	2014	0,00	lukumäärä	MMM	
5.1.b - Tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien lukumäärä	2014	0,00	lukumäärä	MMM	
5.2.a - EU:n kaupan pidettyyn tuotantoon liittyvän liikevaihdon vuotuinen arvo	2011	262 000,00	tuhatta euroa	RKTL	2011: 262000 2010: 220000 2009: 156000 Koko sektorin liikevaihto, EU markkinoille toimitetulle kalalle ei ole erillisiä lukuja tällä hetkellä.

Unionin painopiste	6 - Yhdennetyn meripolitiikan täytäntöönpanon edistäminen
---------------------------	--

Alkutilanteeseen liittyvä taustaindikaattori	Perusvuosi	Arvo	Mittayksikkö	Tietolähde	Huomautus/perustelu
6.1 - EU:n merialan seuranta varten luotu yhteinen tietojenvaihtoympäristö	2014	70,00	%	DG MARE A3	
6.2.a - Lintu- ja luontotyyppidirektiivien nojalla nimettyjen Natura 2000 -alueiden kattavuus	2014	7 101,50	km ²	SYKE/YM	
6.2.b - Muiden direktiivin 2008/56/EY 13 artiklan 4 kohdan mukaisten alueellisten suojelutoimenpiteiden kattavuus	2014	1 220,00	km ²	YM	

3. STRATEGIAN KUVAUS

3.1 Kuvaus toimenpideohjelman strategiasta

Toimintaohjelman tavoitteena on luoda kalataloudelle kilpailukykyinen toimintaympäristö, joka kannustaa ja mahdollistaa alan arvoketjun kestäväen kasvun ja uudistumisen. Toimintaympäristön kehittämisessä korostuu kannustavan säätelyn kehittäminen sekä rohkeiden kokeilujen edistäminen. Ohjelman mukaisilla toimenpiteillä poistetaan alan kehittymisen esteitä, parannetaan yritysten kilpailukykyä ja edistetään uuden liiketoiminnan syntymistä. Toimintaedellytysten parantumisen arvioidaan luovan edellytykset tuotannon kasvulle, monipuolistumiselle ja arvон kehittymiselle siten, että elinkeinokalatalouden arvoketjun vuotuinen liikevaihto ylittää 1 000 miljoonaa euroa vuonna 2020.

Ohjelman tavoitteena on myös varmistaa Suomen kalavarojen elinvoimaisuus ja monimuotoisuus erityisesti kalakantojen luontaista lisääntymistä edistämällä sekä edistää vesien hyvän tilan saavuttamista. Vahvat kalakannat ja vesistöjen hyvä tila ovat edellytys elinvoimaiselle kalataloudelle. Kalatalouden, vesienkäytön ja ympäristönsuojelun tavoitteiden yhteensovittamisella edistetään rakentavaa vuoropuhelua sekä luodaan edellytyksiä kestäväälle kasvulle. Ohjelma edistää myös muita mereen liittyviä taloudellisia toimintoja ja ympäristön suojelua yhdenmety meripolitiikan puitteissa.

Toimintaohjelman strategia koostuu neljästä päämäärästä, jotka ovat kilpailukyky, uudistuminen, kestävyys ja tehokas hallinto. Lähestymistapa on koko alaa kehittävä, rahoituksen painopisteen ollessa alkutuotannon tukemisessa. Tuet kohdennetaan erityisesti kasvua ja uudistumista tukeviin toimiin kalataloudessa ja sinisen biotalouden alalla. Toimintaohjelma tukee osaltaan älykästä, kestäväää ja osallistavaa kasvua tukevan Eurooppa 2020 –strategian tavoitteiden mukaisesti.

Ohjelman vaikuttavuutta seurataan jatkuvan arvioinnin periaatteen mukaisesti. Arviointi kattaa koko kansallisen kalatalouspolitiikan vaikuttavuuden seurannan ja siitä saatavan tiedon avulla lisätään hallinnon toiminnan vaikuttavuutta ja avoimuutta sekä edistetään kalatalouspolitiikasta käytävää vuoropuhelua. Yhdessä sidosryhmien kanssa toteutettavan jatkuvan ennakoinnin avulla parannetaan alan valmiuksia hyödyntää uusia mahdollisuuksia sekä kykyä reagoida toimintaympäristön muutoksiin.

Kilpailukyky

Ensimmäinen strateginen tavoite, kilpailukykyinen kalatalouselinkeino, saavutetaan kehittämällä toimintaympäristöä siten, että se kannustaa kalatalousalaa kestävään kasvuun ja houkuttelee uusia yrittäjiä ja pääomia alalle. Kilpailukykyisen toimintaympäristön luominen edellyttää kannustavaa säätelyä, rohkeiden kokeilujen mahdollistamista sekä koko arvoketjun tehokasta toimintaa. Tämä vaatii kokonaisvaltaista kehittämisotetta sekä resurssien kohdentamista. Kalastuksen osalta tämä edellyttää mm. kalan pyynti-, vastaanotto- ja jatkokäsittelyprosessien tehostamista tiiviissä yhteistyössä koko arvoketjun kanssa. Vesiviljelyssä kilpailukykyyn parantamisen kohteet liittyvät toisaalta laitoskokoon, toisaalta alan tekniseen kehitykseen. Kilpailukykyyn parantuminen ja uusien pääomien houkutteleminen

alalle edellyttää säätelyltä ennustettavuutta. Elinkeinon kasvu ja parantunut kilpailukyky avaavat myös uusia mahdollisuuksia vientimarkkinoilla.

Uudistuminen

Toisena keskeisenä tavoitteena on luoda edellytykset alan jatkuvaan uudistumiseen. Tätä varten alalla on oltava riittävä tietotaito uusien liiketoimintamahdollisuuksien löytämiseen ja hyödyntämiseen sekä korkea liiketoimintaosaamisen taso. Uudistumisen edellytyksenä on, että toimintaympäristön jatkuva muutos hyväksytään nykyaikaan kuuluvana normaalina tilana sekä nähdään toisaalta myös uusien liiketoimintamahdollisuuksien synnyttäjänä. Uudistumiseen liittyy jatkuva tuotekehitys ja kalavarojen ja -lajien tehokkaampi ja uudenlainen hyödyntäminen. Uusien tuotantotapojen tulee olla markkinalähtöisiä ja taloudellisesti kannattavia. Alan uudistumista tuetaan myöntämällä rahoitusta kestävään ja kasvuhakuiseseen yritystoimintaan sekä tavoitteelliseen innovointiin laajojen monivuotisten ohjelmien kautta. Ohjelmat toteutetaan yritysälähtöisesti tutkimuslaitosten ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Uudistumisen kannalta on myös tärkeää, että kalatalousala linkittyy nykyistä voimakkaammin muihin sektoreihin. Linkkien kautta alalle tulee uusia ajatuksia sekä myös ennakoinnin ja nopean reagoinnin kannalta tärkeitä hiljaisia signaaleja. Osana uudistumisen strategista päämäärää on edellytysten luominen sinisen biotalouden kehittämiseksi.

Kestävyys

Kolmantena strategisena tavoitteena on varmistaa kalatalousalan toiminnan kestävyys sekä parantaa kalakantojen tilaa, erityisesti vaelluskalakantojen palauttamista ja luonnollista lisääntymistä edesauttavien toimien kautta. Kalavarojen hoitosuunnitelmat, kalastuksen järjestäminen ja ympäristötoimet tukevat kalakantoja ja kalojen luontaista lisääntymistä sekä elinvoimaista kalataloutta. Kalakantojen luontaisen lisääntymisen vahvistamiseksi sekä kansallisen kalatiestrategian toteuttamisen edistämiseksi käynnistetään ympäristöohjelma, jolla lisätään tietoa, koordinoidaan kunnostustoimenpiteitä ja parannetaan niiden vaikuttavuutta. Kestävyyden kannalta on tärkeää, että kalataloutta kehitetään sopusoinnussa ja vuoropuhelussa eri intressiryhmien kanssa. Kalatalouden ja kalakantojen kestävyys edellyttää myös panostusta pyydysten valikoivuuteen, tahattomien saaliiden (hylkeet ja linnut) välttämiseen, suojautumiseen kalastusta haittaavilta eläimiltä niiden ja kalastuselinkeinon välisen rinnakkaiselon mahdollistamiseksi. Vesiviljelyssä panostetaan lisäksi eläinten hyvinvointiin ja terveyteen liittyviin toimenpiteisiin.

Terveet ekosysteemit ja vesistöjen hyvä tila ovat edellytys merellisten luonnonvarojen kestäväälle hyödyntämiselle. Itämeren tilan parantaminen ja vesien hyvän tilan saavuttaminen on tärkeä yhteiskunnallinen tavoite ja sitoumus, jonka tavoittelemiseen osallistuvat monet rahastot ja toimijat. Meri- ja kalatalousrahaston rajalliset varat suunnataan kustannustehokkaasti vaikuttavimpien toimenpiteiden rahoittamiseen. Tavoitteena on eri rahastojen ja muiden toimijoiden yhdenmukainen ja toisiaan täydentävä toimintamalli.

Tehokas hallinto

Neljäs strateginen päämäärä on tehokas ja päämäärätietoinen hallinto. Tavoitteena on kalatalouspolitiikan toteuttaminen avoimesti ja johdonmukaisesti. Hallinnon tulee toimia myös kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti. Sen tehtävä on parantaa kalatalouden toimintaedellytyksiä ja edistää laajemman sinisen biotalouden toimintaympäristön kehittymistä. Hallinto ei tee teknologisia tai tuotannollisia valintoja yritysten tai toimialan puolesta, eikä tarpeettomasti rajoita elinkeinojen toimintamahdollisuuksia. Poliitikalla ja hallinnolla on kuitenkin roolinsa myös elinkeinotoiminnan säätelyssä ja ohjaamisessa. Se muun muassa varmistaa toiminnan ekologisen, taloudellisen ja sosiaalisen kestävyys turvaamalla kalakantojen ja vesiympäristön hyvän tilan sekä huolehtimalla alan tarvitseman tiedon tuotannosta. Hallinto vastaa myös valvonnasta. Tehokas ja uskottava valvonta on osa hyvin toimivaa kalavarojen hallinnointia. Kalatalousalan pitkäjänteisen kehittämisen lähtökohtana on elinkeino- ja ympäristöpolitiikan yhteensovittaminen. Hallinnon toimintaa tukemaan perustetaan kalatalouden kansallinen verkosto. Verkoston tehtävä on tukea hallinnon toimintaa ja ohjelman toteuttamista.

Toimintaohjelman toteuttamiseen liittyy kalatalouden kehityksen ja kalatalouspolitiikan jatkuva arviointi ja ennakointi. Tavoitteena on, että käytössä on koko ohjelmakauden ajan tarkkaa tietoa toimintaympäristöstä ja siinä tapahtuvista muutoksista sekä toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksista näihin. Tällöin myös varojen käytön periaatteita ja painotuksia voidaan tarvittaessa muuttaa. Jatkuvalle arvioinnille ja ennakoinnille parannetaan ohjelman ja koko kansallisen kalastuspolitiikan vaikuttavuutta sekä tarjotaan ajantasaista tietoa mm. markkinoiden kehityksestä kaikille alan toimijoille.

Toimintaohjelma pyrkii edistämään osaltaan meriluonnonvaroihin liittyvien viranomaistoimintojen yhteistyön ja toiminnan tehostamista.

Meri- ja kalatalousrahaston varojen jaossa on otettu huomioon edellä kuvatut kansalliset strategiset päämäärät. Koska keskeisenä tavoitteena on keskittyä kotimaisen alkutuotannon kehittämiseen ja kestävä kasvun edellytysten luontiin, kalatalouden kehittämiseen varat keskitetään unionin prioriteetille 1 (kestävä kalastus) ja 2 (kestävä vesiviljely). Prioriteetissa 4 mahdollistetaan kalatalouden paikallisten toimintaryhmien määrän kasvattaminen. Sen sijaan unionin prioriteetin 5 (kalan jalostus) allokatio on alhainen ja sen käyttö suunnataan tarkasti rajattuihin toimenpiteisiin. Prioriteetin 3 (yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpano) rahoitusosuus on etukäteen määritelty. Prioriteetti 6 (yhdenmetyksen meripolitiikan täytäntöönpano) on uusi toimenpide, jonka merkitys korostuu tulevaisuudessa.

Kansallisen strategian ja unionin prioriteettien välinen yhteys

Kestävä kalastus

Kestävä kalastuksen prioriteetissa keskeisiä toimenpiteitä ovat sellaiset, joilla vahvistetaan alan kilpailukykyä, kehitetään kalasatamia sekä parannetaan saaliin arvoa ja laatua. Tässä avainasemassa on koko arvoketjun huomioon ottava lähestymistapa. Kilpailukykyyn, uudistumisen ja kestävyys päämäärät ovat vahvasti sidoksissa kestävä kalastuksen

prioriteettiin. Kestävän kalastuksen prioriteetista tuetaan toimia uusien toimintamallien, tuotteiden ja markkinoiden luomiseen sekä kalastajien toiminnan monipuolistamiseen. Koko alan tulevaisuuden kannalta on tärkeää tukea myös nuorten kalastajien alalle pääsyä. Keskeistä on myös kalakantojen tilan parantaminen sekä edellytysten luonti vaelluskalojen palauttamiselle ja niiden luontaiselle lisääntymiselle.

Kestävä kalastus käsittää myös toimet ja investoinnit, joilla parannetaan kannattavan toiminnan edellytyksiä, edistetään kotimaisen kalan menekkiä, tehostetaan logistiikkaa, lisätään pyydysten valikoivuutta, kehitetään vesialueiden suunnittelua kalatalouden näkökulmasta tai parannetaan kalastuselinkeinon julkisuuskuvaa vuoropuhelua ja konfliktin hallintaa kehittämällä. Vuoropuhelun edistämisen ja konfliktin hallinnan parantaminen edellyttävät, että käytettävissä oleva tieto on mahdollisimman korkealuokkaista, jolloin vuoropuhelu voi pohjautua tosiasioihin. Tällaisen tiedon tuotantoa tukevat toimet otetaan myös käyttöön.

Osana strategian toteuttamista käynnistetään yhteistyössä sidosryhmien kanssa kestävän kalastuksen ja kalatalouden ympäristökunnostusten monivuotiset innovaatio-ohjelmat. Ohjelmat toteutetaan verkostomaisen kehittämisen periaatteita noudattaen ja niiden tavoitteena on yhtäältä ratkaista alan toimintaa ja kehittämistä haittaavia ongelmia sekä edistää uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja toisaalta luoda edellytyksiä kalakantojen hoidolle. Elinkeinoon, hallintoon, tutkimukseen ja ympäristöasioiden asiantuntijoiden yhteistyöllä etsitään esimerkiksi keinoja sopeutua toimimaan suojeltujen hyljekantojen oloissa ja luodaan uusia malleja kalastukseen hyvin soveltuvien vesialueiden saamiseksi elinkeinoon käyttöön.

Unionin prioriteetista tuetaan erityisesti artikloiden 26-32, 36, 38, 39, 40, 40.1, 41.2, 42, 43.1, 44.1.c ja 44.6 mukaisia toimenpiteitä.

Vesiviljely

Vesiviljelyssä tavoitteena on tuotannon voimakas ja kestävä kasvu, jonka avulla parannetaan kalatuotteiden omavaraisuusastetta Suomessa ja vahvistetaan Suomen asemaa kalanviljelyteknologian osajana ja tuottajana maailmalla. Tämän mukaisesti Euroopan meri- ja kalatalousrahaston tuet suunnataan erityisesti kestävästä kasvusta ja toimialan uudistumista edistäviin investointeihin sekä tuotannon monipuolistamiseen ja ympäristövaikutusten vähentämiseen.

Samaan tapaan kuin kestävän kalastuksen prioriteetissa, myös vesiviljelyssä käynnistetään monivuotinen yritysäläinen innovaatio-ohjelma, joka laaditaan ja toteutetaan yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Ohjelma tukee kestävän vesiviljelyn kasvua ja myös tässä ohjelmassa toteutetaan verkostomaisen kehittämisen periaatteita ja tavoitteena on muodostaa elinkeinoon, tutkimukseen ja ympäristöasiantuntijoiden yhteistyön kautta kansallisesti ja kansainvälisesti korkeatasoinen osaamisympäristö. Vesiviljelyssä vahvistetaan kansainvälistä yhteistyötä erityisesti Itämeren ja Pohjoismaiden alueilla sekä pyritään hyödyntämään myös muita kansallisia ja kansainvälisiä rahoituslähteitä alan kehittämiseen.

Vesiviljelytuotannon ekologinen kestävyys on ennakkoehto toimialan kehittymiselle. Tämän vuoksi alan kehittämisen lähtökohtana on elinkeino- ja ympäristöpolitiikan yhteensovittaminen, millä luodaan edellytykset alan pitkäjänteiselle kehittämiselle ja menestykselle. Tuotannon kasvun tulee tapahtua siten, että se ei heikennä vesien hyvää tilaa tai vaaranna sen saavuttamista. Tavoitteena on myös, että toiminnan ympäristövaikutukset suhteessa tuotantoon pienenevät.

Luonnonolosuhteista riippumaton ja ympäristöä vähän kuormittava kiertovesikasvatus on lisääntynyt viime vuosina. Kiertovesikasvatuksella on huomattavaa kasvupotentiaalia, koska sen ravinnekuormitus on hyvin hallittavissa ja koska se mahdollistaa optimaalisten kasvatusolosuhteiden ylläpitämisen ympärivuotisesti. Tuotantomuodon haasteena on uuteen teknologiaan liittyvät riskit sekä perinteistä tuotantoa kalliimmat tuotantokustannukset.

Kiertovesiviljelyn ohella kalanviljelyn sijoittamista ulommas merelle suuriin laitossyksiköihin tulee pilotoida ja edistää niin rahoituksella kuin sijainnihjauksella. Kansallisessa vesiviljelyohjelmassa 2015 ja monissa kehittämis- ja tutkimushankkeissa nostetaan esiin myös mahdollisuudet kompensoida vesiviljelyn ravinnekuormitusta esimerkiksi käyttämällä Itämeren kalasta tehtyä rehua tai simpukan viljelyn avulla. Hankkeissa selvitetään myös vesiviljelyssä syntyvien sivuvirtojen hyödyntämisen mahdollisuuksia.

Unionin prioriteetista tuetaan erityisesti artikloiden 47-51, 56 ja 57 mukaisia toimenpiteitä.

Yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpano

Tiedonkeruun resurssit kohdennetaan ensisijaisesti ydintehtävään ja tietotarpeiden priorisointi tehdään tiedonkeruuasetuksen asettamissa rajoissa kansallisten tarpeiden mukaan. Tiedonkeruuta pyritään jatkossakin tehostamaan tekemällä yhteistyötä useilla eri tasoilla. Itämeren alueellisessa yhteistyössä käytetään yhdenmukaisia menetelmiä ja toteutetaan alueellista työnjakoa resurssitehokkuuden lisäämiseksi. Yhteistyötä tehdään myös suomalaisten tutkimuslaitosten kanssa, esimerkkinä silakan kaikuluotaustutkimusmatkan toteuttaminen Suomen ympäristökeskuksen tutkimusalue Arandalla. Yhteistyötä kalastajien kanssa pyritään lisäämään tiedon hankinnassa.

Kalastuksen valvonnan keskeinen päämäärä on kansallisen lainsäädännön ja EU:n yhteisen kalastuspolitiikan ja valvonta-asetusten vaatimusten yhteensovittaminen sekä tehokkaan yhteistyömallin luominen valvontaa toteuttavien viranomaisten välille. Toimiva yhteistyö mahdollistaa hyvin johdetun ja kustannustehokkaan valvonnan. Viranomaisyhteistyön tehostamiseksi uudella ohjelmakaudella otetaan käyttöön mm. uusi kalastuksen seurantakeskus.

Tietojärjestelmiä kehitetään niin, että järjestelmät tukevat tehokkaasti valvontaa ja tarkastuksia. Resursointi kohdistetaan erityisesti sähköisten tietojärjestelmien ja riskiperusteisten analysointijärjestelmien kehittämiseen.

Valvonnassa pyritään yhtenäisyyteen ja tasapuolisuuteen koko rannikon valvontaketjussa (kalastus, saaliiden purkaminen, kalan kuljetus ja kalan ensikäden kauppa). Valvonnan laatua parannetaan kehittämällä koulutusta. ja Valvonnan viestintää tehostetaan.

Yhteistoimintamalleja kehitetään ja yhteistyötä toimijoiden kanssa lisätään ja näin luodaan edellytyksiä alan toimijoiden säädösten noudattamiselle (*culture of compliance*).

Valvonnan ohjausta tehostetaan MMM:n johtamalla valvonnan ohjausryhmällä. ELY-keskusten tulosohtausneuvotteluissa tarkistetaan yleisen riskien arvioinnin ja alueellisten näkökohtien perusteella valvontastrategia ja määritellään tulostavoitteet seuraavalle vuodelle. Valvonnan resursseja lisätään ja resurssit kohdistetaan todellisiin riskikohteisiin ja mahdollisiin uhkiin rikkoa unionin ja kansallista lainsäädäntöä. Toimintaohjelman rahoituksella aiotaan korjata puutteita valvonnan intensiteetissä ja henkilöstön määrissä palkkaamalla lisätyövoimaa erityisesti niille tehtävälueille, joissa Euroopan komissio on todennut Suomen valmiudet riittämättömiksi.

Työllisyys ja alueellinen yhteenkuuluvuus

Yhteisölähtöisessä paikallisessa kehittämisessä pääpaino on toimissa, jotka joko luovat uusia tuotteita, markkinoita ja tapoja toimia, tai parantavat merkittävästi yritysten kilpailukykyä esimerkiksi alentamalla kustannuksia. Avainasemassa kestäviä tuloksia tavoitellessa ovat innovointi, tuotekehitys, aktiivinen verkostoituminen sekä synergiaetujen hyödyntäminen. Toiminnan päämääränä on edistää rahaston strategisia päämääriä alueellisista lähtökohdista, eli vahvistaa alueen elinkeinojen kilpailukykyä, uudistumista ja sopeutumista sekä yhteistyötä alueen toimijoiden ja intressiryhmien sekä toimintaryhmien välillä.

Prioriteetista on erillinen strategian kuvaus kappaleessa 5.1.1.

Kalan jalostus ja kauppa

Tässä prioriteetissa tuetaan toimia joilla pyritään tuotannon arvon lisäämiseen, esimerkiksi kehittämällä markkinointia, nostamalla jalostusastetta ja lisäämällä lähiruoka- ja luomutuotantoa ja tuotannon sertifiointia. Koko arvoketjun kattava tuotekehitys, erityisesti laadun, säilyvyyden ja jäljitettävyyden osalta on tärkeässä osassa kalatuotteiden kysynnän vahvistamisessa. Osana toimia ovat markkinatutkimukset ja ennakointi, joilla tunnistetaan toimintaympäristön muutoksia ja uusia mahdollisuuksia. Markkinointitoimilla pyritään vahvistamaan kalaan liittyviä positiivisia mielikuvia ja lisäämään kuluttajien tietoisuutta kalatalouden arvoketjun toiminnasta ja vaikutuksista.

Kalan kysynnän odotetaan maailmanlaajuisesti kasvavan, mikä luo uusia mahdollisuuksia myös kotimaiselle kalan kaupalle ja jalostukselle. Erityisesti kestävästi tuotetun kalan kasvava kysyntä avaa uusia mahdollisuuksia suomalaiselle kaupalle ja jalostukselle. Erilaiset ympäristömyönteiset trendit, kuten lähiruoka-ajattelu, voivat tulevaisuudessa tuoda merkittävää lisäarvoa sektorille.

Jalostuksen ja tukkukaupan yritysten investointien tuet kohdistetaan siten, että ne tukevat toimintaohjelman strategista päämäärää alkutuotannon toimintaedellytysten vahvistamisesta. Toimintaohjelman tuella pyritään kannustamaan uusia tapoja hyödyntää kalavaroja ja kalanjalostuksen sivuvirtoja.

Yhdennetyn meripolitiikan täytäntöönpano

Yhdennetyn meripolitiikan toimenpiteiden tavoitteena on parantaa meriluonnonvarojen suojelua sekä luoda edellytyksiä meriluonnonvarojen monipuoliselle ja kestäväälle hyödyntämiselle osana sinisen biotalouden kokonaisuutta. Selvitetään mahdollisuudet sovittaa yhteen merellisiä toimintoja ja tavoitteita esimerkiksi meripolitiikan kansallista koordinaatiota ja yhteistyötä kehittämällä. Toimintaohjelmasta voidaan tukea esimerkiksi toimia, joilla luodaan edellytyksiä merialueiden käytön suunnittelulle.

Resursseja kohdistetaan mm. valvonnan ja meren tilan seurannan vaikuttavuutta edistävien teknologioiden ja tietojärjestelmien käyttöönottoon ja näitä tukevaan tutkimukseen, kehitystyöhön ja innovointiin. Tavoitteena on, että kerätty meren tilaa kuvaava tieto olisi mahdollisimman ajankohtaista ja paremmin saatavilla. Prioriteetista tuetaan ympäristötoimia ja hankkeita, jotka edesauttavat hyvän ekologisen tilan saavuttamista.

Toimintaohjelman strategian yhteys Eurooppa 2020 -strategiaan

Toimintaohjelman strategiset päämäärät ovat vahvasti sidoksissa Eurooppa 2020 -strategiaan, joka edistää älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua. Älykäs kasvu tarkoittaa tehokkaampia investointeja koulutukseen, tutkimukseen ja innovointiin, kestävä kasvu siirtymistä kohti vähähiilistä taloutta ja osallistava kasvu voimakasta panostusta syrjäytymisen estämiseen, työpaikkojen luomiseen ja köyhyyden vähentämiseen. Toimintaohjelmassa on vahva panostus tutkimukseen, kehittämiseen ja innovointiin. Toimintaohjelma on linjassa Eurooppa 2020 -strategian ympäristötavoitteiden kanssa tukemalla mm. lähiruoan käytön lisäämistä suosivia toimia ja kalataloudellisia kunnostushankkeita sekä yleisesti parantamalla vesi- ja meriympäristön tilaa. Osallistavaa kasvua toimintaohjelma tukee erityisesti kalatalouden toimintaryhmien kautta, joiden yhteisenä keskeisenä tavoitteena on osallistaa ihmisiä paikallisella tasolla ja tukea kehittämishankkeita, jotka luovat uusia työpaikkoja ja yritystoimintamahdollisuuksia.

Sinisen biotalouden toimintaedellytysten luominen linkittyy EU:n sinisen kasvun strategiaan, joka on pitkän aikavälin strategia merialan kasvun tukemiseksi. Strategian mukaan meret ja valtameret ovat tärkeitä Euroopan taloudelle, ja niihin liittyy huomattava innovaatio- ja kasvupotentiaali. EU:n sinisen kasvun teemat ovat vesiviljely, rannikkoturismi, sininen bioteknologia, merienergia ja merenpohjan kaivostoiminta. Sinistä kasvua tukemalla edistetään EU:n yhdennetyn meripolitiikan puitteissa älykkääseen, kestävään ja osallistavaan kasvuun tähtäävän Eurooppa 2020 -strategian toteuttamista.

--

3.2 Erityistavoitteet ja tulosindikaattorit

Unionin painopiste	1 - Ympäristön kannalta kestävän, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan kalastuksen edistäminen
---------------------------	---

Erityistavoite	1 - Kalastuksen meriympäristöön kohdistuvan vaikutuksen pienentäminen, mukaan lukien tahattomien saaliiden välttäminen ja vähentäminen mahdollisimman suuressa määrin		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
1.4.a - Muutos tahattomissa saaliissa (tonnia)	0,00000	tonnia	
1.4.b - Muutos tahattomissa saaliissa (%)	0,00000	%	
1.5 - Muutos pyynnin polttoainetaloudellisuudessa	-5,00000	litraa polttoainetta / tonnia purettua saalista	

Erityistavoite	2 - Vesiympäristön biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
1.5 - Muutos pyynnin polttoainetaloudellisuudessa	-5,00000	litraa polttoainetta / tonnia purettua saalista	
1.10.a - Muutos lintu- ja luontotyypidirektiivien nojalla nimettyjen Natura 2000 -alueiden kattavuudessa		km ²	✓
1.10.b - Muutos muiden direktiivin 2008/56/EY 13 artiklan 4 kohdan mukaisten alueellisten suojelutoimenpiteiden kattavuudessa		km ²	✓

Erityistavoite	3 - Kalastuskapasiteetin ja käytettävissä olevien kalastusmahdollisuuksien välisen tasapainon varmistaminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
1.3 - Nettotuloksen muutos		tuhatta euroa	✓
1.6 - Muutos epätasapainossa olevien laivastojen prosentiosuudessa		%	✓

Erityistavoite	4 - Kalatalousyritysten, mukaan lukien pienimuotoista rannikkokalastusta harjoittavan laivaston, kilpailukykyyn ja elinkelpoisuuden parantaminen sekä turvallisuuden tai työolojen parantaminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
1.1 - Tuotannon arvon muutos	5 000,00000	tuhatta euroa	

Erityistavoite	4 - Kalatalousyritysten, mukaan lukien pienimuotoista rannikkokalastusta harjoittavan laivaston, kilpailukyvn ja elinkelpoisuuden parantaminen sekä turvallisuuden tai työolojen parantaminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
1.2 - Tuotannon volyymin muutos	10 000,00000	tonnia	
1.3 - Nettotuloksen muutos	1 500,00000	tuhatta euroa	
1.5 - Muutos pyynnin polttoainetaloudellisuudessa	-5,00000	litraa polttoainetta / tonnia purettua saalista	
1.7 - Luodut työpaikat (kokoaikavastaavana) kalastusalalla tai täydentävissä toiminnoissa	50,00000	kokoaikavastaavana	
1.8 - Säilytetyt työpaikat (kokoaikavastaavana) kalastusalalla tai täydentävissä toiminnoissa	50,00000	kokoaikavastaavana	
1.9.a - Muutos työperäisten vammojen ja onnettomuuksien lukumäärässä	-11,00000	lukumäärä	
1.9.b - Muutos työperäisten vammojen ja onnettomuuksien prosenttiosuudessa suhteessa kaikkeen kalastukseen	-30,00000	%	

Erityistavoite	5 - Teknologian kehittämisen ja innovoinnin, myös energiatehokkuuden lisäämisen, ja tietämyksen siirron tehostamisen tukeminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
1.1 - Tuotannon arvon muutos	5 000,00000	tuhatta euroa	
1.2 - Tuotannon volyymin muutos	10 000,00000	tonnia	
1.3 - Nettotuloksen muutos	1 500,00000	tuhatta euroa	
1.5 - Muutos pyynnin polttoainetaloudellisuudessa		litraa polttoainetta / tonnia purettua saalista	✓

Erityistavoite	6 - Ammatillisen koulutuksen, uusien ammatillisten taitojen ja elinikäisen oppimisen kehittäminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
1.7 - Luodut työpaikat (kokoaikavastaavana) kalastusalalla tai täydentävissä toiminnoissa	10,00000	kokoaikavastaavana	
1.8 - Säilytetyt työpaikat (kokoaikavastaavana) kalastusalalla tai täydentävissä toiminnoissa	20,00000	kokoaikavastaavana	
1.9.a - Muutos työperäisten vammojen ja onnettomuuksien lukumäärässä		lukumäärä	✓
1.9.b - Muutos työperäisten vammojen ja onnettomuuksien prosenttiosuudessa suhteessa kaikkeen kalastukseen		%	✓

Unionin	2 - Ympäristön kannalta kestävä, resurssitehokkaan, innovatiivisen,
----------------	--

painopiste	kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan vesiviljelyn edistäminen
-------------------	---

Erityistavoite	1 - Teknologian kehittämisen, innovoinnin ja tietämyksen siirron tehostamisen tukeminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
2.1 - Vesiviljelytuotannon volyymin muutos	10 000,00000	tonnia	
2.2 - Vesiviljelytuotannon arvon muutos	45 000,00000	tuhatta euroa	
2.3 - Nettotuloksen muutos	4 000,00000	tuhatta euroa	

Erityistavoite	2 - Vesiviljely-yritysten, erityisesti pk-yritysten, kilpailukykyyn ja elinkelpoisuuden parantaminen, mukaan lukien turvallisuuden tai työolojen parantaminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
2.1 - Vesiviljelytuotannon volyymin muutos	10 000,00000	tonnia	
2.2 - Vesiviljelytuotannon arvon muutos	45 000,00000	tuhatta euroa	
2.3 - Nettotuloksen muutos	4 000,00000	tuhatta euroa	
2.8 - Luodut työpaikat		kokoaikavastaavana	✓
2.9 - Säilytetyt työpaikat		kokoaikavastaavana	✓

Erityistavoite	3 - Vesiympäristön biologisen monimuotoisuuden suojeleminen ja ennallistaminen sekä vesiviljelyyn liittyvien ekosysteemien parantaminen ja resurssitehokkaan vesiviljelyn edistäminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
2.4 - Luonnonmukainen vesiviljely, tuotannon volyymin muutos		tonnia	✓
2.5 - Uudelleenkierrätysjärjestelmä, tuotannon volyymin muutos		tonnia	✓
2.6 - Vapaaehtoisten kestävyysjärjestelmien piirissä sertifioitu vesiviljely, tuotannon volyymin muutos		tonnia	✓
2.7 - Ympäristöpalveluja tarjoavat vesiviljelytilat		lukumäärä	✓
2.8 - Luodut työpaikat		kokoaikavastaavana	✓
2.9 - Säilytetyt työpaikat		kokoaikavastaavana	✓

Erityistavoite	4 - Ympäristönsuojelun korkean tason omaavan vesiviljelyn, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden edistäminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
2.1 - Vesiviljelytuotannon volyymin muutos		tonnia	✓
2.2 - Vesiviljelytuotannon arvon		tuhatta euroa	✓

Erityistavoite	4 - Ympäristönsuojelun korkean tason omaavan vesiviljelyn, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden edistäminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
muutos			
2.4 - Luonnonmukainen vesiviljely, tuotannon volyymin muutos		tonnia	✓
2.5 - Uudelleenkierrätysjärjestelmä, tuotannon volyymin muutos		tonnia	✓
2.6 - Vapaaehtoisten kestävyysjärjestelmien piirissä sertifioitu vesiviljely, tuotannon volyymin muutos		tonnia	✓
2.7 - Ympäristöpalveluja tarjoavat vesiviljelytilat		lukumäärä	✓

Erityistavoite	5 - Ammatillisen koulutuksen, uusien ammatillisten taitojen ja elinikäisen oppimisen kehittäminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
2.8 - Luodut työpaikat	0,00000	kokoaikavastaavana	
2.9 - Säilytetyt työpaikat	20,00000	kokoaikavastaavana	

Unionin painopiste	3 - YKP:n täytäntöönpanon edistäminen
---------------------------	--

Erityistavoite	1 - Tutkimustiedon parantaminen ja tarjonta sekä tiedonkeruun ja hallinnoinnin parantaminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
3.B.1 - Tietopyyntöihin vastaamisprosentin kasvu	0,00000	%	

Erityistavoite	2 - Seurannan, valvonnan ja täytäntöönpanon valvonnan tukeminen siten, että sillä parannetaan institutionaalisia valmiuksia ja julkishallinnon tehokkuutta lisäämättä hallinnollista rasitetta		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
3.A.1 - Todettujen vakavien rikkomusten lukumäärä	4,00000	lukumäärä	
3.A.2 - Purkamiset, joille on tehty fyysinen tarkastus	3,00000	%	

Unionin painopiste	4 - Työllisyyden ja alueellisen koheesion lisääminen
---------------------------	---

Erityistavoite	1 - Talouskasvun, sosiaalisen osallisuuden ja työpaikkojen luomisen edistäminen sekä työllistyvyyden ja työvoiman liikkuvuuden tukeminen sellaisissa rannikko- ja sisämaayhteisöissä, jotka ovat riippuvaisia kalastuksesta ja vesiviljelystä, mukaan lukien toimintojen monipuolistaminen kalastuksen alalla ja niiden ulottaminen muille meritalouden aloille		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta

Erityistavoite	1 - Talouskasvun, sosiaalisen osallisuuden ja työpaikkojen luomisen edistäminen sekä työllistyvyyden ja työvoiman liikkuvuuden tukeminen sellaisissa rannikko- ja sisämaayhteisöissä, jotka ovat riippuvaisia kalastuksesta ja vesiviljelystä, mukaan lukien toimintojen monipuolistaminen kalastuksen alalla ja niiden ulottaminen muille meritalouden aloille		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
4.1 - Luodut työpaikat (kokoaikavastaavana)	10,00000	kokoaikavastaavana	
4.2 - Säilytetyt työpaikat (kokoaikavastaavana)	50,00000	kokoaikavastaavana	
4.3 - Perustetut yritykset	10,00000	lukumäärä	

Unionin painopiste	5 - Markkinoille saattamisen ja jalostuksen edistäminen
---------------------------	--

Erityistavoite	1 - Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden markkinajärjestelyn parantaminen		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
5.1.a - Muutos tuottajaorganisaatioiden ensimyyntin arvossa		tuhatta euroa	✓
5.1.b - Muutos tuottajaorganisaatioiden ensimyyntin volyymissä		tonnia	✓
5.1.c - Muutos ensimyyntin arvossa, muut kuin tuottajaorganisaatiot		tuhatta euroa	✓
5.1.d - Muutos ensimyyntin volyymissä, muut kuin tuottajaorganisaatiot		tonnia	✓

Erityistavoite	2 - Jalostusalaan ja markkinoille saattamisen alaan tehtävien investointien edistämien		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
5.1.a - Muutos tuottajaorganisaatioiden ensimyyntin arvossa		tuhatta euroa	✓
5.1.b - Muutos tuottajaorganisaatioiden ensimyyntin volyymissä		tonnia	✓
5.1.c - Muutos ensimyyntin arvossa, muut kuin tuottajaorganisaatiot	60 000,00000	tuhatta euroa	
5.1.d - Muutos ensimyyntin volyymissä, muut kuin tuottajaorganisaatiot	20 000,00000	tonnia	

Unionin painopiste	6 - Yhdennetyn meripolitiikan täytäntöönpanon edistäminen
---------------------------	--

Erityistavoite	1 - Yhdennetyn meripolitiikan kehittäminen ja täytäntöönpano		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
6.1 - EU:n merialan seuranta varten luodun yhteisen tietojenvaihtoympäristön parantaminen	20,00000	%	
6.2.a - Muutos lintu- ja luontotyyppidirektiivien nojalla nimettyjen Natura 2000 -alueiden kattavuudessa		km ²	✓
6.2.b - Muutos muiden direktiivin 2008/56/EY 13 artiklan 4 kohdan mukaisten alueellisten suojelutoimenpiteiden		km ²	✓

Erityistavoite	1 - Yhdenntyn meripolitiikan kehittäminen ja täytäntöönpano		
Tulosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Ei sovelleta
kattavuudessa			

3.3 Asiaankuuluvat toimenpiteet ja tuotosindikaattorit

Unionin painopiste	1 - Ympäristön kannalta kestävän, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan kalastuksen edistäminen
---------------------------	---

Erityistavoite	1 - Kalastuksen meriympäristöön kohdistuvan vaikutuksen pienentäminen, mukaan lukien tahattomien saaliiden välttäminen ja vähentäminen mahdollisimman suuressa määrin			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehykseen
02 - 38 artikla Meriympäristöön aiheutuvien vaikutusten rajoittaminen ja kalastuksen mukauttaminen lajien suojeluun (+ 44 artiklan 1 kohdan c alakohta Sisävesikalastus)	1.4 - Säilyttämistoimenpiteitä, kalastuksella meriympäristöön olevan vaikutuksen vähentämistä ja kalastuksen mukauttamista lajien suojeluun koskevien hankkeiden lukumäärä	50,00	Number	
03 - 39 artikla Meren elollisten luonnonvarojen säilyttämiseen liittyvä innovointi (+ 44 artiklan 1 kohdan c alakohta Sisävesikalastus)	1.4 - Säilyttämistoimenpiteitä, kalastuksella meriympäristöön olevan vaikutuksen vähentämistä ja kalastuksen mukauttamista lajien suojeluun koskevien hankkeiden lukumäärä	1,00	Number	✓
04 - 40 artiklan 1 kohdan a alakohta Merten biologisen monimuotoisuuden suojelu ja ennallistaminen - kadonneiden pyydysten ja meressä olevien roskien kerääminen	1.6 - Merten biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelua ja ennallistamista koskevien hankkeiden lukumäärä	3,00	Number	

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Kalastuksen kestävyyttä parannetaan valikoivien kalastusmenetelmien kehittämisen ja käyttöönoton avulla. Tämä kehitystyö vähentää ei-toivotun sivusaaliin sekä tahattomien saaliiden määrää (hylkeet ja linnut). Toiseksi on tärkeää kehittää ratkaisuja suojata saalis hylkeiden aiheuttamilta vahingoilta.

Tavoitteisiin pyritään tukemalla kalastajien investointeja valikoiviin kalastusmenetelmiin ja hylkeenkestäviin pyydyksiin. Toiseksi tuetaan määrätietoisesti kalastuksen kehittymistä ja uusien ympäristöinnovaatioiden syntymistä. Tämä tapahtuu kalastuksen innovaatio-ohjelman

avulla, joka luo puitteet pitkäjänteiseen kehittämistoimintaan. Kalastuksen innovaatio-ohjelma toteutetaan kokonaisvaltaisesti, artikloiden 26, 28 ja 39 sääntöjen mukaisesti. Ohjelma toteutetaan läheisessä yhteistyössä yritysten ja alan sidosryhmien kanssa.

Erityistavoite	2 - Vesiympäristön biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehukseen
01 - 40 artiklan 1 kohdan b–g ja i alakohta Merten biologisen monimuotoisuuden suojeleminen ja ennallistaminen – luonnonvarojen paremman hoidon tai säilyttämisen edistäminen, kiinteiden tai siirrettävien laitteiden rakentaminen, asentaminen tai nykyaikaistaminen, Natura 2000 -alueiden ja erityissuojelualueiden suojeleminen ja hoitosuunnitelmien valmistelu, merten suojeleminen, myös Natura 2000 -alueiden, hoito, ennallistaminen ja seuranta, ympäristötietoisuus, osallistuminen muihin biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen säilyttämiseen ja parantamiseen tähtääviin toimiin (+ 44 artiklan 6 kohta Sisävesikalastus)	1.6 - Merten biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistamista koskevien hankkeiden lukumäärä	5,00	Number	✓

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Ympäristön kunnostaminen on tärkeä toimenpide kalavarojen luontaisen lisääntymisen ja kalakantojen tilan parantamisessa. Kunnostuksien avulla voidaan palauttaa vaelluskaloja vesistöihin, joista ne ovat kadonneet sekä parantaa kalojen lisääntymismahdollisuuksia. Toimenpidettä käytetään ensisijaisesti kunnostushankkeiden edellyttämien tiedon lisäämiseen ja niiden toteutuksen suunnitteluun. Tavoitteena on myös kunnostustoimien toteuttamisen kokonaisvaltainen koordinointi sekä vaikutuksiltaan merkittävimpien toimenpiteiden edistäminen vaelluskalojen palauttamiseksi. Toimintaohjelma voi osallistua kalataloutta palvelevien konkreettisten kunnostushankkeiden rahoittamiseen.

Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi toimenpiteen avulla käynnistetään monivuotinen kehittämisohjelma, jolla edistetään kokonaisvaltaisesti ja parhaaseen tietoon perustuen kansallisen kalatiestrategian toteuttamista. Ohjelma toteutetaan läheisessä yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Erityistavoite	3 - Kalastuskapasiteetin ja käytettävissä olevien kalastusmahdollisuuksien välisen tasapainon varmistaminen
-----------------------	--

EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehykseen
02 - 36 artikla Tuki kalastusmahdollisuuksien jakojärjestelmille	1.2 - Kalastusmahdollisuuksien jakojärjestelmiä koskevien hankkeiden lukumäärä	3,00	Number	

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Kalastuksen säätely vaikuttaa kalastustoiminnan taloudelliseen kannattavuuteen ja yritysten mahdollisuuteen ennakoida toimintaansa. Suomessa on harkittu alus- tai kalastajakohtaisten kiintiöiden käyttöönottoa avomerikalastuksen sekä rannikon lohenkalastuksen säätelyssä. Tämä säätelyjärjestelmä voi luoda nykyistä paremmat edellytykset markkinaehtoiseen toimintaan. Toimenpiteen avulla selvitetään alus- ja kalastajakohtaisten kiintiöjärjestelmien käyttöönoton edellytykset Suomessa. Mikäli päädytään ottamaan käyttöön yksikkökohtaiset kiintiöjärjestelmät, toimenpiteestä voidaan tukea järjestelmän rakentamiseen ja hallinnointiin liittyviä kustannuksia.

Erityistavoite	4 - Kalatalousyritysten, mukaan lukien pienimuotoista rannikkokalastusta harjoittavan laivaston, kilpailukyvn ja elinkelpoisuuden parantaminen sekä turvallisuuden tai työolojen parantaminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehykseen
01 - 27 artikla Neuvontapalvelut (+ 44 artiklan 3 kohta Sisävesikalastus)	1.1 - Innovointia, neuvontapalveluja ja kumppanuuksia tutkijoiden kanssa koskevien hankkeiden lukumäärä	2,00	Number	
02 - 30 artikla Tulonlähteiden monipuolistaminen ja uudet muodot (+ 44 artiklan 4 kohta Sisävesikalastus)	1.9 - Työvoiman osaamisen ja sosiaalisen vuoropuhelun edistämistä, tulonlähteiden monipuolistamista ja uusia muotoja, kalastajien käynnistysvaiheen tukea ja terveyttä/turvallisuutta koskevien hankkeiden lukumäärä	20,00	Number	
03 - 31 artikla Nuorten kalastajien käynnistysvaiheen tuki (+ 44 artiklan 2 kohta Sisävesikalastus)	1.9 - Työvoiman osaamisen ja sosiaalisen vuoropuhelun edistämistä, tulonlähteiden monipuolistamista ja uusia muotoja, kalastajien käynnistysvaiheen tukea ja terveyttä/turvallisuutta koskevien hankkeiden lukumäärä	20,00	Number	

Erityistavoite	4 - Kalatalousyrittäjien, mukaan lukien pienimuotoista rannikkokalastusta harjoittavan laivaston, kilpailukykyyn ja elinkelpoisuuden parantaminen sekä turvallisuuden tai työolojen parantaminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehukseen
04 - 32 artikla Terveys ja turvallisuus (+ 44 artiklan 1 kohdan b alakohta Sisävesikalastus)	1.9 - Työvoiman osaamisen ja sosiaalisen vuoropuhelun edistämistä, tulonlähteiden monipuolistamista ja uusia muotoja, kalastajien käynnistysvaiheen tukea ja terveyttä/turvallisuutta koskevien hankkeiden lukumäärä	50,00	Number	
07 - 40 artiklan 1 kohdan h alakohta Merten biologisen monimuotoisuuden suojelu ja ennallistaminen – nisäkkäiden ja lintujen saaliille aiheuttamien vahinkojen korvausjärjestelmät	1.6 - Merten biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelua ja ennallistamista koskevien hankkeiden lukumäärä	800,00	Number	✓
08 - 42 artikla Lisäarvo, tuotteiden laatu ja tahattomien saaliiden hyödyntäminen (+ 44 artiklan 1 kohdan e alakohta Sisävesikalastus)	1.3 - Lisäarvoa, laatua, tahattomien saaliiden käyttöä, satamia, purkupaikkoja, huutokauppahalleja ja kalastussuojia koskevien hankkeiden lukumäärä	100,00	Number	
09 - 43 artiklan 1 ja 3 kohta Kalasatamat, purkupaikat, huutokauppahallit ja kalastussuojat – investoinnit kalasatamien ja huutokauppahallien infrastruktuurin tai purkupaikkojen ja kalastussuojien parantamiseksi; kalastussuojien rakentaminen kalastajien turvallisuuden parantamiseksi (+44 artiklan 1 kohdan f alakohta Sisävesikalastus)	1.3 - Lisäarvoa, laatua, tahattomien saaliiden käyttöä, satamia, purkupaikkoja, huutokauppahalleja ja kalastussuojia koskevien hankkeiden lukumäärä	25,00	Number	✓

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Kansallisena tavoitteena on parantaa kalastuksen kilpailukykyä ja luoda edellytyksiä kestäväälle kasvulle.

Erityistavoitteen tärkeimpiä toimenpiteitä ovat hylkeiden aiheuttamien saalisvahinkojen

kompensointi sekä kalasatamien kehittäminen. Hyljevahinkojen korvaaminen tukee rannikkokalastuksen jatkuvuutta. Toimenpide täydentää erityistavoitetta 1.1., jossa pyritään löytämään teknisiä ratkaisuja hylkeiden ja kalastuksen rinnakkaiselon mahdollistamiseksi. Kalasatamien kehittämisen avulla luodaan edellytykset korkealaatuisen kalan tuottamiselle ja tehokkaalle logistiikalle.

Kalansaaliin arvon lisäyksellä ja kalastuksen monipuolistamisella edistetään kalastustoiminnan taloudellisen kannattavuuden parantumista.

Nuorten kalastajien aloitustuen avulla pyritään rohkaisemaan uusien kalastajien alalle tuloa tilanteessa, jossa kalastajien määrä vähenee nopeasti. Nuorten vähäinen rekrytoituminen ja rannikko- ja sisävesikalastajien määrän vähentyminen on suuri uhka koko kalataloudelle.

Erityistavoite	5 - Teknologian kehittämisen ja innovoinnin, myös energiatehokkuuden lisäämisen, ja tietämyksen siirron tehostamisen tukeminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehykseen
01 - 26 artikla Innovointi (+ 44 artiklan 3 kohta Sisävesikalastus)	1.1 - Innovointia, neuvontapalveluja ja kumppanuuksia tutkijoiden kanssa koskevien hankkeiden lukumäärä	1,00	Number	✓
02 - 28 artikla Tutkijoiden ja kalastajien väliset kumppanuudet (+ 44 artiklan 3 kohta Sisävesikalastus)	1.1 - Innovointia, neuvontapalveluja ja kumppanuuksia tutkijoiden kanssa koskevien hankkeiden lukumäärä	1,00	Number	✓
04 - 41 artiklan 2 kohta Energiatehokkuus ja ilmastonmuutoksen hillintä – Pääkoneen tai apukoneiden korvaaminen tai nykyaikaistaminen (+ 44 artiklan 1 kohdan d alakohta Sisävesikalastus)	1.8 - Koneiden korvaamista tai nykyaikaistamista koskevien hankkeiden lukumäärä	75,00	Number	

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Kansallisen strategian yksi tärkeimmistä päämääristä on uudistuminen. Tavoitteena on, että alalla on riittävä tieto, tahto ja osaaminen jatkuvaan uudistumiseen ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämiseen. Innovaatioiden sekä kalastajien ja tutkimuksen kumppanuuden edistäminen on keskeinen toimenpide tämän tavoitteen saavuttamisessa. Strategian mukaisesti innovoinnin vaikuttavuus pyritään maksimoimaan toteuttamalla innovaatio- ja kehittämisohjelma, joka luo puitteet pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen toimintaan. Kalastuksen innovaatio-ohjelma toteutetaan artikloiden 26, 28 ja 39 rahoitussääntöjen mukaisesti. Ohjelma toteutetaan oppivan verkoston periaatteita noudattaen läheisessä yhteistyössä yritysten ja alan sidosryhmien kanssa.

Moottoreiden vaihdon tukeminen edistää energiatehokkuuden parantumista. Toimenpide suunnataan pienimuotoiseen rannikkokalastukseen ja sisävesikalastukseen.

Erityistavoite	6 - Ammatillisen koulutuksen, uusien ammatillisten taitojen ja elinikäisen oppimisen kehittäminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehykseen
01 - 29 artiklan 1 ja 2 kohta Työvoiman osaamisen ja sosiaalisen vuoropuhelun edistäminen – koulutus; verkostoituminen; sosiaalinen vuoropuhelu; tuki puolisoille ja elinkumppaneille (+ 44 artiklan 1 kohdan a alakohta Sisävesikalastus)	1.9 - Työvoiman osaamisen ja sosiaalisen vuoropuhelun edistämistä, tulonlähteiden monipuolistamista ja uusia muotoja, kalastajien käynnistysvaiheen tukea ja terveyttä/turvallisuutta koskevien hankkeiden lukumäärä	10,00	Number	

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Ammattitaitoisen työvoiman puute koskee koko kalatalousalaa ja erityisesti kalastajien määrän väheneminen on muodostumassa uhkaksi alalle. Yrittäjien liiketoimintaosaamista tulisi parantaa, jotta alan kilpailukykyä ja kannattavuutta voitaisiin parantaa yritysten toiminnan kehittämisellä. Verkostoituminen edesauttaa uusien toimintatapojen löytymistä ja hyvien käytäntöjen levittämistä. Vuoropuhelun parantamisella on tärkeä rooli elinkeinokalatalouden toimintaa ja kehittämistä haittaavien konfliktien ratkaisemisessa.

Unionin painopiste	2 - Ympäristön kannalta kestävä, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan vesiviljelyn edistäminen
---------------------------	---

Erityistavoite	1 - Teknologian kehittämisen, innovoinnin ja tietämyksen siirron tehostamisen tukeminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehykseen
01 - 47 artikla Innovointi	2.1 - Innovaatiota/neuvontapalveluita koskevien hankkeiden lukumäärä	1,00	Number	✓
02 - 49 artikla Vesiviljelylaitosten hoito-, lomitusta- ja neuvontapalvelut	2.1 - Innovaatiota/neuvontapalveluita koskevien hankkeiden lukumäärä	7,00	Number	

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Kansallisen vesiviljelystrategian tavoitteena on luoda edellytykset toimialan kestävälle kasvulle ja uudistumiselle. Tämä edellyttää voimakasta ja määrätietoista panostamista

kehitystyöhön, jolla poistetaan alan kasvun pullonkauloja ja vähennetään toiminnan ympäristövaikutuksia.

Toimenpiteistä toteutetaan yhteistyössä sidosryhmien kanssa kestävän vesiviljelyn kasvua tukeva monivuotinen innovaatio- ja kehittämisohjelma, joka toteutetaan oppivan verkostomaisen kehittämisen periaatteita noudattaen. Tavoitteena on muodostaa elinkeinon, hallinnon, tutkimuksen ja ympäristöasioiden asiantuntijoiden yhteistyön kautta vesiviljelyn osaamisverkosto, joka muodostaisi kansainvälisesti korkeatasoisen innovaatioympäristön alan kehittämiseksi.

Neuvontapalveluihin liittyvän toimenpiteen tavoite on parantaa yritysten liiketoimintaosaamista sekä laitosten ympäristövaikutusten arviointia.

Erityistavoite	2 - Vesiviljely-yritysten, erityisesti pk-yritysten, kilpailukyyn ja elinkelpoisuuden parantaminen, mukaan lukien turvallisuuden tai työolojen parantaminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehykseen
01 - 48 artiklan 1 kohdan a-d ja f-h alakohta Vesiviljelyyn tehtävät tuottavat investoinnit	2.2 - Vesiviljelyyn tehtäviä tuottavia investointeja koskevien hankkeiden lukumäärä	50,00	Number	✓

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Vesiviljelystrategian ja toimintaohjelman tärkein tavoite on tukea alkutuotannon kestävä kasvua. Toimenpiteistä voidaan rahoittaa kasvua, uudistumista ja kilpailukykyä parantavia investointeja, ml. energiatehokkuuden parantaminen. Erityisenä painopisteenä ovat kansallisen sijainninhjaussuunnitelman mukaiset investoinnit merialueelle sekä kiertovesitekniikkaan tai muuhun ympäristönäkökohdat huomioon ottavaan teknologiaan perustuvien ratkaisujen käyttöönotto ja kehittäminen. Toimenpiteistä voidaan myös rahoittaa energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvien energianlähteiden käyttöönottoon liittyviä investointeja.

Luke arvioi vuosittain vesiviljelyalan kansalliset ja kansainväliset markkinanäkymät osana ohjelman ennakointi- ja arviointiprosessia. Tiedon perusteella arvioidaan mm. eri lajeihin tai teknologioihin liittyvien investointien markkinariskit asetuksen 508/2014 46 artiklan 2 kohdan edellyttämällä tavalla. Ympäristövaikutukset arvioidaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Erityistavoite	3 - Vesiympäristön biologisen monimuotoisuuden suojele ja ennallistaminen sekä vesiviljelyyn liittyvien ekosysteemien parantaminen ja resurssitehokkaan vesiviljelyn edistäminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehykseen
03 - 51 artikla	2.4 - Vesiviljelypaikkojen	5,00	Number	

Erityistavoite	3 - Vesiympäristön biologisen monimuotoisuuden suojele ja ennallistaminen sekä vesiviljelyyn liittyvien ekosysteemien parantaminen ja resurssitehokkaan vesiviljelyn edistäminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehykseen
Vesiviljelypaikkojen mahdollisuuksien lisääminen	mahdollisuuksien lisäämistä sekä kansanterveyttä ja eläinten terveyttä koskevia toimenpiteitä koskevien hankkeiden lukumäärä			

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Vesiviljelyssä merkittävin ympäristövaikutus on tuotannosta syntyvät ravinnepäästöt. Vesiviljelystä aiheutuu noin 1 % Suomen kokonaisravinnekuormasta. Paikallisesti kuormituksella voi kuitenkin olla havaittava vaikutus ja vesiviljelylaitokset herättävät joillain alueilla paikallisia ristiriitoja. Tämän vuoksi alan ympäristönsuojelutoimenpiteissä keskitytään erityisesti paikallisten vaikutusten hallintaan. Tärkeimpänä työkaluna pidetään laitosten sijainninohjausta. Toimenpiteestä voidaan rahoittaa toimenpiteitä, joilla tunnistetaan vesiviljelyyn hyvin soveltuvia alueita ja selvitetään niiden erityispiirteitä ja herkkyyksiä. Lisäksi voidaan toteuttaa toimenpiteitä, joilla parannetaan alueiden soveltuvuutta vesiviljelyyn. Tämä voisi esimerkiksi tarkoittaa merellisten tuulipuistojen kehittämistä siten, että se mahdollistaisi vesiviljelytoiminnan yhdistämisen energiatuotantoon sekä toiminnan ympäristövaikutusten paremman hallitsemisen.

Erityistavoite	4 - Ympäristönsuojelun korkean tason omaavan vesiviljelyn, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden edistäminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehykseen
03 - 56 artikla Eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevat toimenpiteet	2.4 - Vesiviljelypaikkojen mahdollisuuksien lisäämistä sekä kansanterveyttä ja eläinten terveyttä koskevia toimenpiteitä koskevien hankkeiden lukumäärä	5,00	Number	
04 - 57 artikla Vesiviljelykannoille otettavat vakuutukset	2.6 - Vesiviljelykannoille otettavia vakuutuksia koskevien hankkeiden lukumäärä	50,00	Number	

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Erityistavoitteesta voidaan tukea vakuutus sopimuksia, joilla vakuutetaan vesiviljely-yritysten kalastot. Mahdollinen tuki kohdistuisi yksityisten vakuutusyritysten tarjoamiin sopimuksiin, mutta ei suoraan vahinkotapauksiin. Vakuutustuki on arvioitu olevan yksi tärkeimmistä tavoista vähentää uusiin teknologioihin liittyviä riskitekijöitä.

Erityistavoitteesta voidaan tukea myös kalojen terveyteen liittyviä kehittämishankkeita osana vesiviljelyn innovaatio- ja kehittämissuunnitelmaa. Lisäksi toimenpiteestä on mahdollista tukea

neuvoston asetuksen 2009/470/EC mukaisia tautien hävitysohjelmiä.

Erityistavoite	5 - Ammatillisen koulutuksen, uusien ammatillisten taitojen ja elinikäisen oppimisen kehittäminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehykseen
01 - 50 artikla Työvoiman osaamisen ja verkottumisen edistäminen	2.5 - Työvoiman osaamisen edistämistä vesiviljelyalalla yleensä ja uusia vesiviljelijöitä koskevien hankkeiden lukumäärä	10,00	Number	

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Ammattitaitoisen työvoiman puute koskee koko kalatalousalaa ja kalankasvatuksen kasvunäkymät ovat sellaiset, että uusia työntekijöitä tarvitaan jatkossa runsaasti. Yrittäjien liiketoimintaosaamista tulisi parantaa, jotta alan kilpailukykyä ja kannattavuutta voitaisiin nostaa yritysten toiminnan kehittämällä.

Verkostoituminen edesauttaa uusien toimintatapojen löytymistä ja hyvien käytäntöjen levittämistä. Vuoropuhelun parantamisella on tärkeä rooli elinkeinokalatalouden toimintaa ja kehittämistä haittaavien konfliktien ehkäisemisessä ja ratkaisemisessa.

Unionin painopiste 3 - YKP:n täytäntöönpanon edistäminen

Erityistavoite	1 - Tutkimustiedon parantaminen ja tarjonta sekä tiedonkeruun ja hallinnoinnin parantaminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehykseen
01 - 77 artikla Tiedonkeruu	3.2 - Tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä koskevien hankkeiden lukumäärä	2,00	Number	✓

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Toimenpiteen toteuttaminen perustuu EU-lainsäädännön edellyttämien tiedonkeruovelvoitteiden täyttämiseen. Toimenpiteen mukaisesti kerätään tietoa kalataloutta koskevaa päätöksentekoa varten. Kerättävää tietoa voidaan käyttää soveltuvin osin myös kansallisen kalatalouspolitiikan arvioinnissa ja kalatalouden toimintaympäristön muutosten ennakoinnissa.

Tiedonkeruuohjelman mahdollisesti laajentuessa biologista ja taloudellista tietoa voidaan kerätä aiempaa enemmän myös sisävesialueelta, koska erityisesti sisävesikalastuksen vaikutusten arviointi on tarpeellista muun muassa siihen kohdistuvien tuki- ja säätelytoimenpiteiden suunnittelemiseksi.

--

Erityistavoite	2 - Seurannan, valvonnan ja täytäntöönpanon valvonnan tukeminen siten, että sillä parannetaan institutionaalisia valmiuksia ja julkishallinnon tehokkuutta lisäämättä hallinnollista rasitetta			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehukseen
01 - 76 artikla Valvonta ja täytäntöönpanon valvonta	3.1 - Unionin valvonta-, tarkastus- ja täytäntöönpanojärjestelmän täytäntöönpanoa koskevien hankkeiden lukumäärä	15,00	Number	✓

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Toimenpiteellä rahoitetaan EU-lainsäädännön edellyttämien kalastuksenvalvontatoimien toteuttamista Suomessa. Rahoitusta käytetään erityisesti valvonnan tietojärjestelmien kehittämiseen siten, että järjestelmät tukevat tehokkaasti valvontaa ja tarkastuksia. Resursointi kohdistetaan erityisesti sähköisten tietojärjestelmien ja riskiperusteisten analysointijärjestelmien kehittämiseen. Kansallisesti valvonnan tehtävät, toimivalta ja resurssit määritellään uuden lainsäädännön myötä vuodesta 2015 alkaen. Viranomaisyhteistyön tehostamiseksi otetaan mm. käyttöön uusi kalastuksen seurantakeskus. Toimintaohjelman rahoituksella korjataan puutteita valvonnan intensiteetissä ja henkilöstön määrissä palkkaamalla lisätyövoimaa erityisesti niille tehtävälueille, joissa on uhkia unionin tai kansallisen kalastuslainsäädännön rikkomisesta tai joissa Euroopan komissio on todennut Suomen valvontavalmiudet riittämättömiksi.

Unionin painopiste	4 - Työllisyyden ja alueellisen koheesion lisääminen
---------------------------	---

Erityistavoite	1 - Talouskasvun, sosiaalisen osallisuuden ja työpaikkojen luomisen edistäminen sekä työllistyvyyden ja työvoiman liikkuvuuden tukeminen sellaisissa rannikko- ja sisämaayhteisöissä, jotka ovat riippuvaisia kalastuksesta ja vesiviljelystä, mukaan lukien toimintojen monipuolistaminen kalastuksen alalla ja niiden ulottaminen muille meritalouden aloille			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehukseen
02 - 63 artikla Paikallisten kehitysstrategioiden täytäntöönpano (mukaan lukien toimintakustannukset ja toiminnan edistäminen)	4.1 - Valittujen paikallisten kehitysstrategioiden lukumäärä	8,00	Number	✓

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Kalatalouden yritystoiminnassa ja kehitystarpeissa on alueellisesti suuria eroja ja erityispiirteitä. Toimenpiteellä luodaan edellytykset aluelähtöiselle kalatalouden kehittämiseksi.

Unionin painopiste   **5 - Markkinoille saattamisen ja jalostuksen edistäminen**

Erityistavoite	1 - Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden markkinajärjestelyn parantaminen			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehukseen
01 - 66 artikla Tuotantoa ja markkinoille saattamista koskevat suunnitelmat	5.1 - Niiden tuottajaorganisaatioiden tai tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien lukumäärä, jotka ovat saaneet tukea tuotantoa ja markkinoille saattamista koskeviin suunnitelmiin	1,00	Number	
02 - 67 artikla Varastointituki	5.2 - Markkinoille saattamista koskevia toimenpiteitä ja varastointitukea koskevien hankkeiden lukumäärä	1,00	Number	
03 - 68 artikla Markkinoille saattamista koskevat toimenpiteet	5.2 - Markkinoille saattamista koskevia toimenpiteitä ja varastointitukea koskevien hankkeiden lukumäärä	5,00	Number	✓

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Suomessa monien lajien käyttöä ihmisravinnoksi tai muuhun hyödylliseen tarkoitukseen voisi lisätä kalatalouden taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden vahvistamiseksi. Perinteisesti vahvojenkin kalalajien markkinointia ja tuotekehitystä tulisi tehostaa, jotta kalatalouden yritykset saisivat niistä entistä enemmän taloudellista arvonlisää. Myös kalastukseen ja vesiviljelyyn sekä koko kalatalouden arvoketjuun liittyvän objektiivisen tiedon jakamisen avulla voidaan parantaa kestävästi tuotettujen tuotteiden menekkiä sekä parantaa kalan alkutuotantoon liittyviä mielikuvia.

EU:n markkinajärjestelyn mukaisia tuottajajärjestöjä perustamalla voidaan nostaa kalatuotteista saatavaa arvonlisää ja parantaa arvoketjun yhteistyötä. Kalatuotteiden vienti on verraten vähäistä, ja tietoa niin kotimarkkinoista kuin vientimarkkinoista tulisi lisätä.

Erityistavoite	2 - Jalostusalaan ja markkinoille saattamisen alaan tehtävien investointien edistämien			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehukseen

Erityistavoite	2 - Jalostusalaan ja markkinoille saattamisen alaan tehtävien investointien edistämien			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehukseen
01 - 69 artikla Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostus	5.3 - Jalostusta koskevien hankkeiden lukumäärä	50,00	Number	✓

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Kalan jalostus on kasvava sektori. Sen tulee kehittyä markkinavetoisesti. Lähiruoan käytön ja resurssitehokkuuden edistämiseksi on perusteltua suunnata toimintaohjelman tukea paikalliseen kalaan perustuvien arvoketjujen vahvistamiseen sekä kalatalouden sivuvirtojen tehokkaaseen hyödyntämiseen. Tavoitteena on monipuolistaa kotimaisten kalavarojen, erityisesti suurten pelagisten kalavarojen käyttöä. Painopisteenä on uusien tuotteiden ja innovaatioiden edistäminen.

Toimenpiteen rahoitus kohdennetaan jalostuksen ja kaupan yrityksille. Kalan alkutuottajien itse pyytämään tai kasvattamaan kalaan perustuvat jalostusinvestoinnit rahoitetaan unionin prioriteeteista 1 ja 2.

Unionin painopiste	6 - Yhdenntyn meripolitiikan täytäntöönpanon edistäminen
---------------------------	---

Erityistavoite	1 - Yhdenntyn meripolitiikan kehittäminen ja täytäntöönpano			
EMKR-toimenpide	Tuotosindikaattori	Tavoitearvo vuodeksi 2023	Mittayksikkö	Sisältyvät tuloskehukseen
01 - 80 artiklan 1 kohdan a alakohta Merivalvonnan yhdistäminen	6.1 - Yhdenntettyä merivalvontaa koskevien hankkeiden lukumäärä	5,00	Number	✓
02 - 80 artiklan 1 kohdan b alakohta Meriympäristön suojelun sekä meri- ja rannikkoalueiden varojen kestävän käytön edistäminen	6.2 - Meriympäristöä koskevan tietämyksen suojaamista ja parantamista koskevien hankkeiden lukumäärä	5,00	Number	✓
03 - 80 artiklan 1 kohdan c alakohta Meriympäristön tilaa koskevan tietämyksen parantaminen	6.2 - Meriympäristöä koskevan tietämyksen suojaamista ja parantamista koskevien hankkeiden lukumäärä	15,00	Number	✓

Perusteet EMKR-toimenpiteiden yhdistelmälle (ennakkoarvioinnin ja SWOT-analyysin pohjalta)

Ohjelmasta voidaan tukea toimia, joilla lisätään meripolitiikan kansallista koordinaatiota ja yhteistyötä. Toimintaohjelmasta voidaan rahoittaa myös merialuesuunnitteluun tarvittavan tietopohjan laajentamista, menetelmien kehittämistä ja tarvittavien toimenpiteiden

toteuttamista. Mikäli tukea myönnetään valtiontukena, noudatetaan vähämerkityksisen tuen periaatteita komission asetuksen 1407/2013 mukaisesti.

Toimenpiteellä rahoitetaan merialueen valvonnan tehostamiseen liittyviä investointeja sekä tietojärjestelmiä. Merialueen valvonnan tehostaminen palvelee usean hallinnonalan tarpeita ja lisää kustannustehokkuutta. Toimenpiteen rahoitus koordinoidaan läheisessä yhteistyössä sisäisen turvallisuuden rahastoa hallinnoivan sisäministeriön kanssa mahdollisimman suuren synergian ja kustannustehokkuuden saavuttamiseksi.

Toimenpiteellä voidaan rahoittaa meren elollisten luonnonvarojen kestävän käytön edellyttämän tietopohjan lisäämistä sekä MSD:n täytäntöönpanon edistämistä.

3.4 Kuvaus siitä, miten ohjelma täydentää muita ESR-rahastoja

3.4.1 Kuvaus siitä, miten ohjelma täydentää muita ERI-rahastoja ja muita asiaankuuluvia unionin ja kansallisia EMKR:n rahoitusvälineitä ja miten se sovitetaan yhteen niiden kanssa

ERI-rahastoilla pyritään saavuttamaan mahdollisimman suuri vaikuttavuus siten, että rahastojen välillä ei ole tiukkaa työnjakoa, vaan rahastojen toimilla pyritään täydentämään toisten rahastojen toimenpiteitä ja siten saavuttamaan tuloksellinen kokonaisuus. Usein hankkeet sisältävät elementtejä, jotka soveltuvat useamman rahaston rahoitettavaksi. Näissä tapauksissa rahoittava rahasto valitaan pääsääntöisesti hankkeen ensisijaisen tavoitteen ja toiminnan mukaisesti. Kansalliset ja alueelliset säädökset, ohjeet ja koordinaatiomekanismit varmistavat, että rahastot toimivat täydentävästi ja välttävät kaksoisrahoitusta.

ERI-rahastojen toimien keskinäinen täydentävyys tulee käytännössä hyvin esiin EU:n Itämeren alueen strategian toteutuksessa. Maaseuturahaston ja EMKR:n rahoittamat hankkeet kohdistuvat korostetummin Itämeristrategian yleistavoitteeseen ”Meren pelastaminen”, esim. meriveden laadun parantumiseen vaikuttavien kala- ja maataloudessa tehtävien ympäristötoimien kautta. Vastaavasti rakennerahastojen toimenpiteillä edistetään sekä strategian yleistavoitetta ”Alueen yhdistäminen” että erityisesti yleistavoitetta ”Vaurauden lisääminen” jonka alatavoitteissa mainitut teemat muodostavat myös rakennerahasto-ohjelman sisällöllisen ytimen.

Siniseen kasvuun liittyviä toimenpiteitä voidaan edistää kaikkien ERI-rahastojen avulla. Meripolitiikan kansallista yhteensovittamista ja poikkihallinnollista yhteistyötä kehitetään erityisesti meri- ja kalatalousrahaston tuella. Tavoitteena on luoda entistä vahvempi perusta meriluonnonvarojen suojelulle ja kestäväälle hyödyntämiselle sekä edistää tehokkaasti näitä tavoitteita sekä EMKR-rahoituksen että muiden ERI-rahastojen ja kansallisten rahoituslähteiden avulla. EMKR voi rahoittaa erityisesti kalatalouden yritystoimintaan sekä kalatalouden ympäristökunnostuksiin liittyviä konkreettisia toimenpiteitä. EAKR- ja ESR-ohjelmat voivat tukea meriluonnonvaroihin perustuvia toimintoja omien painopisteiden mukaisesti. EAKR voi esimerkiksi tukea t&k&i toimintaa sekä pk-yritysten investointi- ja kehittämishankkeita. Vastaavasti ESR tuella voidaan kasvattaa osaamista ja edistää työllistymistä sekä kehittää sosiaalisia innovaatioita. Toinen vahva yhteinen horisontaalinen teema ERI-rahastoille on biotalouden edistäminen.

ERI-rahastojen yhteisten tavoitteiden pohjalta voidaan toteuttaa myös rahastojen toimien yhteistä arviointia. Yhteinen arviointi mahdollistaa tulosten tarkastelun kokonaisuutena, jolloin ERI-rahastojen täydentävyys tulee parhaiten esiin. Yksilöidyt teemat määritellään yhteisessä arviointisuunnitelmassa. ERI-rahastojen tehokkaan hyödyntämisen turvaamiseksi tiedonsaanti ohjelmien sisällöistä, hakuajoista, rahoitettavista hankkeista, rahoittajista ja hyödynsaajista tulee olla helposti hakijoiden saatavilla.

Käytännössä ERI-rahastojen täydentävyyden ja koordinaation muodollinen varmistaminen keskushallinnon tasolla tapahtuu valtioneuvoston asettamassa alue- ja rakennepolitiikan neuvottelukunnassa. Toimintaa johtaa työ- ja elinkeinoministeriö tiiviissä yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Neuvottelukunnan tehtävänä on mm. huolehtia rakennerahastoasioiden sekä maaseutu- ja meri- ja kalatalousrahastojen toimien

yhteensovituksessa keskushallinnossa ja sovittaa yhteen rakennerahastojen ja kansallisia toimia. Neuvottelukunta koordinoi myös ERI-rahastojen kokonaisvaikuttavuuden arviointia ja raportointia sekä tekee ehdotuksia rahastojen toimien yhteensovituksen ja vaikuttavuuden parantamiseksi hallintoviranomaisille ja seurantakomiteoille. Lisäksi seurantakomiteat käsittelevät eri ohjelmien tilannetta ja yhteensovituksessa esiin nousevia kysymyksiä. Rahastojen seurantakomiteoiden jäsenistössä huomioidaan rahastojen edustus. Ristikkäiset jäsenyydet vahvistavat koordinaatiota ja varmistavat tiedon leviämisen ohjelmien tuloksista ja pullonkauloista. Seurantakomiteat voivat pitää tapauskohtaisesti myös yhteiskokouksia. Yhteiskokous voidaan järjestää esimerkiksi yhteisten arviointitulosten analysoimiseksi tai mikäli kumppanuussopimukseen kohdistuu muutostarpeita.

Alueellisella tasolla rahastojen ohjelmien strategisen tason yhteensovitus tapahtuu maakuntien liitossa sekä ELY-keskuksissa. Maakunnan liitto vastaa mm. maakunnan eri osien kehityksen sekä kehittämistoiminnan vaikuttavuuden seurannasta ja arvioinnista. ELY-keskukset ovat suurin ERI-rahastojen toimien rahoittaja ja ne vastaavat oman toimintansa organisoinnista ja koordinoinnista siten, ettei niiden rahoittamisessa hankkeissa synny päällekkäistä rahoitusta (erityisesti yritysrahoitus). Alueellisella tasolla työnjako ja menettelyt määritetään toimivaltaisten viranomaisten keskinäisillä neuvotteluilla ja kirjallisesti tehtävillä sopimuksilla eri toimijoiden välillä tuenhakijoiden tasavertaisuuden varmistamiseksi ja päällekkäisen.

3.4.2 Suunnitellut tärkeimmät toimenpiteet hallinnollisen taakan vähentämiseksi

Ohjelmakaudella 2014–2020 hallinnollisen taakan vähentämiseen ja yleisesti hallinnon tehokkuutta pyritään parantamaan hallinnon rakenteita kehittämällä sekä hallinnon toimintaa tehostamalla. Keskeisiä hallinnon tehokkuuteen liittyviä tekijöitä ovat pitkät käsittelyajat hallinnossa, pienten hankkeiden kohtuuton byrokratia sekä toimenpidetasolla hankemäärien ja ELY-keskusten suhde.

Hallinnon rakenteiden kehittämisen osalta tavoitteena on vähentää meri- ja kalatalousrahaston välittävien toimielinten eli EMKR-hankkeita toimeenpanevien ELY-keskusten lukumäärää ja siten tehostaa rahaston hallintoon liittyvää toimintaa ja yhdenmukaistaa ohjaus- ja hallintokäytäntöjä välittävissä toimielimissä. Samalla se mahdollistaa päätöksenteon keskittämisen yhdelle tai kahdelle viranomaiselle sellaisten tukimuotojen osalta, joita myönnetään lukumääräisesti vähän. Kalataloushallinnon organisaatiomuutoksella pyritään varautumaan julkisen sektorin väheneviin henkilöstöresursseihin ja tehostamaan rahaston hallinnointia. Lisäksi se mahdollistaa henkilöstöressurssien joustavamman käytön sekä alueellisten ja valtakunnallisten osaamiskeskittymien syntymisen.

Hallinnon toiminnan tehostamiseen liittyen hallinnollista taakkaa pyritään vähentämään kehittämällä tietojärjestelmiä ja sähköistä asiointia. Rahaston tietojärjestelmässä mahdollistetaan kokonaan sähköinen asiointi, ml. sähköinen arkistointi. Tietojärjestelmän kehittämisen tavoitteena on vähentää tuensajalta vaadittavien liitteiden ja erillisten selvitysten määrää sekä hakemus- että maksatusvaiheessa. Lisäksi tietojärjestelmää kehitetään ohjelmakauden 2007–2013 kokemusten perusteella palvelemaan tehokkaammin ja paremmin

hallintoa esimerkiksi raportoinnissa ja hakemusten käsittelemisessä.

Ohjelmakaudella 2007–2013 rakennerahastoissa on otettu käyttöön yksinkertaistetuista kustannusmalleista prosenttimääräisenä korvattavat kustannukset (flat rate) ja kertakorvausmalli (lump sum). Rakennerahastoissa niiden käyttöönotto on lyhentänyt merkittävästi maksatusten käsittelyaikoja ja keventänyt tuensaajan hallinnollista taakkaa vähentämällä kustannusten todentamiseen liittyvää hallinnollista työtä. Ohjelmakaudella 2014–2020 ne otetaan käyttöön myös meri- ja kalatalousrahastossa.

Hanke- ja maksatushakemusten käsittelyaikoja pyritään lyhentämään myös tukikelpoisuussäännösten selkeyttämisen avulla. Tähän pyritään mm. tehostamalla hallinnon koulutusta ja ohjeistusta ja siten entisestään parantamaan yhdenmukaisia hallintokäytäntöjä, vähentämään säädöksiin liittyviä tulkintaeroja ja varmistamaan tuensaajien yhtenäinen kohtelu. Hallinnon toimijoiden koulutuksen tehostaminen tapahtuu verkostotoiminnan kautta, jossa vuosittain laaditaan koulutussuunnitelma keskeisten osaamisalueiden kehittämiseksi. Maksatushakemusten käsittelyn tehostamiseen pyritään lisäksi painottamalla riskiperusteista kustannusten tarkastamista. Myös paikan päällä tehtäviä varmennuksia suunnataan paremmin riskiarvioon perustuvalla otannalla.

3.5 Tiedot makroalue- ja merialuestrategioista (tarvittaessa)

EU:n Itämeren alueen strategia hyväksyttiin vuonna 2009 EU:n ensimmäisenä ns. makroaluestrategiana. Se ei sisältänyt uusia rahoitusinstrumentteja, vaan tavoitteena oli tehostaa olemassa olevien EU:n rahoitusvälineiden käyttöä strategiassa esitettyjen tavoitteiden ja painopisteiden toteuttamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriö koordinoi prioriteettialue AGRIA (kestävä maatalous, metsätalous ja kalastus) yhdessä Ruotsin (kalastusasiat) ja Liettuan (maaseudun kehittäminen) kanssa. Vastaavasti ympäristöministeriö koordinoi yhdessä Puolan kanssa prioriteettialuetta NUTRI (Itämeren ravinnepäästöjen vähentäminen). Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö koordinoi prioriteettialuetta SAFE (johtava alue meriturvallisuudessa) yhdessä Tanskan kanssa ja sisäasiainministeriö prioriteettialuetta CRIME (rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa) yhdessä Liettuan kanssa.

Euroopan meri- ja kalatalousrahaston tavoitteena on tukea kalatalouselinkeinon kestäväää ja älykästä kasvua, edistää meriluonnonvarojen suojelua ja kestäväää käyttöä sekä edistää osaltaan Itämeren alueen yhteistyötä viranomaisten ja toimijoiden välillä. Kalatalouden vihreässä kasvussa painopiste on vesiviljelyn kehittämisessä, jossa jatketaan Itämeritason yhteistyötä kestävään vesiviljelyn lippulaivahankkeen mukaisesti. Yleisesti rahaston avulla edistetään aloitteita, joilla tunnistettuja yhteisiä tavoitteita voidaan edistää. Toimijoiden ja viranomaisten kansainvälisen yhteistyön lisääminen mahdollistaa myös rahaston varojen vaikuttavuuden parantamisen ja tiedon tehokkaan leviämisen Itämeren alueella. Toimintaohjelman varoilla voidaan osallistua kansainvälisten kehittämishankkeiden toteuttamiseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

4. TIETTYJÄ EMKR-TOIMENPITEITÄ KOSKEVAT VAATIMUKSET

4.1 Kuvaus Natura 2000 -alueiden erityistarpeista ja siitä, miten ohjelma vaikuttaa YKP-asetuksen 8 artiklassa säädetyn kalakannan elvyttämisalueiden verkoston perustamiseen

Suomessa Natura 2000 -verkosto kattaa viisi miljoonaa hehtaaria, mistä maa-alueita on kolme neljäsosaa ja vesialueita yksi neljäsosa. Suomen aluevesien pinta-alasta Natura 2000 -alueiden osuus on 12,7 % sekä aluevesien ja talousvyöhykkeen pinta-alasta noin 8,3 %. Suomen Natura 2000 -verkosto on pääpiirteissään valmis. Verkostoa täydennetään vielä erityisesti merialueilla. Valmistelu on käynnissä ja tapahtuu ympäristöministeriön johdolla. Suomi on ehdottanut Euroopan komissiolle 1.3.2012 yhteensä n. 30 000 hehtaaria käsittäviä alueita, joilla parannetaan verkoston edustavuutta luontotyyppien ”riutat ja vedenalaiset hiekkasärkät” osalta.

Natura 2000 -alueilla kalastus on sallittua. Suomessa kaupallinen kalastus tapahtuu lähinnä seisovin pyydyksin ja pintatrootilla, jolloin kalastuksen vaikutukset merenpohjan eliöstöön ja kasvillisuuteen ovat hyvin vähäiset. Natura 2000 -alueiden tarpeet ja niiden huomioon ottaminen toimintaohjelman toteuttamisessa on integroitu yhdenmukaisesti meripolitiikan täytäntöönpanoon, joka sisältää tavoitteen kartoittaa mahdollisuudet kansallisen meripolitiikan luomisesta ja merialueiden erilaisten käyttötarpeiden, mukaan lukien suojelutarpeet, yhteensovittamisen.

Suomessa ei ole esiintynyt tarvetta laajojen kalakantojen toipumista edistävien alueiden perustamiseksi. Suomessa esiintyvien kaupallisten kalalajien lisääntymisalueet ovat usein pienikokoisia ja niitä on erittäin runsaasti rantaviivan muodosta ja saaristosta johtuen. Näihin alueisiin kohdistuu monenlaisia paineita, kuten esimerkiksi pienruoppauksia. Tämän vuoksi kalakantojen lisääntymisalueiden tunteminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta erilaisissa vesistöihin suunnitelluissa toimenpiteissä asia voidaan ottaa huomioon. Vedenalaisen luonnon monimuotoisuuden inventointiohjelman (VELMU) tuottamia tietoja voidaan hyödyntää näiden alueiden tunnistamisessa ja toimenpiteiden määrittelyssä.

Vaelluskalakantojen lisääntymisalueet jokialueilla on monin paikoin pilattu tai rakennettu siten, että luontainen lisääntyminen estyy kokonaan tai osittain. Toimintaohjelman yhtenä tavoitteena on vaelluskalakantojen palauttaminen ja luonnollisen lisääntymisen edesauttaminen.

4.2 Kuvaus pienimuotoisen rannikkokalastuksen kehittämistä, kilpailukykyä ja kestävyyttä koskevasta toimintasuunnitelmasta

Pienimuotoinen rannikkokalastus käsittää Suomen lainsäädännössä alukset, joiden pituus on alle 12 metriä. Näitä aluksia on 3 149. EMKR-asetuksen määritelmä eroaa tästä siten, että se ei kata troolialuksia. Sen mukaisia aluksia rekisterissä on 3 128.

Rannikkokalastuksen saaliin arvo on noin 30 % merialueen ammattikalastuksen saaliin arvosta. Rannikkokalastuksen keskeiset toimet ovat:

1. Kalavesille pääsyn helpottaminen vesialueiden käytön suunnittelulla
2. Intressien yhteensovittamisen ja ristiriitojen ehkäisyn tehostaminen
3. Uusien kalastajien alalle tulon helpottaminen. Kalastajien ikääntyminen on ongelma erityisesti pienimuotoisessa rannikkokalastuksessa.
4. Saaliin arvon ja menekin lisääminen, erityisesti lähiruoka-ajattelun vahvistamiseen tähtäävien toimien avulla, sekä kalastajan saaliin jatkojalostusta kehittämällä
5. Kalastajien toiminnan monipuolistamisen tukeminen ja yhteistyön parantaminen
6. Alihyödynnettyjen kalavarojen käytön lisääminen
7. Pyyntimenetelmien, keräilyn ja kalan vastaanoton kehittäminen
8. Kalasatamaverkoston toimintaedellytysten turvaaminen
9. Kansallisen lohistrategian täytäntöönpano, ml. kalastuksen säätelyn kehittäminen ottamalla käyttöön yksikkökohtaiset kalastuskiintiöt
10. Ratkaisujen kehittäminen hylkeiden ja merimetsojen kalastukselle aiheuttamien haittojen vähentämiseksi sekä hyljevahinkojen kompensointi

Suomessa sisävesikalastus on luonteeltaan hyvin samankaltaista kuin rannikkokalastus ja niillä on monelta osin samoja kehittämistarpeita.

4.3 Kuvaus yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 67 artiklan 1 kohdan b–d alakohdan mukaisesta yksinkertaistettujen kustannusten laskentamenelmästä

Avustuksia voidaan maksaa:

a) tosiasiallisesti aiheutuneiden ja maksettujen tukikelpoisten kustannusten korvaamiseen perustuvalla kokonaiskustannusmallilla;

b) vakioyksikkökustannuksia käyttäen;

c) kertakorvauksin enintään 100 000 euron julkisen rahoitusosuuden rajoissa;

d) kiinteämääräisen rahoituksen mallilla, soveltaen 15 prosentin osuutta yhteen tai useampaan tarkemmin määriteltiin kustannuslajiin.

Tuen hakija voi ehdottaa haluamaansa kustannusmallia. Päätöksen hankkeen kustannusmallista tekee tuen myöntävä viranomainen ja päätös tehdään hankkeen koko toteuttamisajaksi. Kustannusmallia ei voi vaihtaa. Malli koskee hankkeen kaikkia tuensaajia

ja tuen siirronsaajia. Yhteishankkeissa kaikkien tuensaajien on käytettävä samaa kustannusmallia. Yksittäisessä hankkeessa voidaan käyttää useampaa mallia, kuitenkin siten, että samalla kustannuslajille voi käyttää vain yhtä mallia tai jos niitä käytetään toimen yhtenä osana oleviin eri hankkeisiin tai toimen selvästi eroteltavissa oleviin peräkkäisiin vaiheisiin.

Yksinkertaistettujen kustannusten laskennassa tarkoitettut määrät vahvistetaan oikeudenmukaisen, tasapuolisen ja todennettavissa olevien laskentamenetelmien avulla, joihin voidaan käyttää tilastotietoja tai muita objektiivisia tietoja tai yksittäisten tuensaajien todennettuja aiempia tietoja.

Tosiasiallisesti aiheutuneiden kustannusten mallissa hankkeen toteuttamisesta aiheutuneet tukikelpoiset kustannukset korvataan yksittäisten kustannusten todentamisen kautta. Mallissa erilaiset epäsuorat kustannuserät, kuten tilat, sähkö, toimistotarvikkeet jne. täytyy kohdentaa perustellusti ja oikeudenmukaisesti yksittäiselle hankkeelle. Malli on ensisijaisesti käytettävä vaihtoehto EMKR:sta tuettavissa hankkeissa.

Vakioyksikkökustannuksia voidaan soveltaa mm. matkakuluihin ja omassa yrityksessä tehtyyn työhön sekä koulutusten järjestämiseen. Vakioyksikkökustannuksissa tullaan soveltamaan mahdollisimman laajasti kansallisia, verohallituksen vahvistamia määriä luontaisetujen laskentaperusteista (esim. matkat, ruoka). Muut, kuten oman työn arvo ja kustannukset koulutuspäivien osalta, vahvistetaan erikseen kansallisin säännöin.

Kertakorvauksena tuettavia toimia voivat ovat hankkeet, joissa on paljon pieniä kustannuseriä ja joilla on yksityiskohtainen budjetti, tarkasti määriteltä tuotos ja joissa epäonnistumisen riski on pieni. Kertakorvausta haettaessa hakijan on toimitettava tuen suuruuden määrittelyä varten hankkeen yksityiskohtainen kustannusarvio, jossa kustannukset on selkeästi perusteltu, sekä arvio ulkopuolisilta tehtävistä hankinnoista. Tuettava toimenpide voidaan jakaa myös työvaiheisiin ja kunkin vaiheen valmistuttua maksaa kohtuullinen osa kokonaiskorvauksesta.

Kiinteämääräisen rahoituksen mallissa osalle hankkeen kustannuksista voidaan hyväksyä 15 prosenttia hankkeen palkkakustannuksista. Tällaisiin kustannuksiin sisältyvät mm. matkat, toimistokustannukset, koulutukset ja seminaarit, hankehenkilöstön käyttöön varatuista toimitiloista, laitteista ja koneista aiheutuvat kustannukset, työterveyskustannukset ja hankkeen ohjausryhmän kustannukset.

4.4 Kuvaus 97 artiklan mukaisesta lisäkustannusten tai tulonmenetysten laskentamenelmästä

Ei oteta käyttöön.

4.5 Kuvaus menetelmästä korvauksen laskemiseksi soveltaen asetuksen (EU) N:o 508/2014 40 artiklan 1 kohdan, 53, 54, 55 ja 67 artiklan nojalla harjoitetun kunkin toiminnan osalta määritellyjä asiaankuuluvia perusteita

Maksettavat kompensatiot koskevat hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamia vahinkoja. Niiden tapauskohtainen osoittaminen olisi hallinnollisesti erittäin raskasta ja sen vuoksi korvausten maksaminen perustuu laskennalliseen järjestelmään. Sen tulee kannustaa kalastajia ongelmien ratkaisemiseen sekä edistää kalastuksen jatkuvuutta. Järjestelmän tulee olla oikeudenmukainen ja läpinäkyvä sekä hallinnollisesti kevyt.

Sosiaalinen oikeudenmukaisuus toteutetaan kohdentamalla korvaukset rannikkokalastuksen pyyntimuotoihin, joissa hylje ja merimetsa aiheuttavat merkittävää haittaa. Korvausten piiristä rajataan pois trooli- ja nuottakalastus. Lisäksi palkkion taso suhteessa vahinkoihin on suurempi pieni- ja keskituloisilla, koska suurituloisimmilla kalastajilla arvioidaan olevan paremmat edellytykset sopeutua kasvaneen hylje- ja merimetsokannan olosuhteisiin. Läpinäkyvyys varmistetaan käyttämällä parasta saatavilla olevaa tietoa.

Edellä kuvattujen periaatteiden mukaisesti hylkeiden ja merimetsojen saaliille aiheuttamista vahingoista voidaan maksaa korvausta rekisteröidyille kaupallisille kalastajille. Luonnonvarakeskus on arvioinut hylkeiden aiheuttamat saalisvahingot vuosien 2007–2013 ja merimetsojen vahingot vuoden 2013 tietojen perusteella. Tänä jaksona raportoitujen vahinkojen arvo suhteessa rannikkokalastuksen saaliin arvoon on ollut hylkeiden osalta 6,5% ja merimetsan osalta 1%. Merkittävää osaa vahingoista ei kuitenkaan voida todentaa, koska hylkeet ja merimetsot vievät saaliin pyydyksistä pääosin jälkiä jättämättä. Hallintoviranomaisen arvion mukaan todentamattomat vahingot ovat vähintään yhtä suuret kuin raportoidut, jolloin 15% korvaustaso ei johda ylikompensatioon.

Vahingot korvataan kalastajan saaliin laskennallisen arvon perusteella. Toimintaohjelman viranomaiset määrittelevät alarajan, joka kalastajan tulee saavuttaa päästäkseen osalliseksi korvausjärjestelmästä. Laskennassa otetaan huomioon kalastajan itse pyytämä saalis, jonka arvo määritetään Luken tilastoimien alueellisten kalan tuottajahintojen ja kalastajan säädetyssä määräjassa viranomaisille raportoitujen saaliiden perusteella. ELY-keskus voi pyytää Lukelta asiantuntija-arviota virallisista tilastoista puuttuvien kalalajien hinnoista sekä verkkosilakan kalastajahinnasta. Saaliin arvoon ei lasketa trooli- ja nuottakalastussaaliin arvoa. Jos saaliin laskennallinen arvo on yli 10% korkeampi kuin kalastajan kirjanpidossa oman saaliin myynnistä ilmoitettu tulo, sovelletaan laskennan perusteena kirjanpidon myyntituloa. Korvausjärjestelmän ehdot täyttävän kalastajan saaliin laskennallisesta arvosta maksetaan 15% suuruinen palkkio vahinkojen kompensoimiseksi, kuitenkin enintään 7 000 euroa.

Luke arvioi vuosittain kalastajien tekemien ilmoitusten perusteella hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamien saalisvahinkojen suuruuden. Jos 7 vuoden keskiarvoon perustuva vahinkotaso muuttuu oleellisesti, hallintoviranomainen voi muuttaa sovellettavaa korvausprosenttia.

Järjestelmän valvonta perustuu kalastuksen valvontaan. Saaliin raportointi väärin tukijärjestelmästä hyötymistarkoituksessa johtaa korvauksen takaisinperintään.

Korvausjärjestelmän puitteissa tarkastetaan, että tukea hakeneen kalastajan ilmoittama, korvauslaskennan perustana oleva saalis vastaa saalisraportointia. Toimintaohjelman valvontajärjestelmän puitteissa tehtävillä tarkastuksilla varmistutaan siitä, että korvausta saanut kalastaja on ollut tukeen oikeutettu ja että tukea myöntävä viranomainen on laskenut korvauksen oikein.

4.6 Kun on kyse asetuksen (EU) N:o 508/2014 34 artiklan mukaisista toimenpiteistä kalastustoiminnan pysyväksi lopettamiseksi, kuvauksessa on esitettävä kalastuskapasiteetin vähentämisen tavoitteet ja sen saavuttamiseksi toteutettavat toimenpiteet asetuksen (EU) N:o 1380/2013 22 artiklan mukaisesti. Mukaan on liitettävä kuvaus asetuksen (EU) N:o 508/2014 33 ja 34 artiklan mukaisesti myönnettävän korvauksen laskentamenetelmästä.

Toimintaohjelmasta ei oteta käyttöön kalastustoiminnan tilapäisen tai pysyvän lopettamisen toimenpidettä.

4.7 Keskinäiset rahastot epäsuotuisten sääolojen tai ympäristövahinkojen varalta

Ei oteta käyttöön

4.8 Kuvaus teknisen tuen käytöstä

4.8.1 Jäsenvaltion aloitteesta annettava tekninen tuki

Toimintaohjelman teknisestä tuesta voidaan maksaa ohjelman valmistelusta, hallinnoinnista, seurannasta, arvioinnista, tiedotuksesta, viestinnästä, koulutuksesta sekä valvonnasta ja tarkastuksista aiheutuvia kustannuksia. Teknisellä tuella rahoitetaan myös toimintaohjelman sähköisen tietojärjestelmän kehittämisestä ja ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia. Teknisellä tuella voidaan rahoittaa myös edellisiä ja seuraavia ohjelmakausia koskevia edellä mainittuja toimenpiteitä.

Teknistä tukea käytetään edellä mainittuihin tarkoituksiin esimerkiksi siten, että ohjelman sisällöstä, rahoitusmahdollisuuksista ja tuloksista viestitään niin hallinnon sisäisesti kuin mahdollisille tuen saajille ja suurelle yleisölle. Teknisestä tuesta rahoitetaan myös ohjelman seurantaan liittyviä toimia ja selvityksiä sekä ohjelman seurannan tietojärjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon liittyviä toimia. Seurantakomitean toiminnasta ja seurantakomitean työhön osallistumisesta aiheutuvat kustannukset voidaan korvata teknisestä tuesta. Teknisellä avulla rahoitetaan ohjelmaan liittyviä arviointeja ja ennakointia arviointisuunnitelman mukaisesti. Teknistä tukea käytetään henkilöstön palkkauskuluihin sekä kansallisella että alueellisella tasolla niin, että ohjelman tehokas ja moitteeton hallinnointi voidaan varmistaa. Perustettavan kalatalousverkoston kustannukset katetaan

kokonaisuudessaan teknisestä tuesta joko suoralla tukipäätöksellä kyseiselle toimijalle tai maksamalla kustannukset ostopalvelusopimukseen perustuen. Lisäksi teknistä apua varataan hallintoviranomaiselle käytettäväksi muihin kuin tässä kappaleessa esimerkkeinä mainittuihin käyttökohteisiin.

Teknistä tukea käytetään maa- ja metsätalousministeriössä, Ahvenanmaan maakunnan hallituksessa, kansallisessa kalatalousverkostossa sekä ELY-keskuksissa ja muissa toimintaohjelman toteuttamiseen osallistuvissa viranomaisissa. Toimintaohjelman seuranta ja arviointia varten varat voidaan osoittaa joko suoraan tukipäätöksellä asianomaiselle toimijalle tai maksaa kustannukset ostopalvelusopimukseen perustuen. Manner-Suomessa maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa kunkin toimijan käyttöön osoitettavat varat teknisen tuen käyttösuunnitelmassa. Varsinaiset sidontapäätökset tekee teknistä tukea hallinnoiva ELY-keskus ja tukea voidaan käyttösuunnitelman mukaisesti myöntää myös ilman hakemusta.

4.8.2 Kansallisten verkostojen perustaminen

Kansallinen kalatalousverkosto perustetaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun toimintaohjelma on hyväksytty komissiossa. Tavoitteena on, että verkoston toiminta käynnistyy vuoden 2015 alkupuolella. Kalatalouden verkoston toiminnan tavoitteena on edistää koko rahaston toimeenpanoa. Toiminta ei rajaudu pelkästään kalatalousryhmätoiminnan edistämiseen, vaan kattaa koko yhteisen kalastuspolitiikan ja meri- ja kalatalousrahaston kansallisen toimintaohjelman toimeenpanon edistämisen. Verkostotoiminnan tehtäviä ovat koulutusten, seminaarien ja muiden tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen, kalatalouden ja meripolitiikan sisäisen ja ulkoisen verkostoitumisen edistäminen, osallistuminen kansainvälisiin tilaisuuksiin ja verkostoihin sekä kalatalouteen ja siniseen biotalouteen liittyvä tiedottaminen ja viestintä. Kalatalousverkosto edistää yhdessä kalatalouden toimintaryhmien kanssa uusien innovaatioiden käyttöönottoa ja innovaatioihin liittyvän tiedon hankintaa ja levittämistä.

Kalatalousverkosto pyritään perustamaan Maaseutuvirastossa (MAVI) toimivan maaseutuverkoston yhteyteen, millä varmistetaan kustannustehokas toimintatapa sekä maaseuturahaston ja meri- ja kalatalousrahaston välinen synergia. MAVI:n verkostoyksikön toiminnan ohjauksesta vastaa ohjausryhmä, joka myös hyväksyy maaseutuverkoston toiminnan vuosisuunnitelmat. Verkostoon perustetaan teemakohtaisia työryhmiä, joissa käsitellään ja kehitetään verkostotoiminnan eri osa-alueita. Ohjausryhmän ja sen puheenjohtajan nimityksen tekee maaseutuohjelman hallintoviranomainen. Kalatalousverkoston toiminnan osalta suunnittelun lähtökohtana on meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelman hallintoviranomaisen vahvistama, kalatalousverkoston laatima toimintasuunnitelma, jonka toteuttaminen sovitetaan yhteen maaseutuverkoston muun toiminnan kanssa edellä mainitussa ohjausryhmässä.

5. ERITYISTIEDOT YHDENNETYSTÄ ALUEELLISESTA KEHITTÄMISESTÄ

5.1 Tiedot yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen täytäntöönpanosta

5.1.1 Kuvaus yhteisölähtöisestä paikallisesta kehittämisstrategiasta

Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen pohjautuu alhaalta ylös -periaatteelle ja sitä on toteutettu Euroopassa yli 20 vuotta lähinnä maaseudun Leader-ohjelmien kautta. Kalatalouden paikallinen kehittäminen käynnistyi ohjelmakaudella 2007–2013 Manner-Suomessa seitsemän ryhmän ja Ahvenanmaalla yhden ryhmän voimin. Kalatalouden toimintaryhmät ovat Suomessa toimineet Leader-ryhmien yhteydessä. Malli on toiminut hyvin, sillä se on mahdollistanut niukkojen resurssien tehokkaan kohdentamisen varsinaiseen kalatalouden kehittämistoimintaan Leader-ryhmän vastatessa toimintaryhmän hallinnosta.

Yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen ydin on siinä, että se antaa paikallisille ihmisille mahdollisuuden vaikuttaa ja osallistua oman alueensa kehittämiseen. Toiminta myös mahdollistaa alueellisten eroavaisuuksien ottamisen huomioon siten, että kukin toimintaryhmä voi keskittyä erityisesti oman alueensa keskeisiin haasteisiin. Jotta nämä alueen vahvuuksiin sisältyvät resurssit saadaan tehokkaasti hyödynnettyä, edellyttää se toiminnalta sektorirajat ylittävää lähestymistapaa. Nyky-yhteiskunnassa, jossa muutokset tapahtuvat nopeasti ja jopa yllättäen, laajat verkostot helpottavat uusien mahdollisuuksien löytämistä. Mitä tehokkaammin toiminnassa varaudutaan tulevaan, sitä enemmän muutokset voidaan nähdä mahdollisuuksina, ei pelkästään haasteina.

Paikallisella kehittämisellä tavoitellaan pysyvien tulosten saavuttamista, mikä edellyttää toiminnalta vahvaa kehittämisotetta ja pitkäjänteisyyttä. Pääpaino paikallisessa kehittämisessä onkin kohdennettava toimiin, jotka joko luovat uusia tuotteita, markkinoita ja tapoja toimia, tai parantavat merkittävästi yritysten kilpailukykyä esimerkiksi kustannuksia laskemalla. Avainasemassa kestäviä tuloksia tavoitellessa ovat innovointi, tuotekehitys, aktiivinen verkostoituminen sekä synergiaetujen hyödyntäminen. Toiminnan pitkäjänteisen luonteen takia tulokset näkyvät usein viiveellä.

Kalatalousryhmätoiminnan päämääränä on vahvistaa rahaston strategisia päämääriä alueellisista lähtökohdista, eli vahvistaa alueen elinkeinojen kilpailukykyä, uudistumista ja sopeutumista sekä yhteistyötä alueen toimijoiden ja intressiryhmien sekä toimintaryhmien välillä. Kalatalouden paikallisen kehittämisen yleisiä toiminnallisia tavoitteita ovat:

Alueen kalatalouden arvoketjun kehittäminen kokonaisuutena: Kokonaisvaltainen lähestymistapa ja elinkeinokalatalouden koko arvoketjun tarkastelu, ottaen huomioon myös sitä palvelevan infrastruktuurin ja logistiikan, on tärkeää jotta toimintaryhmän resursseja voidaan kohdentaa tehokkaasti. Kehittämisotteen laajentaminen lisää toimintaan kohdistuvaa yhteiskunnallista kiinnostusta, potentiaalisia hanketoimijoita sekä helpottaa ulkopuolisen rahoituksen hankintaa luoden uusia tilaisuuksia ja mahdollisuuksia kalatalouselinkeinoille.

Uusien käytäntöjen kehittämien ja levittäminen: Uusien käytäntöjen ja innovaatioiden kehittäminen ja muualla kehitettyjen innovaatioiden levittäminen alueella on tärkeä osa

kilpailukyvyyn parantamisessa ja alan uudistumisessa. Erityisenä painopisteenä tässä on yritysten kehittäminen kollektiivisilla toimenpiteillä, joiden tulokset ovat yleisesti hyödynnettävissä. Edellytyksenä uusien käytäntöjen levittämiseen on vahva verkostoituminen kansallisesti ja kansainvälisesti ja nykyistä voimakkaampi linkittyminen muihin sektoreihin. Uusien käytäntöjen levittäminen edellyttää panostusta viestintään ja tiedon hyödyntämiseen liittyviin toimiin.

Konfliktien estäminen ja ratkaisu: Konfliktit eri yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa on usein haitannut elinkeinokalatalouden toimintaa ja kehittämistä. Konflikteja on esiintynyt esimerkiksi kalavesille pääsyyn, kalankasvatuslaitosten sijoittumiseen ja kalastuksen kestävyteen liittyvissä kysymyksissä. Parantamalla vuoropuhelua ja laajentamalla sitä siten, että kaikki keskeiset osapuolet ovat vuoropuhelussa mukana, on yksi alan tulevaisuuden toimintaedellytysten turvaamisen keskeisiä avaintekijöitä. Tähän prosessiin liittyy myös vahvasti merten aluesuunnittelua koskeva direktiivi, jonka tavoitteena on edistää merialueiden talouden kestävästä kasvusta, merialueiden kestävästä kehityksestä ja merialueiden luonnonvarojen kestävästä käytöstä. Direktiivi edellyttää jäsenvaltiolta kansallisten merten aluesuunnitelmien laatimista, joissa jäsenvaltioiden on otettava asianmukaisesti huomioon merialueiden erityispiirteet, asian kannalta olennaiset nykyiset ja tulevat toiminnot ja käyttötarkoitukset sekä niiden vaikutukset ympäristöön. Kalatalousryhmätoiminnan tavoitteena on rakentaa alueellista vuoropuhelua elinkeinon ja luonnonsuojelun sekä muiden intressien välillä, mikä linkittyy merialueilla aluesuunnitelmien laatimisprosessiin ja eri näkemysten yhteensovittamiseen sekä yhteisten tavoitteiden asettamiseen.

Yhteistyön parantaminen: Yhteistyön lisääminen toimintaryhmien välillä niin kansallisesti kuin kansainvälisesti mahdollistaa synergiahyötyjä. Toimivan verkoston avulla alueelliset kalatalouden toimintaryhmät voivat jakaa kehittämistoimia toistensa kanssa ja suunnitella toimet ja hankkeet niin, että ne ovat siirrettävissä myös toisille alueille. Yhteistyön lisääminen myös mm. tutkimuksen kanssa auttaa uusien toimintatapojen luomisessa.

Kalastukseen liittyvien ympäristö- ja kulttuuriarvojen ylläpito ja vaaliminen paikallisissa yhteisöissä lisäävät yhteisöjen yleistä vetovoimaa, millä on myönteinen vaikutus koko yhteisön elinvoimaan ja myös yhteisöissä toimivien kalastukseen liittyvien elinkeinojen harjoittamiselle.

Kalatuotteiden, erityisesti lähellä tuotetun kalan, suosion vahvistaminen: Lähellä pyydetyn ja kasvatetun kalan kysynnän lisääminen on elinkeinon kilpailukykyä ja kestävyttä parantava toimi jolla on myönteisiä ympäristövaikutuksia ja joka on linjassa myös EU:n ja kansallisen tason ympäristötavoitteiden kanssa.

Paikallisessa yhteisössä valmistellussa strategiassa määritellään alueen keskeiset kehittämistarpeet ja toiminnan tavoitteet sekä ne linjaukset ja toimenpiteet, joilla asetetut tavoitteet pyritään saavuttamaan.

Kalatalouden toimintaryhmät toteuttavat alueellaan strategiansa mukaisia toimenpiteitä ja hoitavat alueellisen tiedottamisen ja seurannan. Toimintaryhmän rahoituskiintiöön kuuluvat hakemukset tarkastetaan siinä Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, joka vastaa

kyseisen toimintaryhmän hallinnoinnista. ELY-keskukset tekevät hankkeita koskevat tukien myöntämistä ja maksamista koskevat hallinnolliset päätökset, ja ne vastaavat hankkeiden seurannasta ja valvonnasta. Toimintaryhmä valitsee rahoitettavat hankkeet antamalla oman alueensa hakemuksista lausunnon, josta ELY-keskus voi hallinnollista päätöstä tehdessään poiketa vain niissä tapauksissa, joissa tuen myöntäminen olisi vastoin lainsäädännön määräyksiä tai toimintaohjelman tai alueellisen strategian linjauksia tai jos toimintaryhmän rahoituskiintiössä ei ole määrärahoja hankkeen toteuttamiseen.

Toimintaryhmien hankkeiden osalta yhteistyötä tehdään Euroopan rakenne- ja investointirahastojen sekä muiden rahoittaja- ja kehittäjätahojen kanssa. Kalatalouden toimintaryhmät toimivat maaseuturahaston Leader-ryhmien yhteydessä ja rahastojen välille on rakennettu vahva pohja synergiahyödyille muun muassa kehittämisstrategioille asetettuja kriteerejä yhtenäistämällä. Maaseutuverkoston yhteyteen perustettavan kalatalousverkoston toiminnan käynnistäminen parantaa entisestään kalatalouden toimintaryhmien ja Leader-ryhmien välistä yhteistyötä. Tällä tavoin varmistetaan, että rahastojen varat täydentävät toisiaan ja että päällekkäisyyksiä ei pääse syntymään.

Tavoitteiden toteutuminen edellyttää kalatalouden toimintaryhmiltä aktiivisuutta, ennakkoluulottomuutta, ammattitaitoa ja osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Laajapohjaisuus ja sektorirajat ylittävä osallistuminen toimintaan kasvattaa todennäköisyyttä uusien ideoiden syntymiselle ja uusien toimijoiden mukaan saamiselle. Paikallisen toiminnan lisäarvo syntyy toimintatapaa kuvaavista periaatteista: alueperusteisuus, alhaalta ylös -periaate, paikallinen kumppanuus, monialaisuus, innovatiivisuus, alueiden välinen ja kansainvälinen yhteistyö, verkostoituminen sekä hajautettu hallinto ja rahoitus.

5.1.2 Luettelo kalastusalueiden valintaperusteista

Suomessa kaikilla alueilla on elinkeinokalatalouden kannalta merkittäviä vesialueita (meren rannikkoa tai sisävesiä). Suomalaiset kalastusalueet toimivat pääasiassa omilla aluevesillä ja lähellä purkusatamia. Myös kalanjalostusta ja vesiviljelyä harjoitetaan kaikkialla Suomessa. Tästä johtuen elinkeinokalatalous on jakautunut koko maan alueelle, eikä yksinomaan tai edes pääasiassa kalastuksesta riippuvaisia alueita käytännössä ole. Edellä mainituista seikoista johtuen uusille kalatalousalueille ei ole etukäteen asetettu alueellisia rajoitteita. Myöskään kaupunkeja ei ole rajattu pois, eikä asukasmäärän osalta asetettu ylärajaa, koska tavoitteena on, että kalatalouselinkeinojen kehittämisen kannalta toiminnalla on riittävän laaja osallistumis pohja.

Maa- ja metsätalousministeriö käynnisti 5.3.2013 Leader- ja kalatalouden toimintaryhmille yhteisen, avoimen hakumenettelyn paikallisiksi toimintaryhmiksi ohjelmakaudeksi 2014–2020 (lehti-ilmoitukset, ohjekirje ja Internet-tiedotus), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 mukaisesti. Tässä ensimmäisen vaiheen hakumenettelyssä hakijoille annettiin mahdollisuus esittää alustavat kehittämisstrategiat sekä kalatalousalueiden määrittelyt ja saada näihin hallintoviranomaisen palaute ennen lopullista hakumenettelyä. Kaksivaiheisella hakumenettelyllä haluttiin varmistaa, että virallinen hakuprosessi voitaisiin toteuttaa toimintaohjelman ja lainsäädännön hyväksymisen jälkeen nopealla aikataululla ja

toisaalta, että hakemukset olisivat sisällöllisesti mahdollisimman korkeatasoisia.

Hakumenettelyn ensimmäisessä vaiheessa saadut hakemukset arvioitiin ELY-keskusten ja maa- ja metsätalousministeriön kalatalousasiantuntijoiden toimesta. Ministeriö koosti tehdyistä arvioista jokaiselle ryhmälle kirjallisen palautteen. Kirjallinen palaute toimitettiin hakijoille huhtikuussa 2014, minkä perusteella hakijat täydentävät alueellista kehittämisstrategiaansa.

Maa- ja metsätalousministeriö käynnistää hakumenettelyn toisen vaiheen, kun valtioneuvosto hyväksyy Euroopan meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelman lähetettäväksi Euroopan komissiolle. Hakumenettelyn toisessa vaiheessa saadut hakemukset arvioidaan ensin kalatalousasiantuntijoiden voimin samalla tapaa kuin hakumenettelyn ensimmäisessä vaiheessa. Tämän jälkeen maa- ja metsätalousministeriön asettama Leader- ja kalatalouden toimintaryhmien yhteinen valintakomitea käsittelee hakemukset ja tekee esityksensä valittavista kalatalouden toimintaryhmistä maa- ja metsätalousministeriölle, joka hyväksyy kalatalousalueet ja niiden paikalliset toimintaryhmät sen jälkeen, kun komissio on vahvistanut Suomen toimintaohjelman. Ahvenanmaan maakunnan hallitus vastaa Ahvenanmaalla kalatalouden toimintaryhmien hakumenettelystä ja ryhmien valinnasta.

Kalatalousalueet valitaan paikallisten kalataloudellisten kehittämisstrategioiden ja hakemusten laadullisen arvioinnin perusteella, jolloin arvioidaan samalla sekä alueen soveltuvuus kalatalousalueeksi että strategia. Lisäksi valintakriteerinä käytetään hallintomallin kustannustehokkuutta ja kuntien taloudellista sitoutumista toimintaan. Ahvenanmaan maakunnassa kuntien sitoutuminen ei ole valintaperuste.

Alueen osalta soveltuvuus-kriteerejä ovat

- Maantieteellinen raja, eli onko alue maantieteellisesti mielekäs/yhtenäinen.
- Elinkeinon rakenteesta johtuvat maantieteelliset syyt: ovatko haasteet ja tarpeet siinä määrin yhteisiä alueen sisällä, että toimijoiden välisen yhteistyön kehittämiseen ja parantamiseen on realistia mahdollisuuksia.
- Hallinnollinen yhtenäisyys, eli onko alue hallinnollisesti järkevä, ottaen huomioon kuntarajat ja Leader-ryhmien rajat.

Ryhmän hallinnollisten valmiuksien osalta kriteerejä ovat:

- Kalatalouden toimintaryhmän täytyy olla oikeustoimikelpoinen toimija.
- Hallituksen tulee noudattaa kolmikantaperiaatetta ja se sekä hallituksen jäsenten vaihtuvuus näkyvät säännöissä.
- Hallituksen jäsenmäärä on riittävän suuri, ja sen jäsenistössä on julkisen hallinnon, yrittäjien, yhteisöjen ja paikallisten ihmisten edustajia.
- Kalatalouden toimijoilla on oltava mahdollisuus liittyä jäseneksi, ts. säännöt eivät rajaa toimijoita pois.
- Ryhmällä on riittävät hallinnolliset valmiudet ohjelman tehokkaaseen toteuttamiseen.

5.1.3 Luettelo paikallisten kehittämisstrategioiden valintaperusteista

Strategian valmisteluun liittyvät kriteerit:

- Avoin ja laaja alhaalta ylöspäin -periaatteen mukainen valmistelu.
- Selkeä kuvaus siitä, miten yhteistyö, yhteensopivuus ja täydentävyys alueen muiden toimijoiden ja strategioiden kanssa on järjestetty.
- Ryhmän valitsemien painopisteiden tulee nousta nykytilan analyysistä. Tärkeää on strategisuus ja toimintaryhmän valitsemat selkeät kehittämisen painopisteet. Strategian toteuttamisella saadaan uusia tapoja oman alueen kehittämiseen. Strategian tavoitteena on elinkeinojen edellytysten parantaminen, kalavarojen tilan parantaminen sekä rakentavan vuoropuhelun aikaansaaminen alueellisella tasolla. Paikallisen strategian tulee edistää myös horisontaalisia tavoitteita, joita ovat innovaatiot, ilmastonmuutokseen varautuminen ja ympäristö.
- Kehittämisstrategiassa tulee olla arvio rahoituksen jakautumisesta ryhmän valitsemien painopisteiden välillä. Alueen kuntien on sitouduttava rahoittamaan 10 % toimintaryhmän tästä ohjelmasta saamasta julkisesta rahoituksesta. Kuntien tulee sitoutua rahoitukseen vuosittaisen kertosuoritusperiaatteen mukaisesti.
- Ahvenanmaalla julkinen rahoitusosuus voidaan maksaa tarvittaessa kokonaan maakunnan vuotuisesta budjetista.

Strategian laadun ja toteuttamiskelpoisuuden arvioinnin perusteet:

- Strategia on selkeä ja looginen.
- Nykytilan kuvaus on tehty jäsennellysti siten, että kuvauksesta hahmottuu selkeästi alueen kalatalouselinkeinon rakenne: ammattikalastajien määrä, keskeiset pyyntitavat, merkittävimmät saalisajit, kalasatamaverkosto sekä vesiviljelyn, kalanjalostuksen ja kalakaupan sekä matkailukalastuksen nykytila.
- Strategisten tavoitteiden on oltava linjassa nykytilan analyysissä (SWOT) esiin nousseiden painopisteiden kanssa.
- Valitut toimenpiteet/linjaukset tukevat strategisia linjauksia.
- Strategian tavoitteet ovat kestävän kehityksen mukaisia ja strategiassa on arvioitu innovaatioita, ilmastonmuutosta ja ympäristöä koskevat tarpeet.

- Strategiassa on tavoitteellista yhteistyötä eri tahojen kanssa suunnitelma sekä suunnitelma siitä miten alueen intressiryhmiä aktivoidaan ja osallistetaan kalatalouden kokonaisvaltaiseen kehittämiseen. Toimintaryhmä on luonut yhteistyösuhteita moneen tahoon. Roolit muiden alueen toimijoiden kanssa ovat selkeät ja toimivat.

- Strategia tukee innovaatioita ja uusien työ- ja ansiomahdollisuuksien syntymistä.
- Strategia edistää EU:n yhteisen kalastuspolitiikan sekä kansallisten

kalatalouspoliittisten tavoitteiden toimeenpanoa.

5.1.4 Selkeä kuvaus paikallisten kalatalouden toimintaryhmien rooleista, hallintoviranomaisesta tai nimetyistä elimistä kaikkien strategiaan liittyvien täytäntöönpanotehtävien osalta

Hallintoviranomainen ja Ahvenanmaalla maakunnan hallitus arvioi alueiden esittämät paikalliset kehittämissstrategiat ja niiden toteuttamisalueet ja päättää tämän perusteella muodostettavista kalatalousalueista. Paikalliset kalatalouden toimintaryhmät toteuttavat omaa strategista suunnitelmaansa. Ne voivat erityisesti rahoittaa hankkeita, jotka ovat luonteeltaan paikallisia. Pääpaino hankerahoituksessa on yleishyödyllisissä hankkeissa sekä pääsääntöisesti sellaisissa investointihankkeissa, jotka eivät kuulu toimintaohjelman muiden prioriteettien rahoitettavaksi. Tarkka työnjako toimintaryhmien ja välittävien elinten välillä määritellään yksityiskohtaisesti siten, että tiettyyn tarkoitukseen voi hakea tukea ainoastaan joko toimintaryhmän rahoituskiintiöstä tai välittävältä elimeltä. Työnjako määritellään Manner-Suomessa ja Ahvenanmaalla kummankin omien lainsäädännöllisten ja hallinnollisten menettelyjen mukaisesti.

Hankekäsittelyssä kalatalouden toimintaryhmien ja välittävien elinten välinen työnjako toteutetaan siten, että kalatalouden toimintaryhmät keskittyvät alueen strategian mukaiseen kehittämiseen ja sen mukaisesti toteuttavat paikalliset hankehaut ja seuraavat alueellisen strategian toteuttamisen vaikuttavuutta. Hankehallintoon liittyen ryhmien tehtävänä on saapuneiden hankkeiden arviointi, tarkoituksenmukaisuusharkinta (päättös siitä rahoitetaanko hanke vai ei) ja hankkeiden seuranta. ELY-keskuksen vastaa hallinnollisista viranomaistehtävistä. Näitä ovat hankehakemusten tukikelpoisuuden tarkastaminen sekä muodollisten hanke- ja maksupäätösten laatiminen ja vahvistaminen. ELY-keskus ei voi poiketa kalatalouden toimintaryhmän tekemästä päätöksestä muutoin kuin laillisuusperustein.

5.1.5 Tiedot kalatalouden toimintaryhmille suoritettavista ennakkomaksuista

Toimintaohjelmasta ei makseta ennakkomaksuja kalatalouden toimintaryhmille.

5.2 Tiedot yhdenmetyistä alueellisista investoinneista

Tuen kattamat EMKR-toimenpiteet
38 artikla Meriympäristöön aiheutuvien vaikutusten rajoittaminen ja kalastuksen mukauttaminen lajien suojeluun (+ 44 artiklan 1 kohdan c alakohta Sisävesikalastus)
39 artikla Meren elollisten luonnonvarojen säilyttämiseen liittyvä innovointi (+ 44 artiklan 1 kohdan c alakohta Sisävesikalastus)
40 artiklan 1 kohdan a alakohta Merten biologisen monimuotoisuuden suojelu ja ennallistaminen – kadonneiden pyydysten ja meressä olevien roskien kerääminen
40 artiklan 1 kohdan b–g ja i alakohta Merten biologisen monimuotoisuuden suojelu ja ennallistaminen – luonnonvarojen paremman hoidon tai säilyttämisen edistäminen, kiinteiden tai siirrettävien laitteiden rakentaminen, asentaminen tai nykyaikaistaminen, Natura 2000 -alueiden ja erityissuojelualueiden suojelu- ja hoitosuunnitelmien valmistelu, merten suojelualueiden, myös Natura 2000 -alueiden, hoito, ennallistaminen ja seuranta, ympäristötietoisuus, osallistuminen muihin biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen säilyttämiseen ja parantamiseen tähtääviin toimiin (+ 44 artiklan 6 kohta Sisävesikalastus)
36 artikla Tuki kalastusmahdollisuuksien jakojärjestelmille
27 artikla Neuvontapalvelut (+ 44 artiklan 3 kohta Sisävesikalastus)
30 artikla Tulonlähteiden monipuolistaminen ja uudet muodot (+ 44 artiklan 4 kohta Sisävesikalastus)
31 artikla Nuorten kalastajien käynnistysvaiheen tuki (+ 44 artiklan 2 kohta Sisävesikalastus)
32 artikla Terveys ja turvallisuus (+ 44 artiklan 1 kohdan b alakohta Sisävesikalastus)
40 artiklan 1 kohdan h alakohta Merten biologisen monimuotoisuuden suojelu ja ennallistaminen – nisäkkäiden ja lintujen saaliille aiheuttamien vahinkojen korvausjärjestelmät
42 artikla Lisäarvo, tuotteiden laatu ja tahattomien saaliiden hyödyntäminen (+ 44 artiklan 1 kohdan e alakohta Sisävesikalastus)
43 artiklan 1 ja 3 kohta Kalasatamat, purkupaikat, huutokauppahallit ja kalastussuojat – investoinnit kalasatamien ja huutokauppahallien infrastruktuurin tai purkupaikkojen ja kalastussuojien parantamiseksi; kalastussuojien rakentaminen kalastajien turvallisuuden parantamiseksi (+44 artiklan 1 kohdan f alakohta Sisävesikalastus)
26 artikla Innovointi (+ 44 artiklan 3 kohta Sisävesikalastus)
28 artikla Tutkijoiden ja kalastajien väliset kumppanuudet (+ 44 artiklan 3 kohta Sisävesikalastus)
41 artiklan 2 kohta Energiatehokkuus ja ilmastonmuutoksen hillintä – Pääkoneen tai apukoneiden korvaaminen tai nykyaikaistaminen (+ 44 artiklan 1 kohdan d alakohta Sisävesikalastus)
29 artiklan 1 ja 2 kohta Työvoiman osaamisen ja sosiaalisen vuoropuhelun edistäminen – koulutus; verkostoituminen; sosiaalinen vuoropuhelu; tuki puolisoille ja elinkumppaneille (+ 44 artiklan 1 kohdan a alakohta Sisävesikalastus)
47 artikla Innovointi
49 artikla Vesiviljelylaitosten hoito-, lomitus- ja neuvontapalvelut
48 artiklan 1 kohdan a–d ja f–h alakohta Vesiviljelyyn tehtävät tuottavat investoinnit
51 artikla Vesiviljelypaikkojen mahdollisuuksien lisääminen
56 artikla Eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevat toimenpiteet
57 artikla Vesiviljelykannoille otettavat vakuutukset
50 artikla Työvoiman osaamisen ja verkottumisen edistäminen

Tuen kattamat EMKR-toimenpiteet
77 artikla Tiedonkeruu
76 artikla Valvonta ja täytäntöönpanon valvonta
63 artikla Paikallisten kehitysstrategioiden täytäntöönpano (mukaan lukien toimintakustannukset ja toiminnan edistäminen)
66 artikla Tuotantoa ja markkinoille saattamista koskevat suunnitelmat
67 artikla Varastointituki
68 artikla Markkinoille saattamista koskevat toimenpiteet
69 artikla Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostus
80 artiklan 1 kohdan a alakohta Merivalvonnan yhdentäminen
80 artiklan 1 kohdan b alakohta Meriympäristön suojelun sekä meri- ja rannikkoalueiden varojen kestävä käytön edistäminen
80 artiklan 1 kohdan c alakohta Meriympäristön tilaa koskevan tietämyksen parantaminen

EMKR:stä myönnettävä ohjeellinen määräraha (euroa)

6. ENNAKKOEHTOJEN TÄYTTYMINEN

6.1 Sovellettavien ennakkoehdojen yksilöiminen ja niiden täyttymisen arviointi

6.1.1 Sovellettavat EMKR-kohtaiset ennakkoehdot

Ennakkoehto	Unionin painopisteet, joihin ehtoa sovelletaan	Ennakkoehto täytetty
1 - Kalastuskapasiteettia koskeva selvitys on toimitettu asetuksen (EU) N:o 1380/2013 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti.	1	Kyllä
2 - Asetuksen (EU) N:o 1380/2013 34 artiklassa tarkoitetun vesiviljelyä koskevan monivuotisen kansallisen strategiasuunnitelman laatiminen viimeistään vuonna 2014.	2	Kyllä
3 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet täyttää asetuksen (EU) N:o 1380/2013 25 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 199/2008 4 artiklassa säädetty kalastuksenhoitoa koskevat tietovaatimukset ovat riittävät.	1, 2, 3	Kyllä
4 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön asetuksen (EU) N:o 1380/2013 36 artiklassa säädetty ja asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 täsmennetty valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskeva unionin järjestelmä ovat riittävät.	1, 2, 3	Osittain

6.1.1 Arviointiperusteet ja niiden täyttymisen arviointi

Ennakkoehto	Arviointiperuste	Ennakkoehdot täytetty	Viite	Selitys
1 - Kalastuskapasiteettia koskeva selvitys on toimitettu asetuksen (EU) N:o 1380/2013 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti.	1 - Selvitys on tehty komission antamien suuntaviivojen mukaisesti.	Kyllä	Selvitys on toimitettu Komissioon	
1 - Kalastuskapasiteettia koskeva selvitys on toimitettu asetuksen (EU) N:o 1380/2013 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti.	2 - Kalastuskapasiteetti ei ylitä asetuksen (EU) N:o 1380/2013 liitteessä II vahvistettua kalastuskapasiteetin ylärajaa.	Kyllä	Kapasiteettiselvitys	
2 - Asetuksen (EU) N:o 1380/2013 34 artiklassa tarkoitetun vesiviljelyä koskevan monivuotisen kansallisen strategiasuunnitelman laatiminen viimeistään vuonna 2014.	1 - Vesiviljelyä koskeva monivuotinen kansallinen strategiasuunnitelma on toimitettu komissiolle viimeistään päivänä, jona toimintaohjelma toimitetaan.	Kyllä	Liitteenä	
2 - Asetuksen (EU) N:o 1380/2013 34 artiklassa	2 - Toimintaohjelma sisältää tietoja sen ja vesiviljelyä	Kyllä	Toimintaohjelma	

tarkoitettua vesiviljelyä koskevan monivuotisen kansallisen strategiasuunnitelman laatiminen viimeistään vuonna 2014.	koskevan monivuotisen kansallisen strategiasuunnitelman täydentävyydestä.			
3 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet täyttää asetuksen (EU) N:o 1380/2013 25 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 199/2008 4 artiklassa säädetty kalastuksenhoitoa koskevat tietovaatimukset ovat riittävät.	1 - Kuvaus hallinnollisista valmiuksista valmistella tiedonkeruuta koskeva monivuotinen ohjelma, jota STECF tarkastelee ja jonka komissio hyväksyy, ja soveltaa kyseistä ohjelmaa.	Kyllä	Tiedonkeruun kansallinen ohjelma vuosille 2009-2010 toimitettu komissioon yhden kuukauden kuluessa määräpäivästä (15/10/2008) ja ohjelma hyväksytty komission toimesta Tiedonkeruun kansallinen ohjelma vuosille 2011-2013 toimitettu komissioon yhden kuukauden kuluessa määräpäivästä (31/3/2010) ja ohjelma hyväksytty komission toimesta.	
3 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet täyttää asetuksen (EU) N:o 1380/2013 25 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 199/2008 4 artiklassa säädetty kalastuksenhoitoa koskevat tietovaatimukset ovat riittävät.	2 - Kuvaus hallinnollisista valmiuksista valmistella ja panna täytäntöön tiedonkeruuta koskevat työsuunnitelmat, joita STECF tarkastelee ja jotka komissio hyväksyy.	Kyllä	Vuosiraportit 2009 ja 2012 toimitettu siten kun artiklassa 7 (EY 199/2008) edellytetään, yhden kuukauden kuluessa määräpäivästä (31.5. ohjelman toimeenpanon täytäntöönpanoa seuraavana vuonna) ja komission on hyväksynyt raportit. Tiedonkeruun aineisto toimitettu aineistoa pyytäneille loppukäyttäjille vuosina 2010, 2011 ja 2012 artiklan 18 (EY 199/2008) edellyttämällä tavalla.	
3 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet täyttää asetuksen (EU) N:o 1380/2013 25 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 199/2008 4 artiklassa säädetty	3 - Kuvaus valmiuksista kohdentaa henkilöresursseja kahden- tai monenvälisen sopimusten tekemiseksi muiden jäsenvaltioiden	Kyllä	Suomen tiedonkeruuhjelma 2013 liite III	Suomella on olemassa olevat sopimukset Ruotsin, Tanskan ja Puolan kanssa. Sopimuksia päivitetään ja täydennetään tarpeen mukaan, esim. Ruotsin kanssa tehty sopimus päivitettiin 14.11.2014. Tiedonkeruun parissa

kalastuksenhoitoa koskevat tietovaatimukset ovat riittävät.	kanssa, jos tiedonkeruuta koskevien velvoitteiden täytäntöönpanoon liittyvä työ jaetaan.			työskentelevät henkilöt voivat käyttää tarvittaessa työaika sopimusten päivittäisiin ja niihin liittyviin neuvotteluihin. Sopimusten yksityiskohdista keskustellaan vuosittaisissa koordinaatioryhmän kokouksissa.
4 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön asetuksen (EU) N:o 1380/2013 36 artiklassa säädetty ja asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 täsmennetty valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskeva unionin järjestelmä ovat riittävät.	1 - Kuvaus hallinnollisista valmiuksista valmistella ja panna täytäntöön 18 artiklan 1 kohdan o alakohdassa tarkoitettu vuosien 2014–2020 kansallisen valvonnan rahoitusohjelmaan kuuluva toimintaohjelman osio.	Kyllä	Laki julkisista hankinnoista (348/2007) (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/18/EY) Maakuntalaki julkisista hankinnoista Ahvenanmaan maakunnassa Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista (349/2007) Maakuntalaki julkisista hankinnoista Ahvenanmaan maakunnassa Hallintoviranomaisen järjestämää koulutusta välittävälle toimielimille http://www.rakennerahast ot.fi/	EU:n julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö on saatettu suomessa voimaan. Hallintoviranomainen järjestää koulutusta välittävälle toimielimille Hallintoviranomainen on laatinut ohjeet tukikelpoisuudesta ja paikan päällä tehtävistä tarkastuksista
4 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön asetuksen (EU) N:o 1380/2013 36 artiklassa säädetty ja asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 täsmennetty valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskeva unionin järjestelmä ovat riittävät.	2 - Kuvaus hallinnollisista valmiuksista valmistella monivuotisiin suunnitelmiin sovellettava kansallinen valvontaohjelma ja panna se täytäntöön siten kuin asetuksen (EY) N:o 1224/2009 46 artiklassa on säädetty.	Ei		Riittävien taloudellisten, inhimillisten (henkilötyövuodet ilmoitettuna) ja teknisten resurssien kohdentaminen valvonnan, tarkastusten ja täytäntöönpanon velvoitteiden hoitamiseen: kyllä Kansallinen valvontaohjelma saatavilla turvatuilta www.sivuilta : kyllä Järjestelyt vertailuarvojen

riittävät.				<p>määrittämiseksi joiden avulla voidaan seurata tavoitteiden, ensisijaisten kohteiden ja tehtyjen tarkastusten saavuttamista suhteessa tavoiteltuihin määriin ja näiden vertailuarvojen säännölliseksi arvioimiseksi : osittain</p> <p>Kansallinen valvontasuunnitelma ei ole tällä hetkellä täysin linjassa turskan monivuotisen hoitosuunnitelman kanssa ja valvonta-asetuksen liitteen 1 kanssa: osittain</p>
4 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön asetuksen (EU) N:o 1380/2013 36 artiklassa säädetty ja asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 täsmennetty valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskeva unionin järjestelmä ovat riittävät.	3 - Kuvaus hallinnollisista valmiuksista valmistella yhteinen valvontaohjelma, joka voidaan laatia yhdessä muiden jäsenvaltioiden kanssa siten kuin asetuksen (EY) N:o 1224/2009 94 artiklassa on säädetty.	Kyllä	Hallinnolliset valmiudet ja resurssit ohjelmien toteuttamiseksi ovat olemassa	
4 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön asetuksen (EU) N:o 1380/2013 36 artiklassa säädetty ja asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 täsmennetty valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskeva unionin järjestelmä ovat riittävät.	4 - Kuvaus hallinnollisista valmiuksista valmistella yksittäisiä valvonta- ja tarkastusohjelmia ja panna ne täytäntöön siten kuin asetuksen (EY) N:o 1224/2009 95 artiklassa on säädetty.	Ei	Komission Suomea koskevat auditointiraportit 2013–2014 EFCA –arviointiraportit 2014	<p>Riittävien resurssien kohdentaminen velvoitteiden hoitamiseen: ei, valvojien ja kaluston puute rajoittaa kentällä tehtävien tarkastusten määrää.</p> <p>Osallistuminen yhteisön kalastuksenvalvontaviraston yksittäisten valvonta- ja tarkastusohjelmien täytäntöönpanoon: kyllä</p>
4 - Hallinnolliset	5 - Kuvaus	Ei		

valmiudet: hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön asetuksen (EU) N:o 1380/2013 36 artiklassa säädetty ja asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 täsmennetty valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskeva unionin järjestelmä ovat riittävät.	hallinnollisista valmiuksista soveltaa vakavien rikkomusten tapauksessa järjestelmää, johon sisältyy varoittavia, oikeasuhteisia ja tehokkaita seuraamuksia siten kuin asetuksen (EY) N:o 1224/2009 90 artiklassa on säädetty.			
4 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön asetuksen (EU) N:o 1380/2013 36 artiklassa säädetty ja asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 täsmennetty valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskeva unionin järjestelmä ovat riittävät.	6 - Kuvaus hallinnollisista valmiuksista soveltaa vakavia rikkomuksia koskevaa pisteytysjärjestelmää kanssa siten kuin asetuksen (EY) N:o 1224/2009 92 artiklassa on säädetty.	Ei		

6.1.2 Sovellettavat yleiset ennakkoehdot ja niiden täyttymisen arviointi

Syrjinnän torjunta

Yhdenvertaisuuslaki (2004/21) määrittelee syrjinnän ja luo pohjan lakiin perustuvalla ihmisten yhdenvertaiselle kohtelulle. Viranomaiset edistävät yhdenvertaisuutta toimialoillaan. Lisäksi on olemassa erillisiä yhdenvertaisuusasioista tai syrjinnän valvonnasta vastaavia viranomaisia. Työ- ja palvelussuhteissa kaikkien syrjintäperusteiden osalta yhdenvertaisuuslain noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset. Ahvenanmaalla tästä säädetään maakuntalaissa (2005:66).

Sukupuolten tasa-arvo

Yhdenvertaisuuslaki määrittelee syrjinnän ja luo pohjan lakiin perustuvalla ihmisten yhdenvertaiselle kohtelulle. Lisäksi sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellosta säädetään naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa (609/1986). Lakia sovelletaan myös

Ahvenanmaalla maakuntalain (1989:27) mukaisesti.

Vammaisuus

Vammaisten henkilöiden asemaa turvataan Suomen lainsäädännössä laaja-alaisesti: yhdenvertaisuuslaki; laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (1987/380). Vammaisjärjestöjen valtakunnallinen etujärjestö Vammaisfoorumi ry on yhtenä kumppanijärjestönä mukana rakennerahastotoiminnassa.

Julkiset hankinnat

EU:n julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö on saatettu voimaan: laki julkisista hankinnoista (348/2007) ja laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista (349/2007). Julkisissa organisaatioissa on pääsääntöisesti osana taloussääntöä kansallisen lainsäädännön soveltamista koskevat omat hankintaohjeet. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa julkisten hankintojen säätelystä. Kansallista lainsäädäntöä sovelletaan myös Ahvenanmaan maakunnassa maakuntalain mukaisesti.

Järjestelmä, jolla varmistetaan EU:n valtiontukilainsäädännön tehokas täytäntöönpano ja soveltaminen Euroopan rakenne- ja investointirahastojen alalla

Kunkin tukijärjestelmän toimivaltainen viranomainen on käytännöllisen ja tukeen liittyvän juridisen neuvonnan ja koulutuksen vastuutaho. ERI-rahastojen tukea myöntävä viranomainen vastaa valtiontukisääntöjen noudattamisesta, tarvittaessa konsultoiden tukijärjestelmän vastuuviranomaista. Valtion tuen kasautumisesta ja tarkemmasta seurannasta säädetään tukimuotojen osalta niitä koskevassa substanssilainsäädännössä.

Ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ja strategista ympäristöarviointia (SYA) koskeva ympäristölainsäädäntö

Lait on saatettu voimaan (mm. laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 468/1994), lakeja täydentävät asetukset. YVA- ja SOVA tukiaineistot on tarkoitettu tukemaan suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusten arvioinnin käytännön toteutusta sekä suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointia koskevan lain toimeenpanoa. Ahvenanmaalla sovelletaan maakuntalakia ympäristövaikutusten arvioinnista (2006:82) (YVA) ja strategista ympäristöarviointia (SYA).

Tilastojärjestelmät ja tulosindikaattorit

Tilastokeskus tuottaa valtaosan Suomen virallisista tilastoista. Tilastojen laadinnassa noudatetaan OECD:n ja EU:n suosituksia. Tilastokeskuksen yritysrekisteri pitää tietoja Suomessa toimivista yrityksistä, toimipaikoista ja konserneista. Tiedot on luokiteltu mm. toimialoittain, alueittain ja suuruusluokittain. Luonnonvarakeskus tuottaa tilastoja mm.

kalataloudesta.

Tietojärjestelmien avulla hoidetaan projektihakemusten ja -päätösten, maksatushakemusten, seurantatietojen ja raporttien toimittaminen ja hallinnointi sekä rahaston toteutumista kuvaavien tietojen tuottaminen Euroopan komissiolle ja kansallisiin tarkoituksiin.

6.2 Kuvaus toteutettavista toimenpiteistä, niiden täytäntöönpanosta vastaavista elimistä ja näiden toimenpiteiden toteutuksen aikataulusta

6.2.1 Toimet, joilla on tarkoitus täyttää EMKR-kohtaiset ennakkoehdot

Ennakoehto	Arviointiperuste	Toteutettavat toimet	Määräaika	Ehtojen täyttämistä vastaavat elimet
4 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön asetuksen (EU) N:o 1380/2013 36 artiklassa säädetty ja asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 täsmennetty valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskeva unionin järjestelmä ovat riittävät.	2 - Kuvaus hallinnollisista valmiuksista valmistella monivuotisiin suunnitelmiin sovellettava kansallinen valvontaohjelma ja panna se täytäntöön siten kuin asetuksen (EY) N:o 1224/2009 46 artiklassa on säädetty.	Seuraavan vuoden (2015) valvontasuunnitelma valmistellaan valvonta-asetuksen 1224/2009 liitteen I mukaisesti	31.3.2015	Maa- ja metsätalousministeriö
4 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön asetuksen (EU) N:o 1380/2013 36 artiklassa säädetty ja asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 täsmennetty valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskeva unionin järjestelmä ovat riittävät.	4 - Kuvaus hallinnollisista valmiuksista valmistella yksittäisiä valvonta- ja tarkastusohjelmia ja panna ne täytäntöön siten kuin asetuksen (EY) N:o 1224/2009 95 artiklassa on säädetty.	Lisähenkilöstön palkkaaminen (2-4 htv) kentällä tehtävien tarkastusten toteuttamiseksi. 1.7.2015 Jatkuvatoimisen riskianalyysi järjestelmän toteuttaminen siten että järjestelmää koskevat suunnitelmat valmistuvat 2015 ja IT-pohjainen riskianalyysi-järjestelmä 2016 31.12.2016	31.12.2016	Maa- ja metsätalousministeriö ELY-keskukset Ahvenanmaan maakunnan hallitus
4 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön asetuksen (EU) N:o 1380/2013 36 artiklassa säädetty ja asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 täsmennetty valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskeva unionin järjestelmä ovat riittävät.	5 - Kuvaus hallinnollisista valmiuksista soveltaa vakavien rikkomusten tapauksessa järjestelmää, johon sisältyy varoittavia, oikeasuhteisia ja tehokkaita seuraamuksia siten kuin asetuksen (EY) N:o 1224/2009 90 artiklassa on säädetty.	Kansallinen seuraamus- ja valvontalaki astuu voimaan 1.1.2015, minkä jälkeen ehto on täytetty (Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi YKP:n seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 107/2014 vp))	1.1.2015	Valtioneuvosto Maa- ja metsätalousministeriö
4 - Hallinnolliset valmiudet: hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön asetuksen (EU) N:o 1380/2013 36 artiklassa säädetty ja asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 täsmennetty valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskeva unionin järjestelmä ovat riittävät.	6 - Kuvaus hallinnollisista valmiuksista soveltaa vakavia rikkomuksia koskevaa pisteytysjärjestelmää kansa siten kuin asetuksen (EY) N:o 1224/2009 92 artiklassa on säädetty.	Kansallinen seuraamus- ja valvontalaki astuu voimaan 1.1.2015, minkä jälkeen ehto on täytetty. (Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi YKP:n seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 107/2014 vp))	1.1.2015	valtioneuvosto Maa- ja metsätalousministeriö

6.2.2 Toimet, joilla on tarkoitus täyttää yleiset ennakkoehdot

Yleiset ennakkoehdot on Suomen osalta täytetty.

7. TULOSKEHYKSEN KUVAUS

7.1 Taulukko: Tuloskehys

Unionin painopiste	1 - Ympäristön kannalta kestävän, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan kalastuksen edistäminen
---------------------------	--

Indikaattori ja mittausyksikkö tapauksen mukaan	Välitavoite vuodeksi 2018	Tavoitteet vuodeksi 2023
Taloudellinen indikaattori	5 000 000,00	31 550 000,00
1.1 - Innovointia, neuvontapalveluja ja kumppanuuksia tutkijoiden kanssa koskevien hankkeiden lukumäärä	2,00	2,00
1.3 - Lisäarvoa, laatua, tahattomien saaliiden käyttöä, satamia, purkupaikkoja, huutokauppahalleja ja kalastussuojia koskevien hankkeiden lukumäärä	10,00	25,00
1.4 - Säilyttämistoimenpiteitä, kalastuksella meriympäristöön olevan vaikutuksen vähentämistä ja kalastuksen mukauttamista lajien suojeluun koskevien hankkeiden lukumäärä	1,00	1,00
1.6 - Merten biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelua ja ennallistamista koskevien hankkeiden lukumäärä	302,00	805,00

Unionin painopiste	2 - Ympäristön kannalta kestävän, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan vesiviljelyn edistäminen
---------------------------	---

Indikaattori ja mittausyksikkö tapauksen mukaan	Välitavoite vuodeksi 2018	Tavoitteet vuodeksi 2023
Taloudellinen indikaattori	5 000 000,00	31 900 000,00
2.1 - Innovaatiota/neuvontapalveluita koskevien hankkeiden lukumäärä	1,00	1,00
2.2 - Vesiviljelyyn tehtäviä tuottavia investointeja koskevien hankkeiden lukumäärä	25,00	50,00

Unionin painopiste	3 - YKP:n täytäntöönpanon edistäminen
---------------------------	---------------------------------------

Indikaattori ja mittausyksikkö tapauksen mukaan	Välitavoite vuodeksi 2018	Tavoitteet vuodeksi 2023
Taloudellinen indikaattori	10 000 000,00	35 561 628,00
3.1 - Unionin valvonta-, tarkastus- ja täytäntöönpanojärjestelmän täytäntöönpanoa koskevien hankkeiden lukumäärä	5,00	15,00
3.2 - Tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä koskevien hankkeiden lukumäärä	1,00	2,00

Unionin painopiste	4 - Työllisyyden ja alueellisen koheesion lisääminen
---------------------------	--

Indikaattori ja mittausyksikkö tapauksen mukaan	Välitavoite vuodeksi 2018	Tavoitteet vuodeksi 2023
--	----------------------------------	---------------------------------

Taloudellinen indikaattori	2 000 000,00	9 400 000,00
4.1 - Valittujen paikallisten kehitysstrategioiden lukumäärä	8,00	8,00

Unionin painopiste	5 - Markkinoille saattamisen ja jalostuksen edistäminen
---------------------------	---

Indikaattori ja mittausyksikkö tapauksen mukaan	Välitavoite vuodeksi 2018	Tavoitteet vuodeksi 2023
Taloudellinen indikaattori	2 500 000,00	15 469 523,00
5.2 - Markkinoille saattamista koskevia toimenpiteitä ja varastointitukea koskevien hankkeiden lukumäärä	3,00	5,00
5.3 - Jalostusta koskevien hankkeiden lukumäärä	25,00	50,00

Unionin painopiste	6 - Yhdennetyn meripolitiikan täytäntöönpanon edistäminen
---------------------------	---

Indikaattori ja mittausyksikkö tapauksen mukaan	Välitavoite vuodeksi 2018	Tavoitteet vuodeksi 2023
Taloudellinen indikaattori	2 500 000,00	10 645 560,00
6.1 - Yhdennettyä merivalvontaa koskevien hankkeiden lukumäärä	2,00	5,00
6.2 - Meriympäristöä koskevan tietämyksen suojaamista ja parantamista koskevien hankkeiden lukumäärä	10,00	20,00

7.2 Taulukko: tuloskehukseen sisällytettävien tuotosindikaattoreiden valintaperusteet

Unionin painopiste	1 - Ympäristön kannalta kestävän, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan kalastuksen edistäminen
---------------------------	--

Tuloskehysten tuotosindikaattoreiden valintaperusteet, mukaan lukien selvitys tuotokset tuottavien toimintojen määrärahan osuudesta, jonka on oltava yli 50 prosenttia painopisteen määrärahoista, ja kyseisen osuuden laskentamenetelmä	Toimintaohjelman tavoitteet on asetettu kansallisten strategisten päämäärien perusteella. Ohjelman varojen jako perustuu näiden päämäärien saavuttamiseen, mikä heijastuu myös tuloskehysindikaattoreiden valinnassa ja tavoitteissa. Ohjelman rahoituksen painopiste on alkutuotannon tukemisessa sekä ympäristötoimien toteuttamisessa. Kestävä kalastus on selkeä painopiste. Kestävän kalastuksen prioriteetissa varojen käytön painopiste on ympäristön suojele- ja kunnostustoimenpiteessä (art 40.1), hylkeiden saaliille aiheuttamien vahinkojen kompensoinnissa (art. 40.1h) ja kalasatamien kehittämisessä (art. 43). Lisäksi tuloskehys kohdistetaan kehittämistoimenpiteisiin, joiden puitteissa toteutetaan pitkäkestoinen kalastuksen innovaatio- ja kehittämisohjelma. Nämä
--	--

	toimenpiteet ovat innovaatiot (art 26), meriympäristön suojeluun liittyvät innovaatiot (art 39) sekä tutkijoiden ja kalastajien välisen kumppanuuden kehittämiseen (art 28). Yhteensä toimenpiteisiin arvioidaan käytettävän n 71,5 %.
Välitavoitteiden ja tavoitteiden arvon määrittämiseen käytettävät tiedot tai todisteet ja laskutapa (esim. tiedot yksikkökustannuksista, vertailuarvoista ja normaalista tai aiemmasta täytäntöönpanoasteesta, asiantuntijalausunnot ja ennakoarvioinnin päätelmät)	Tuloskehyksen rahoitus- ja tulosindikaattoreiden tavoitetasot on asetettu asiantuntija-arvioina perustuen ohjelmakausien 2000–2006 ja 2007–2013 kokemuksiin ja tietoihin sekä toimintaympäristön ennakoituun kehitykseen. Painopisteen rahoituksen arvioidaan kehittyvän suhteellisen tasaisesti ohjelmakauden aikana. Välitavoite on asetettu laskennallisen tason puolivälin alapuolelle johtuen siitä, että ohjelman toteuttamisen aloittaminen viivästyi yli vuodella. Tavoitteena on toteuttaa vaikutuksiltaan laajoja hankkeita, jotka tukevat mahdollisimman tehokkaasti ohjelman strategiaa päämääriä. Tästä johtuen hankkeiden lukumäärätavoitteet ovat suhteellisen alhaisia. Hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamien vahinkojen kompensointi tapahtuisi kappaleessa 4.5 kuvatusti, jolloin vuosittain on arvioitu toteutuvan noin 200 hanketta. Tuloskehyksen arviointiperusteena käytetään ns. ”avainvaihe täytäntöönpanossa” –indikaattoria, joka on innovaatio- ja kehittämisohjelmien käynnistäminen.
Tiedot siitä, kuinka tuloskehyksen toiminnan johdonmukaisuuden varmistamiseen tähtäviä menetelmiä ja mekanismeja on sovellettu kumppanuussopimuksen mukaisesti	Suomen kumppanuussopimuksessa on kuvattu yleisellä tasolla miten eri rahastoissa sovelletaan tuloskehystä. Meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelmassa esitetty tuloskehys on yhteensopiva kumppanuussopimuksessa esitettyjen yleisten periaatteiden kanssa.

Unionin painopiste	2 - Ympäristön kannalta kestävän, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan vesiviljelyn edistäminen
---------------------------	---

Tuloskehyksen tuotosindikaattoreiden valintaperusteet, mukaan lukien selvitys tuotokset tuottavien toimintojen määrärahan osuudesta, jonka on oltava yli 50 prosenttia painopisteen määrärahoista, ja kyseisen osuuden laskentamenetelmä	Toimintaohjelman tavoitteet on asetettu kansallisten strategisten päämäärien perusteella. Ohjelman varojen jako perustuu näiden päämäärien saavuttamiseen ja se heijastuu siten myös tuloskehysindikaattoreiden valinnassa ja tavoitteiden asettamisessa. Ohjelman lähestymistapa on koko alaa kehittävä, rahoituksen painopisteen ollessa alkutuotannon tukemisessa sekä ympäristötoimien toteuttamisessa. Suomen vesiviljelystrategian tavoitteena on toimialan merkittävä kasvu ja uudistuminen. Tämän tavoitteen toteutuminen
--	---

	<p>edellyttää huomattavaa panostusta kehittämistoimintaan sekä uusien investointien edistämiseen. Tämän vuoksi kestävän vesiviljelyn painopisteen rahoitus on selkeä painopiste ohjelman toteuttamisessa.</p> <p>Kestävän vesiviljelyn prioriteetissa varojen käytön painopiste on innovaatioiden edistämisessä (art 47) sekä tuotannollisten investointien tukemisessa (art 48). Näihin toimenpiteisiin arvioidaan käytettävän 91 % prioriteetin rahoituksesta.</p>
<p>Välitavoitteiden ja tavoitteiden arvon määrittämiseen käytettävät tiedot tai todisteet ja laskutapa (esim. tiedot yksikkökustannuksista, vertailuarvoista ja normaalista tai aiemmasta täytäntöönpanoasteesta, asiantuntijalausunnot ja ennakoarvioinnin päätelmät)</p>	<p>Tuloskehyksen rahoitus- ja indikaattoreiden tavoitetasot on asetettu asiantuntija-arvioina perustuen ohjelmakausien 2000–2006 ja 2007–2013 kokemuksiin ja tietoihin sekä toimintaympäristön ennakoituun kehitykseen.</p> <p>Välitavoite on asetettu laskennallisen tason puolivälin alapuolelle johtuen siitä, että ohjelman toteuttamisen aloittaminen viivästyi yli vuodella ja toisaalta investointien edellyttämien ympäristölupien käsittelyprosessit ovat hyvin hitaita.</p> <p>Tuotosindikaattoreina käytetään hankkeiden lukumäärää. Tavoitteena on toteuttaa laajoja investointihankkeita sekä monivuotinen innovaatio- ja kehittämisohjelma. Tämän vuoksi hankkeiden lukumäärätavoitteet ovat melko alhaisia suhteessa painopisteen rahoitukseen.</p> <p>Tuloskehyksen arviointiperusteena käytetään myös ns. ”avainvaihe täytäntöönpanossa” -indikaattoria. Kestävää vesiviljelyä koskevan Unionin prioriteetin osalta tämä on innovaatio- ja kehittämisohjelmien käynnistäminen, jolla tuetaan vesiviljelyalan kestävää kasvua ja uudistumista.</p>
<p>Tiedot siitä, kuinka tuloskehyksen toiminnan johdonmukaisuuden varmistamiseen tähtäviä menetelmiä ja mekanismeja on sovellettu kumppanuussopimuksen mukaisesti</p>	<p>Suomen kumppanuussopimuksessa on kuvattu yleisellä tasolla miten eri rahastoissa sovelletaan tuloskehystä. Meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelmassa esitetty tuloskehys on yhteensopiva kumppanuussopimuksessa esitettyjen yleisten periaatteiden kanssa.</p>

Unionin painopiste	3 - YKP:n täytäntöönpanon edistäminen
---------------------------	---------------------------------------

<p>Tuloskehyksen tuotosindikaattoreiden valintaperusteet, mukaan lukien selvitys tuotokset tuottavien toimintojen määrärahan osuudesta,</p>	<p>Tämän painopisteen rahoituksen määrä on ennalta päätetty komission päätöksellä. Ohjelman tuloskehys on kohdennettu tiedonkeruun (art 77) ja kalastuksenvalvonnan toimenpiteisiin (art</p>
---	--

jonka on oltava yli 50 prosenttia painopisteen määrärahoista, ja kyseisen osuuden laskentamenetelmä	76), pois lukien artiklan 76(2e) mukaiset toimet. Nämä kokonaisuudet muodostavat yli 97 % rahoitusosuuden koko painopisteestä.
Välitavoitteiden ja tavoitteiden arvon määrittämiseen käytettävät tiedot tai todisteet ja laskutapa (esim. tiedot yksikkökustannuksista, vertailuarvoista ja normaalista tai aiemmasta täytäntöönpanoasteesta, asiantuntijalausunnot ja ennakoarvioinnin päätelmät)	Tuloskehyksen rahoitus- ja indikaattoreiden tavoitetasot on asetettu asiantuntija-arvioina perustuen tiedonkeruun ja kalastuksen valvontatoimenpiteiden toteuttamiseen vuosina 2007–2013 syntyneisiin kokemuksiin ja tietoihin. Tiedonkeruutoimet tullaan rahoittamaan kahden monivuotisen hankkeen puitteissa. Arvioitu varojen käyttöaste kasvaa tasaisesti johtuen toiminnan määrämuotoisuudesta. Kalastuksen valvonnassa tarkoitus on muodostaa isoja hankekokonaisuuksia, kuten esimerkiksi monivuotiset tietojärjestelmäkehittämishankkeet. Tämän vuoksi hankkeiden lukumäärän ei arvioida nousevan suureksi ohjelmakauden aikana. Varojen käytön tason arvioidaan vaihtelevan vuosien välillä riippuen erityisesti tietojärjestelmien kehittämisen vaatimista resursseista. Ohjelmakauden viivästyminen vuoksi arvioidaan, että valvonnan rahoituksen osalta välitavoite on alle puolet toimenpiteeseen varatusta rahoituksesta.
Tiedot siitä, kuinka tuloskehyksen toiminnan johdonmukaisuuden varmistamiseen tähtäviä menetelmiä ja mekanismeja on sovellettu kumppanuussopimuksen mukaisesti	Suomen kumppanuussopimuksessa on kuvattu yleisellä tasolla miten eri rahastoissa sovelletaan tuloskehystä. Meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelmassa esitetty tuloskehys on yhteensopiva kumppanuussopimuksessa esitettyjen yleisten periaatteiden kanssa.

Unionin painopiste	4 - Työllisyyden ja alueellisen koheesion lisääminen
Tuloskehyksen tuotosindikaattoreiden valintaperusteet, mukaan lukien selvitys tuotokset tuottavien toimintojen määrärahan osuudesta, jonka on oltava yli 50 prosenttia painopisteen määrärahoista, ja kyseisen osuuden laskentamenetelmä	Toimintaohjelman tavoitteet on asetettu kansallisten strategisten päämäärien perusteella, joita ovat kalatalousalan kilpailukyvyyn parantaminen, alan uusiutumisen edistäminen, kestävyuden kehittäminen sekä tehokas hallinto. Ohjelman varojen jako perustuu näiden päämäärien saavuttamiseen ja se heijastuu siten myös tuloskehysindikaattoreiden valinnassa ja tavoitteiden asettamisessa. Tuloskehys kohdentuu paikallisten strategioiden täytäntöönpanoa koskevaan toimenpiteeseen. Tämä on painopisteen ainoa käytössä oleva toimenpide, jolloin 100 % painopisteen määrärahoista on mukana tuloskehyksessä.
Välitavoitteiden ja tavoitteiden arvon	Tuloskehyksen rahoitus- ja tuotosindikaattoreiden

<p>määrittämiseen käytettävät tiedot tai todisteet ja laskutapa (esim. tiedot yksikkökustannuksista, vertailuarvoista ja normaalista tai aiemmasta täytäntöönpanoasteesta, asiantuntijalausunnot ja ennakoarvioinnin päätelmät)</p>	<p>tavoitetasot on asetettu asiantuntija-arvioina perustuen ohjelmakausien 2000–2006 ja 2007–2013 kokemuksiin ja tietoihin sekä toimintaympäristön ennakoituun kehitykseen. Tuloskehityksen arviointiperusteena käytetään myös ns. ”avainvaihe täytäntöönpanossa” -indikaattoria, joka on kalatalouden toimintaryhmien valitseminen ja toiminnan käynnistäminen.</p>
<p>Tiedot siitä, kuinka tuloskehityksen toiminnan johdonmukaisuuden varmistamiseen tähtäviä menetelmiä ja mekanismeja on sovellettu kumppanuussopimuksen mukaisesti</p>	<p>Suomen kumppanuussopimuksessa on kuvattu yleisellä tasolla miten eri rahastoissa sovelletaan tuloskehystä. Meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelmassa esitetty tuloskehitys on yhteensopiva kumppanuussopimuksessa esitettyjen yleisten periaatteiden kanssa.</p>

Unionin painopiste	5 - Markkinoille saattamisen ja jalostuksen edistäminen
---------------------------	---

<p>Tuloskehityksen tuotosindikaattoreiden valintaperusteet, mukaan lukien selvitys tuotokset tuottavien toimintojen määrärahan osuudesta, jonka on oltava yli 50 prosenttia painopisteen määrärahoista, ja kyseisen osuuden laskentamenetelmä</p>	<p>Toimintaohjelman tavoitteet on asetettu kansallisten strategisten päämäärien perusteella, joita ovat kalatalousalan kilpailukyvyyn parantaminen, alan uusiutumisen edistäminen, kestävyuden kehittäminen sekä tehokas hallinto. Ohjelman varojen jako perustuu näiden päämäärien saavuttamiseen ja se heijastuu siten myös tuloskehitysindikaattoreiden valinnassa ja tavoitteiden asettamisessa. Ohjelman lähestymistapa on koko alaa kehittävä, rahoituksen painopisteen ollessa alkutuotannon tukemisessa sekä ympäristötoimien toteuttamisessa. Tämän vuoksi painopisteen 5 rahoitus on alhaisempi kuin painopisteissä 1 ja 2. Painopisteen tuloskehystä sovelletaan keskeisimpiin toimenpiteisiin, jotka ovat markkinointi (art 68) sekä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostuksen (art 69) toimenpiteisiin. Näihin toimenpiteisiin arvioidaan käytettävän noin 94 % painopisteen rahoituksesta.</p>
<p>Välitavoitteiden ja tavoitteiden arvon määrittämiseen käytettävät tiedot tai todisteet ja laskutapa (esim. tiedot yksikkökustannuksista, vertailuarvoista ja normaalista tai aiemmasta täytäntöönpanoasteesta, asiantuntijalausunnot ja ennakoarvioinnin päätelmät)</p>	<p>Tuloskehityksen rahoitus- ja tuotosindikaattoreiden tavoitetasot on asetettu asiantuntija-arvioina perustuen ohjelmakausien 2000–2006 ja 2007–2013 kokemuksiin ja tietoihin sekä toimintaympäristön ennakoituun kehitykseen. Painopisteen rahoituksen kehittymisen arvioidaan kehittyvän suhteellisen tasaisesti ohjelmakauden aikana. Välitavoite on asetettu laskennallisen</p>

	<p>tason puolivälin alapuolelle johtuen siitä, että ohjelman toteuttamisen aloittaminen viivästyi yli vuodella.</p> <p>Tuotosindikaattoreina käytetään hankkeiden lukumäärää. Tavoitteena on toteuttaa vaikutuksiltaan laajoja ja kokonaisvaltaisia hankkeita, jotka tukevat mahdollisimman tehokkaasti toimintaohjelman strategisia päämääriä. Tämän vuoksi hankkeiden lukumäärätavoitteet ovat alhaisia.</p>
<p>Tiedot siitä, kuinka tuloskehityksen toiminnan johdonmukaisuuden varmistamiseen tähtääviä menetelmiä ja mekanismeja on sovellettu kumppanuussopimuksen mukaisesti</p>	<p>Suomen kumppanuussopimuksessa on kuvattu yleisellä tasolla miten eri rahastoissa sovelletaan tuloskehystä. Meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelmassa esitetty tuloskehitys on yhteensopiva kumppanuussopimuksessa esitettyjen yleisten periaatteiden kanssa.</p>

Unionin painopiste	6 - Yhdennetyn meripolitiikan täytäntöönpanon edistäminen
---------------------------	--

<p>Tuloskehityksen tuotosindikaattoreiden valintaperusteet, mukaan lukien selvitys tuotokset tuottavien toimintojen määrärahan osuudesta, jonka on oltava yli 50 prosenttia painopisteen määrärahoista, ja kyseisen osuuden laskentamenetelmä</p>	<p>Tämän painopisteen EU-rahoituksen taso on ennalta määritetty komission päätöksellä. Painopisteen tuloskehystä sovelletaan kaikkiin toimenpiteisiin.</p>
<p>Välitavoitteiden ja tavoitteiden arvon määrittämiseen käytettävät tiedot tai todisteet ja laskutapa (esim. tiedot yksikkökustannuksista, vertailuarvoista ja normaalista tai aiemmasta täytäntöönpanoasteesta, asiantuntijalausunnat ja ennakoarvioinnin päätelmät)</p>	<p>Tavoitetasojen asettamisessa ei voitu soveltaa aikaisempien ohjelmakausien toteuttamisen aikana syntyneitä kokemusta vastaavalla tavalla kuin muissa ohjelman painopisteissä.</p> <p>Koska meripolitiikkaan ja meriympäristön suojeluun liittyy paljon erilaisia tarpeita, on arvioitu, että sen tarjoamiin rahoitusmahdollisuuksiin kohdistuu melko voimakas kysyntä. Rahoituksen kehittymisen arvioidaan kehittyvän suhteellisen tasaisesti ohjelmakauden aikana. Välitavoite on asetettu kuitenkin hieman laskennallisen tason puolivälin alapuolelle johtuen siitä, että ohjelman toteuttamisen aloittaminen viivästyi yli vuodella ja kyse on uudesta rahoitusmahdollisuudesta, jonka käyttöönotossa voi kuitenkin tulla ylimääräisiä viiveitä.</p> <p>Vastaavalla tavalla kuin muissa painopisteissä, tavoitteena on kohdentaa varoja erityisesti vaikutuksiltaan laajojen ja kokonaisvaltaisten hankkeiden toteuttamiseen. Tämän vuoksi hankkeiden lukumäärätavoitteet on asetettu</p>

	suhteellisen alhaiselle tasolle.
Tiedot siitä, kuinka tuloskehysten toiminnan johdonmukaisuuden varmistamiseen tähtäviä menetelmiä ja mekanismeja on sovellettu kumppanuussopimuksen mukaisesti	Suomen kumppanuussopimuksessa on kuvattu yleisellä tasolla miten eri rahastoissa sovelletaan tuloskehystä. Meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelmassa esitetty tuloskehys on yhteensopiva kumppanuussopimuksessa esitettyjen yleisten periaatteiden kanssa.

8. RAHOITUSSUUNNITELMA

8.1 Kullekin vuodelle suunniteltu EMKR:n kokonaisrahoitusosuus (euroa)

Vuosi	EMKR:n pääosuus	EMKR:n suoritusvaraus
2014	9 585 245,00	611 824,00
2015	9 707 695,00	619 640,00
2016	9 796 435,00	625 304,00
2017	9 955 214,00	635 439,00
2018	10 186 862,00	650 225,00
2019	10 256 517,00	654 671,00
2020	10 441 610,00	666 487,00
Yhteensä	69 929 578,00	4 463 590,00

8.2 EMKR:n rahoitusosuus ja osarahoitusosuus unionin painopisteisiin, tekniseen apuun ja muuhun tukeen (euroa)

Unionin painopiste	Unionin painopisteen mukainen toimenpide	Kokonaistuki			Pääosuus (kokonaisrahoitus ilman suoritusvarausta)		Suoritusvaraus		Suoritusvarauksen määrä osuutena unionin kokonaistuesta
		EMKR:n rahoitusosuus (mukana lukien suoritusvaraus)	Kansallinen vastinrahoitus (mukaan lukien suoritusvaraus)	EMKR:n osarahoitusosuus	EMKR:n tuki	Kansallinen vastinrahoitus	EMKR:n suoritusvaraus	Kansallinen vastinrahoitus	
		a	b	$c = a / (a + b) * 100$	$d = a - f$	$e = b - g$	f	$g = b * (f / a)$	
1 - Ympäristön kannalta kestävän, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan kalastuksen edistäminen	1 - 33 artikla, 34 artikla ja 41 artiklan 2 kohta (EMKR:n 13 artiklan 2 kohta)	400 000,00	400 000,00	50,00%	400 000,00	400 000,00			5,66%
1 - Ympäristön kannalta kestävän, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan kalastuksen edistäminen	2 - Rahoitus unionin painopisteen 1 loppuosalle (EMKR:n 13 artiklan 2 kohta)	12 845 433,00	17 904 567,00	41,77%	12 095 433,00	16 859 182,00	750 000,00	1 045 385,00	
2 - Ympäristön kannalta kestävän, resurssitehokkaan, innovatiivisen, kilpailukykyisen ja tietämykseen perustuvan vesiviljelyn edistäminen	-	13 327 323,00	18 572 676,00	41,78%	12 595 552,00	17 552 895,00	731 771,00	1 019 781,00	5,49%
3 - YKP:n täytäntöönpanon edistäminen	1 - Tutkimustiedon parantaminen ja tarjonta sekä tietojen keräämisen ja hallinnoinnin parantaminen (EMKR:n 13 artiklan 4 kohta)	14 332 894,00	3 583 224,00	80,00%	13 332 894,00	3 333 224,00	1 000 000,00	250 000,00	7,00%
3 - YKP:n täytäntöönpanon edistäminen	2 - Seurannan, valvonnan ja täytäntöönpanon valvonnan tukeminen siten, että sillä parannetaan institutionaalisia valmiuksia ja julkishallinnon tehokkuutta lisäämättä hallinnollista rasitetta (76 artiklan 2 kohdan a–d alakohta ja f–l alakohta) (EMKR:n 13 artiklan 3 kohta)	15 000 000,00	1 666 667,00	90,00%	13 900 000,00	1 544 445,00	1 100 000,00	122 222,00	
3 - YKP:n täytäntöönpanon edistäminen	3 - Seurannan, valvonnan ja täytäntöönpanon valvonnan tukeminen siten, että sillä parannetaan institutionaalisia valmiuksia ja julkishallinnon tehokkuutta lisäämättä hallinnollista rasitetta (76 artiklan 2 kohdan e alakohta) (EMKR:n 13 artiklan 3 kohta)	685 191,00	293 653,00	70,00%	685 191,00	293 653,00			
4 - Työllisyyden ja alueellisen koheesion lisääminen	-	3 926 734,00	5 473 266,00	41,77%	3 708 505,00	5 169 088,00	218 229,00	304 178,00	5,56%
5 - Markkinoille saattamisen ja jalostuksen edistäminen	1 - Varastointituki (67 artikla) (EMKR:n 13 artiklan 6 kohta)	529 523,00		100,00%	529 523,00				5,64%
5 - Markkinoille saattamisen ja jalostuksen edistäminen	2 - Syrjäisimmillä alueilla aiheutuvien lisäkustannusten korvaaminen (70 artikla) (EMKR:n 13 artiklan 5 kohta)								
5 - Markkinoille saattamisen ja jalostuksen edistäminen	3 - Rahoitus unionin painopisteen 5 loppuosalle (EMKR:n 13 artiklan 2 kohta)	6 241 001,00	8 698 999,00	41,77%	5 859 230,00	8 166 869,00	381 771,00	532 130,00	
6 - Yhdenmetyksen meripolitiikan täytäntöönpanon edistäminen	-	4 445 560,00	6 200 000,00	41,76%	4 163 741,00	5 806 961,00	281 819,00	393 039,00	6,34%
7 - Tekninen apu	-	2 659 509,00	3 706 948,00	41,77%	2 659 509,00	3 706 948,00			
Yhteensä		74 393 168,00	66 500 000,00		69 929 578,00	62 833 265,00	4 463 590,00	3 666 735,00	6,00%

8.3 EMKR:n rahoitusosuus ERI-rahastojen temaattisiin tavoitteisiin

Temaattinen tavoite	EMKR:n rahoitusosuus (euroa)
03 - Pk-yritysten, maatalouden (maaseuturahasto) sekä kalatalouden ja vesiviljelyn (EMKR) kilpailukyvyyn parantaminen	27 805 107,00
04 - Vähähiiliseen talouteen siirtymisen tukeminen kaikilla aloilla	400 000,00
06 - Ympäristön säilyttäminen ja suojele ja luonnonvarojen käytön tehostaminen	39 016 985,00
08 - Työllisyyden kestävyuden ja laadun parantaminen ja työvoiman liikkuvuuden tukeminen	4 511 567,00

9. HORIZONTAALISET PERIAATTEET

9.1 Kuvaus toimista yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 5*, 7 ja 8 artiklassa säädettyjen periaatteiden huomioon ottamiseksi

9.1.1 Miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäminen sekä syrjimättömyys

Suomalaisessa yhteiskunnassa tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaate on valtavirtaistettu siten, että kaikessa päätöksenteossa ja toiminnassa naisten ja miesten välinen tasa-arvo sekä syrjimättömyys otetaan huomioon. Eri sukupuolille taataan yhtäläiset mahdollisuudet osallistua esimerkiksi palveluihin, jotka edistävät heidän työllistymistään, osaamistaan ja osallisuuttaan.

Kalatalouden ala on varsinkin alkutuotannossa miesvaltainen. Naisia työskentelee kuitenkin myös kalastajina ja kalankasvattajina eikä heidän tulolleen alalle ole rakenteellisia esteitä. Naisia työskentelee myös kalataloushallinnossa ja yrityksissä johtotehtävissä. Toimintaohjelman toteuttamisessa sukupuolten tasa-arvo otetaan huomioon kansallisen tasa-arvolainsäädännön pohjalta esimerkiksi siten, että seurantakomitean kokoonpanossa pyritään noudattamaan kummankin sukupuolen vähimmäisedustuksen periaatetta. Erityisesti sukupuolten tasa-arvoa edistäviä tahoja ei kuitenkaan ole mahdollista saada seurantakomitean jäseniksi, eivätkä ne ole esimerkiksi toimintaohjelman tai sitä koskevan kansallisen lainsäädännön valmistelun ja julkisten kuulemisten yhteydessä osoittaneet kiinnostusta asiaa kohtaan. On luultavaa, että ala nähdään pieneksi ja tasa-arvon edistämisen kannalta vähän merkittäväksi.

Sukupuolinäkökulma ja syrjimättömyys on otettu huomioon toimintaohjelman valmistelussa sekä seurannassa ja arvioinnissa. Analyysin perusteella Euroopan meri- ja kalatalousrahaston toimeenpanossa ei ole tarpeen toteuttaa erityisiä valtakunnallisia toimenpiteitä tasa-arvon tai syrjimättömyyden edistämiseksi. Arvio perustuu yhtäältä siihen, että aikaisemmillä ohjelmakausilla ei ole havaittu tarpeita tällä alueella, toisaalta yleiset kansalliset toimenpiteet ja esimerkiksi Euroopan sosiaalirahaston hankkeet hyödyttävät myös kalatalousalaa. Paikallisissa kehittämisstrategioissa ja niiden toteuttamisessa sekä kansallisen kalatalousverkoston työssä voidaan kuitenkin toteuttaa erityistoimenpiteitä sukupuolten tasa-arvon toteutumiseksi, mikäli sellaisille ilmenee tarvetta. Samoin, jos ohjelman seurannan ja jatkuvan arvioinnin yhteydessä havaitaan puutteita tai kehittämismahdollisuuksia tasa-arvon ja syrjimättömyyden toteutumisessa, toimintaa suunnataan uudelleen sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi ja syrjinnän ehkäisemiseksi.

9.1.2 Kestävä kehitys

Kestävän kehityksen huomioon ottaminen on keskeinen periaate rahaston valmistelussa ja toimeenpanossa. Sen mukaisesti ympäristönäkökulma on sisällytetty ohjelmatyön eri vaiheisiin ja siten varmistettu, että rahaston toiminta tukee kestävän kehityksen ekologisten,

taloudellisten, sosiaalisten tavoitteiden saavuttamista ja että kokonaisvaikutukset ympäristöön, ilmastoon ja ihmisten hyvinvointiin ovat myönteisiä.

Ekologinen kestävyys tarkoittaa biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden säilyttämistä sekä ihmisen taloudellisen ja aineellisen toiminnan sopeuttamista pitkällä aikavälillä luonnon kestokykyyneen. Ekologinen kestävyys edellyttää, että uusiutuvia luonnonvaroja käytetään taloudelliseen toimintaan ja ihmisten hyvinvoinnin kasvattamiseen niin, että ne eivät vähene, vaan uusiutuvat sukupolvesta toiseen. *Taloudellinen kestävyys* on tasapainoista kasvua, joka ei perustu velkaantumiseen tai luonnonvarojen hävittämiseen. Taloudellinen kestävyys ilmenee talouspolitiikan pitkäjänteisyytenä, luonnosta otettujen raaka-aineiden tehokkaana hyväksikäyttönä, tuotantoprosessin energiatehokkuutena ja tuotteen kierrätettävyytenä. *Sosiaalinen kestävyys* viittaa koko yhteiskunnan toimintaan käsittäen mm. demokratian, tasa-arvon ja syrjimättömyyden, oikeusjärjestelmän ja hallinnon toimivuuden ja läpinäkyvyyden, yhteisöllisyyden, toimivan terveydenhuollon ja yksilöiden mahdollisuuden vapaa-aikaan, virkistymiseen ja kulttuuriin.

Eurooppa 2020 -strategiassa kestävä kasvu on määritelty resurssitehokkaamman, vihreämmän ja kilpailukykyisemmän talouden edistämiseksi. Priorisoituja asiakokonaisuuksia ovat EU:n ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttaminen sekä siirtyminen kohti resurssitehokkaampaa taloutta. Keskeisenä toimenpiteenä on edistää energia- ja materiaalitehokkuutta sekä lisätä uusiutuvien energialähteiden käyttöä. Näiden ohella jäsenvaltiot ja komissio varmistavat, että kumppanuussopimuksen ja ohjelmien valmistelussa ja täytäntöönpanossa otetaan huomioon mm. ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset ja ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen.

Suomen meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelman keskeisenä strategisena päämääränä on varmistaa koko kalatalouden arvoketjun toiminnan ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys. Tämä tarkoittaa resurssien kestävää hyödyntämistä, kannattavan yritystoiminnan rakentamista ja eri intressien yhteensovittamista.

Kalatalouden ympäristövaikutusten kannalta on olennaista, että yritysten ympäristöosaamisen ja -vastuullisuuden tasoa nostetaan liittyen mm. materiaali- ja energiatehokkuuteen sekä puhtaisiin teknologioihin ja ympäristöjärjestelmiin. Raaka-aineiden, materiaalien ja kuljetuskustannusten lisääntyessä kilpailukykyä parannetaan panostamalla tutkimus- ja innovaatiotoimintaan sekä toimivaan logistiikkaan sekä sivuvirtoja ja jätteiden energiasisältöjä hyödyntävään toimintaan. Biotalousperustuvien liiketoimintojen sekä luontomatkailun toimintamahdollisuuksien parantaminen antaa mahdollisuuksia yrittäjyyteen ja uudenlaisiin toimintamalleihin, joilla edistetään luonnonympäristöjen ja vihreän infrastruktuurin kehittämistä.

Rahaston hankevalinnan yhteydessä arvioidaan rahoitettavan toiminnan ympäristövaikutukset.

9.2 Ilmastonmuutokseen liittyviin tavoitteisiin käytettävän tuen ohjeellinen määrä

Ilmastonmuutoksen liittyviä tavoitteita edistävät EMKR-toimenpiteet	Kerroin %
02 - 38 artikla Meriympäristöön aiheutuvien vaikutusten rajoittaminen ja kalastuksen mukauttaminen lajien suojeluun (+ 44 artiklan 1 kohdan c alakohta Sisävesikalastus)	40,00
03 - 39 artikla Meren elollisten luonnonvarojen säilyttämiseen liittyvä innovointi (+ 44 artiklan 1 kohdan c alakohta Sisävesikalastus)	40,00
04 - 40 artiklan 1 kohdan a alakohta Merten biologisen monimuotoisuuden suojelu ja ennallistaminen – kadonneiden pyydysten ja meressä olevien roskien kerääminen	0,00
01 - 40 artiklan 1 kohdan b–g ja i alakohta Merten biologisen monimuotoisuuden suojelu ja ennallistaminen – luonnonvarojen paremman hoidon tai säilyttämisen edistäminen, kiinteiden tai siirrettävien laitteiden rakentaminen, asentaminen tai nykyaikaistaminen, Natura 2000 -alueiden tai erityissuojelualueiden suojelu- ja hoitosuunnitelmien valmistelu, merten suojelualueiden, myös Natura 2000 -alueiden, hoito, ennallistaminen ja seuranta, ympäristötietoisuus, osallistuminen muihin biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen säilyttämiseen ja parantamiseen tähtääviin toimiin (+ 44 artiklan 6 kohta Sisävesikalastus)	40,00
02 - 36 artikla Tuki kalastusmahdollisuuksien jakojärjestelmille	40,00
01 - 27 artikla Neuvontapalvelut (+ 44 artiklan 3 kohta Sisävesikalastus)	0,00
02 - 30 artikla Tulonlähteiden monipuolistaminen ja uudet muodot (+ 44 artiklan 4 kohta Sisävesikalastus)	40,00
03 - 31 artikla Nuorten kalastajien käynnistysvaiheen tuki (+ 44 artiklan 2 kohta Sisävesikalastus)	0,00
04 - 32 artikla Terveys ja turvallisuus (+ 44 artiklan 1 kohdan b alakohta Sisävesikalastus)	0,00
07 - 40 artiklan 1 kohdan h alakohta Merten biologisen monimuotoisuuden suojelu ja ennallistaminen – nisäkkäiden ja lintujen saaliille aiheuttamien vahinkojen korvausjärjestelmät	0,00
08 - 42 artikla Lisäarvo, tuotteiden laatu ja tahattomien saaliiden hyödyntäminen (+ 44 artiklan 1 kohdan e alakohta Sisävesikalastus)	0,00
09 - 43 artiklan 1 ja 3 kohta Kalasatamat, purkupaikat, huutokauppahallit ja kalastussuojat – investoinnit kalasatamien ja huutokauppahallien infrastruktuurin tai purkupaikkojen ja kalastussuojien parantamiseksi; kalastussuojien rakentaminen kalastajien turvallisuuden parantamiseksi (+44 artiklan 1 kohdan f alakohta Sisävesikalastus)	40,00
01 - 26 artikla Innovointi (+ 44 artiklan 3 kohta Sisävesikalastus)	40,00
02 - 28 artikla Tutkijoiden ja kalastajien väliset kumppanuudet (+ 44 artiklan 3 kohta Sisävesikalastus)	40,00
04 - 41 artiklan 2 kohta Energiatехokkuus ja ilmastonmuutoksen hillintä – Pääkoneen tai apukoneiden korvaaminen tai nykyaikaistaminen (+ 44 artiklan 1 kohdan d alakohta Sisävesikalastus)	100,00
01 - 29 artiklan 1 ja 2 kohta Työvoiman osaamisen ja sosiaalisen vuoropuhelun edistäminen – koulutus; verkostoituminen; sosiaalinen vuoropuhelu; tuki puolisoille ja elinkumppaneille (+ 44 artiklan 1 kohdan a alakohta Sisävesikalastus)	40,00
01 - 47 artikla Innovointi	40,00
02 - 49 artikla Vesiviljelylaitosten hoito-, lomitus- ja neuvontapalvelut	40,00
01 - 48 artiklan 1 kohdan a–d ja f–h alakohta Vesiviljelyyn tehtävät tuottavat investoinnit	40,00
03 - 51 artikla Vesiviljelypaikkojen mahdollisuuksien lisääminen	40,00
03 - 56 artikla Eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevat toimenpiteet	0,00
04 - 57 artikla Vesiviljelykannoille otettavat vakuutukset	40,00
01 - 50 artikla Työvoiman osaamisen ja verkottumisen edistäminen	40,00
01 - 77 artikla Tiedonkeruu	40,00
01 - 76 artikla Valvonta ja täytäntöönpanon valvonta	0,00
02 - 63 artikla Paikallisten kehitysstrategioiden täytäntöönpano (mukaan lukien toimintakustannukset ja toiminnan edistäminen)	40,00
01 - 66 artikla Tuotantoa ja markkinoille saattamista koskevat suunnitelmat	40,00
02 - 67 artikla Varastointituki	0,00
03 - 68 artikla Markkinoille saattamista koskevat toimenpiteet	40,00

01 - 69 artikla Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostus	40,00
01 - 80 artiklan 1 kohdan a alakohta Merivalvonnan yhdentäminen	40,00
02 - 80 artiklan 1 kohdan b alakohta Meriympäristön suojelun sekä meri- ja rannikkoalueiden varojen kestävä käytön edistäminen	40,00
03 - 80 artiklan 1 kohdan c alakohta Meriympäristön tilaa koskevan tietämyksen parantaminen	40,00

EMKR:n ohjeellinen rahoitusosuus (euroa)	Toimenpideohjelmaan kohdistettujen määrärahojen osuus (%)	EMKR-
20 619 558,07		27,72%

10. ARVIOINTISUUNNITELMA

Arviointisuunnitelman tavoitteet ja päämäärä

Toimintaohjelman strategiassa keskeinen periaate on jatkuvan arvioinnin ja ennakkoinnin soveltaminen ohjelman toimeenpanoon. Tavoitteena on, että käytössä on koko ohjelmakauden ajan tarkkaa tietoa toimintaympäristöstä ja siinä tapahtuvista muutoksista sekä toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksista. Tällöin myös varojen käytön periaatteita ja painotuksia voidaan tarvittaessa muuttaa ja siten parantaa ohjelman vaikuttavuutta. Koska toimintaohjelman rahoitus on vain yksi vaikuttava tekijä kalatalouden ja siihen liittyvän toimintaympäristön kehittämisessä, arviointikokonaisuus laajennetaan kattamaan koko kalatalouspolitiikka ja sen tärkeimmät työvälit. Tämä mahdollistaa kokonaisvaltaisen tarkastelun ja syy-seuraussuhteiden tunnistamisen sekä niihin vaikuttamisen. Työssä tulee painottaa voimakkaasti myös yritysten ja toimintaohjelman viranomaisten liiketoimintaosaamisen ja sen kehittymisen arviointia. Näin toteutettuna arviointi lisää hallinnon toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä tuottaa tietoa kalatalouspolitiikasta käytävään vuoropuheluun.

Jatkuva arviointi- ja ennakkointiprosessi toteutetaan delegoimalla tehtävä esimerkiksi ostopalveluna Luonnonvarakeskukselle, jolla on vahva asiantuntemus kalataloudesta sekä kokemus politiikkatoimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinnista. Arviointityöhön osallistetaan elinkeinokalatalouden toimiala, hallinto ja keskeiset sidosryhmät. Tämä tapahtuu muun muassa siten, että arviointi- ja ennakkointituloksia käsitellään toimintaohjelman seurantakomiteassa sekä kalastuksen, vesiviljelyn ja jalostuksen ja kaupan kehittämissuunnitelmassa. Kehittämissuunnitelmat perustetaan seuraamaan alan kehitystä sekä keskustelemaan kehittämistarpeista. Ryhmiin nimetään edustus eri sidosryhmistä siten, että niissä on mukana myös yritysten edustajia, jotta hallinto voi olla suorassa vuoropuhelussa elinkeinon käytännön toimijoiden kanssa. Vuosina 2017 ja 2019 toteutetaan toimintaohjelmaan toteuttamiseen liittyvien keskeisten toimenpiteiden laadullinen arviointi ja tulokset raportoidaan vuotuisissa täytäntöönpanokertomuksissa.

Rahaston meripolitiikan toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan omana osana ohjelman jatkuvaa seuranta. Alkuvaiheessa arviointi rajataan koskemaan ohjelmasta rahoitettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta. Arviointi voidaan myöhemmässä vaiheessa laajentaa kattamaan koko kansallinen meripolitiikka. Tämä on perusteltua erityisesti, mikäli rahaston tuen avulla saadaan luotua kokonaisvaltaisen kansallinen meripolitiikka.

Hallinnointi ja koordinointi

Arviointi- ja ennakkointiprosessin hallinta- ja koordinoituvastuu kuuluu ohjelman hallintoviranomaisena toimivalle maa- ja metsätalousministeriölle. Arviointityö tilataan Luonnonvarakeskukselta. Työn ohjausta ja koordinaatiota sekä arviointityön laadun arviointia tukee maa- ja metsätalousministeriön asettama arviointityön ohjausryhmä. Ohjausryhmä seuraa arviointityön toteutumista sekä käsittelee vuosittaisen arviointisuunnitelman.

Toimintaohjelman seurantakomitea käsittelee kokouksissaan myös vuosittaisen arviointisuunnitelman sekä arviointi- ja ennakointiprosessin tuottamia tuloksia ja niiden perusteella suunniteltuja toimenpiteitä.

Arviointi- ja ennakointiprosessi rahoitetaan toimintaohjelman teknisestä tuesta. Prosessia tukee myös ohjelman teknisellä tuella rahoitettava kalatalouden verkostotoiminta. Verkoston tehtävänä on erityisesti toimialan ja sidosryhmien osallistaminen arviointiin ja ennakointiin sekä arviointityön tulosten yleinen viestintä.

Arviointiaiheet ja -toimet

Arviointi- ja ennakointiprosessissa tarkastellaan kansallisen kalatalouspolitiikan vaikuttavuutta sekä kalatalouden toimintaympäristön kehitystä. Arviointityö toteutetaan teemoittain, joita voivat olla esim. 1) kalatalouden rahoituksen vaikuttavuus, 2) kalastuksen säätelyn toimivuus, 3) hallinnon toiminta, 4) markkinaseuranta ja 5) kalatalouden toimintaympäristön kehitys. Teemat sekä niiden vaikuttavuutta kuvaavat mittarit määritetään arviointiprosessin alussa.

Arvioinnin ensisijainen tarkoitus on meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelman vaikuttavuuden arviointi ja EU-lainsäädännön edellyttämien arviointitietojen kerääminen ja analysointi säädetyssä aikataulussa. Vuosien 2017 ja 2019 toimeenpanon raportointia varten toteutetaan ohjelman arvioinnissa erityisselvitykset, jotka liittyvät ohjelman keskeisiin toimenpiteisiin tai keskeisiin strategisiin valintoihin ja niiden vaikuttavuuden arviointiin. Tällaisia kokonaisuuksia ovat ainakin kalastuksen ja hylkeiden rinnakkaiselon edistäminen (hylkeiden aiheuttamien vahinkojen kompensointi ja toimenpiteet hylkeiden aiheuttamien vahinkojen estämiseksi), vesiviljelyn kestävä kasvu, alueelliset kalatalouden toimintaryhmät, innovaatio- ja kehittämisohjelmat sekä toimintaohjelman toimeenpano. Lisäksi voidaan toteuttaa muita erityisselvityksiä tarpeen mukaan.

Kalastuksen säätelyn vaikuttavuutta arvioidaan ekologisten, taloudellisten ja sosiaalisten näkökohtien kautta. Tavoitteena on lisätä kalastuksen säätelyn ennakoitavuutta sekä sosiaalista kestävyyttä tuottamalla objektiivista ja ajantasaista tietoa päätöksentekoon sekä sidosryhmien väliseen keskusteluun.

Hallinnon toiminnan arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota toiminnan kustannustehokkuuteen ja asiakaslähtöisyyteen sekä johdonmukaiseen ja rahaston strategiaa toteuttavaan toimintaan.

Markkinaseuranta tuottaa tietoa kalataloustuotteiden markkinatilanteesta sekä niiden tulevaisuuden näkymistä. Tämän avulla voidaan paremmin arvioida erilaisten investointitukien myöntämisen edellytyksiä ja tarkoituksenmukaisuutta. Tällä järjestelmällä täytetään myös meri- ja kalatalousrahaston 46 artiklan 2 kohdan mukainen arviointi vesiviljelytuotteiden markkinanäkymistä ennen investointitukien myöntämistä.

Toimintaympäristön kehityksessä tunnistetaan aluksi kalatalouden elinkeinoihin keskeisimmin vaikuttavat ulkoiset tekijät sekä arvioidaan niiden kehitys ohjelmakauden aikana.

Tiedot ja tietostrategia

EMKR:n hankekohtaiset indikaattoritiedot tallennetaan rahaston seurantajärjestelmään, joka on täysin käyttövalmis vuoden 2015 keväällä. Kalastuspolitiikan arviointia ja vaikuttavuutta kuvaavat seuranta-aineistot tallennetaan luonnonvarakeskuksen tietokantoihin. Primaaritietoa sisältävät tietokannat on suojattu. Tiedon keräykseen, käsittelyyn ja varastointiin osallistuvilla henkilöillä on pääsy tietokantaan henkilökohtaisten käyttäjätunnusten ja salasanojen avulla.

Kalastuksen, vesiviljelyn ja kalanjalostuksen taloudellisen ja sosiaalisen tiedon raportointia ja yhteensovittamista muihin tietoihin kehitetään jatkuvasti. Tämä tapahtuu myös osana tiedonkeruuohjelmaa. Tavoitteena on, että näitäkin tietoja voidaan vastaisuudessa raportoida tietopyyntöjen mukaan suoraan tietokannasta. Tiedon saatavilla pitoa parannetaan ja jalostetun tiedon tarjontaa kansallisille tiedon käyttäjille lisätään ja parannetaan mm. julkaisutietokantoja kehittämällä. Tietokantoja ja tiedon saatavilla pitoa parannettaessa kiinnitetään edelleen huomiota tietosuojan varmistamiseen.

Aikataulu

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa vuonna 2015 ohjelman arviointia tukevan ohjausryhmän. Arviointiryhmä tukee maa- ja metsätalousministeriötä arviointi- ja ennakointiprosessin ostopalvelun määrittämisessä, jossa tarkennetaan arviointityön sisältö, käytettävät resurssit sekä toiminnan aikataulu. Tavoitteena on, että arviointi- ja ennakointiprosessi käynnistyy vuonna 2015. Ohjelmaan liittyvät erityisselvitykset toteutetaan vuosina 2016–2017 sekä 2018–2019, mikä mahdollistaa niiden tulosten raportoinnin vuosien 2017 ja 2019 täytäntöönpanokertomuksissa.

Yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen arviointia koskevat erityisvaatimukset

Paikallisen kehittämisen arvioinnin haasteena on se, että toiminnalle on luonteenomaista pitkäjänteisyys, jolla pyritään pysyviin tuloksiin. Tämä puolestaan johtaa siihen, että tulokset ilmenevät yhteisössä viiveellä, usein vasta vuosien päästä yksittäisten hankkeiden toteuttamisesta. Koska paikallisessa kehittämisessä toimenpiteet ovat usein myös

yleisluonteisia, esimerkiksi koulutus- ja verkostoitumishankkeita, ei toimenpiteen ja yhteisössä ilmenevän myönteisen lopputuloksen välillä ole aina selkeää todennettavissa olevaa syy-seuraussuhdetta. Tällaiset viivästyneet ja monimutkaiset vaikutukset kuuluvat yhteisölähtöiseen paikalliseen kehittämiseen ja ne on myös toimintaa arvioitaessa tiedostettava. Toiminnan arviointi yksinkertaisin tulosindikaattorein ei sovellu paikalliseen kehittämiseen samalla lailla kuin joihinkin muihin tukimuotoihin. Kalatalouden paikallisen kehittämisen arvioimisessa seurataankin ensisijaisesti sitä, kuinka tehokkaasti toimintaryhmät toimivat asetettujen reunaehtojen puitteissa. Toiminnassa arvioidaan erityisesti:

- a) ovatko tuetut toimet linjassa paikallisen kehittämissstrategian kanssa
- b) kuinka tuetut toimet ovat linjassa toimintaohjelmassa yhteisölähtöiselle paikalliselle kehittämiselle asetettujen tavoitteiden kanssa (kappale 5.1.1)
- c) kuinka aktiivista ja näkyvää toiminta on
- d) kokevatko toimijat kalatalouden toimintaryhmän toiminnan hyödylliseksi ja mitä hyötyjä toimijat ovat saaneet

Arvioinnissa on vahvasti strateginen ote ja arvioinnin lähtökohta on, että jos toimintaryhmä toteuttaa paikallista kehittämissstrategiaa linjassa paikalliselle toiminnalle asetettujen tavoitteiden kanssa ja tehden sitä aktiivisesti, ryhmän toiminnan voidaan katsoa olevan linjassa sille asetettujen tavoitteiden kanssa. Sen lisäksi on kuitenkin pyrittävä tekemään myös laadullista ja mahdollisuuksien mukaan määrällistä arviointia toiminnan vaikuttavuudesta pitkällä aikavälillä.

Toiminnan jatkuva arviointi ja seuranta toteutetaan toisaalta toimintaryhmän oman strategian toteuttamisen seurannan kautta, toisaalta Luonnonvarakeskuksen toteuttaman valtakunnallisen arviointiprosessin kautta. Kalatalouden toimintaryhmien toiminta suhteessa toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin arvioidaan kattavasti vuonna 2017 ja 2019. Tulosten perusteella voidaan tarvittaessa tehdä päätös ryhmien toiminnan muuttamisesta ja lakkauttamisesta. Myös ryhmien rahoitustasoja voidaan tarkistaa samassa yhteydessä.

Viestintä

Toimintaohjelman tiedottamisesta ja arviointitulosten jalkauttamisesta vastuu on kalatalouden verkostotoiminnalla.

Arviointitulokset käsitellään vuosittain ohjelman seurantakomiteassa sekä sektoreiden kehittämissyryhmissä. Tällä varmistetaan arviointitiedon leviäminen ohjelman seurannasta vastaaville tahoille sekä keskeisille sidosryhmille. Hallinto käsittelee vuosittain arviointitulokset koulutuspäivillä.

Arvioinnista ja ennakkoinnista tiedotetaan vuosittain ja tulokset julkaistaan ohjelman Internet-sivuilla. Lisäksi voidaan järjestää keskustelutilaisuuksia tai seminaareja ohjelman ja kalatalouspolitiikan tuloksista ja vaikutuksista. Toimintaohjelman saavutuksista ja arviointituloksista voidaan tiedottaa myös esimerkiksi lehdistötiedottein tai uutiskirjein.

Varat

Arviointi- ja ennakkointitietojen keräämisessä hyödynnetään mahdollisimman paljon olemassa olevia tiedonkeruurakenteita sekä EU:n tiedonkeruuohjelmaa jonka puitteissa tiedonhankinta pääosin toteutetaan. Arvioinnin toteuttaminen edellyttää kuitenkin myös lisäpanostuksia tiedonkeruuseen ja erityisesti ennakkointiprosessiin sekä politiikkatoimenpiteiden vaikuttavuuden arviointiin. Ohjelman varoin rahoitetaan erityisesti vaikuttavuuden arviointiin ja aineiston analysointiin liittyviä toimenpiteitä.

Meri- ja kalatalousrahastosta rahoitettavien hankkeiden vaikuttavuutta arvioidaan sekä tuen saajien ja tuen myöntäjien ilmoittamien seurantaindikaattoreiden perusteella että tarkempien kohdennettujen vaikutusanalyysien perusteella. Hankkeiden seurantaindikaattorit tallennetaan ohjelman tietojärjestelmään ja tuen myöntäjä todentaa tiedot hankkeen päättymisen yhteydessä. Ohjelman tietojärjestelmä mahdollistaa sähköisen asioinnin ja on käyttövalmis vuonna 2015.

11. OHJELMAN TÄYTÄNTÖÖNPANOJÄRJESTELYT

11.1 Viranomaisten ja välittävien elinten yksilöiminen

Viranomaisen/elin	Viranomaisen/elimen nimi	Sähköposti
Hallintoviranomainen	Maa- ja metsätalousministeriö, luonnonvaraosasto	luonnonvaraosasto@mmm.fi
Todentamisviranomaisen	Maa- ja metsätalousministeriö, hallinto- ja suunnitteluosasto, talousyksikkö	mmmtalous@mmm.fi
Tarkastusviranomaisen	Maa- ja metsätalousministeriö, sisäinen tarkastus	sari.anttila@mmm.fi
Todentamisviranomaisen välittävä elin	Ahvenanmaan maakunnan hallitus	bodil.karlsson@regiringen.ax
Hallintoviraston välittävä toimielin	Ahvenanmaan maakunnan hallitus	jenny eklund-melander@regeringen.ax
Hallintoviraston välittävä toimielin	ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus)	kirjaamo.keha@ely-keskus.fi
Hallintoviraston välittävä toimielin	Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi
Hallintoviraston välittävä toimielin	Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi
Hallintoviraston välittävä toimielin	Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

11.2 Seuranta- ja arviointimenettelyjen kuvaus

Toimintaohjelman toimenpiteiden vaikuttavuuden ja ohjelman hallinnon toimivuuden arviointi ja seuranta tapahtuu osana kokonaisvaltaista toimintaohjelman ja kalatalouspolitiikan arviointia. Arviointiprosessi on kuvattu kappaleessa 10.

Kokonaisvaltaisen seurannan, arvioinnin ja ennakoinnin tavoitteena on, että käytössä on koko ohjelmakauden ajan tarkkaa tietoa toimintaympäristöstä ja siinä tapahtuvista muutoksista sekä toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksista. Koska toimintaohjelman rahoitus on vain yksi vaikuttava tekijä kalatalouden ja siihen liittyvän toimintaympäristön kehittymisessä, arviointikokonaisuus laajennetaan kattamaan koko kalatalouspolitiikka ja sen tärkeimmät työvälineet. Tämä mahdollistaa kokonaisvaltaisen tarkastelun ja syy-seuraussuhteiden tunnistamisen sekä niihin vaikuttamisen. Näin toteutettuna arviointi lisää hallinnon toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä tuottaa tietoa kalatalouspolitiikasta käytävään vuoropuheluun.

11.3 Seurantakomitean yleinen kokoonpano

Seurantakomiteasta vastaa maa- ja metsätalousministeriö ja sen puheenjohtajana toimii maa- ja metsätalousministeriön edustaja. Seurantakomitean jäseniksi kutsutaan edustajia ainakin seuraavista sidosryhmistä: Ahvenanmaan maakunnan hallitus, valtioneuvoston kanslia, liikenne- ja viestintäministeriö, sisäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö, valtiovarainministeriö, maakuntien liitot, ELY-keskukset, kalataloutta edustavat järjestöt ja ympäristöjärjestöt. Seurantakomiteaan voidaan kutsua myös muita ohjelman toteuttamisen kannalta olennaisia sidosryhmiä. Euroopan komissio osallistuu seurantakomitean työhön neuvonantajana. Luonnonvarakeskus osallistuu seurantakomitean työhön pysyvänä asiantuntijana.

Valtioneuvosto asettaa rahaston seurantakomitean toimintaohjelman hyväksymisen jälkeen.

11.4 Yhteenvetokuvaus 120 artiklan mukaisesti toteutettavista tiedotus- ja julkistamistoimenpiteistä

Ohjelmaviestinnällä varmistetaan, että ohjelman mahdollisuudet tunnetaan erityisesti niiden sidosryhmien keskuudessa, jotka voivat hyödyntää ohjelmarahoitusta tai jotka ovat kiinnostuneita meri- ja kalatalouspolitiikasta. Lisäksi viestinnällä ja verkostotoiminnalla varmistetaan, että hyvät ideat ja käytännöt leviävät ja toimijoiden osaaminen, tietämys ja yhteistyö lisääntyvät. Toimintaohjelman tiedottamisesta ja arviointitulosten jalkauttamisesta vastuu on kalatalouden verkostotoiminnalla.

Meri- ja kalatalousrahastosta ja siihen liittyvistä toiminnoista tiedotetaan pääasiassa sähköisesti ohjelman Internet-sivuilla sekä noin kerran vuodessa julkaistavan uutiskirjeen avulla. Lisäksi tarpeen vaatiessa tiedotusta kohdennetaan lehti-ilmoituksin ja muun markkinointimateriaalin avulla sekä voidaan hyödyntää esimerkiksi sosiaalista mediaa. Rahaston Internet-sivuille kerätään tietoa mm. ohjelman rahoitukseen liittyvistä hakumahdollisuuksista, tapahtumista ja uutisista. Lisäksi sieltä löytyvät tiedot rahoitusta saaneista hankkeista sekä esimerkkejä hyvistä hankkeista ja kehittämishankkeiden tuloksista. Ohjelman varoin voidaan järjestää keskustelutilaisuuksia tai seminaareja ohjelman ja kalatalouspolitiikan tuloksista ja vaikutuksista.

Ohjelman edistymistä ja toimeenpanoa käsitellään vuosittain ohjelman seurantakomiteassa sekä sektoreiden kehittämissryhmissä. Tällä varmistetaan tiedon leviäminen ohjelman seurannasta vastaaville tahoille sekä keskeisille sidosryhmille.

Ohjelman verkostotoiminta tarjoaa resurssit rahaston ja laajemmin kalatalouspolitiikan viestinnän ja tiedottamisen kehittämiseen. Tavoitteena on avoin, ennakoiva ja johdonmukainen viestintä, joka tukee rahaston ja kalatalouspolitiikan toteuttamista.

12. TIEDOT VALVONTA-, TARKASTUS- JA TÄYTÄNTÖÖNPANON VALVONTAJÄRJESTELMÄN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA VASTAAVAVISTA ELIMISTÄ

12.1 Valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskevan järjestelmän täytäntöönpanoelimet

Viranomaisen/elimen nimi
Ahvenanmaan maakunnan hallitus
ELY-keskukset
Elintarviketurvallisuusvirasto
Maa- ja metsätalousministeriö
Maaseutuvirasto
Rajavartiolaitos
Tulli

12.2 Lyhyt kuvaus kalastuksen valvontaan, tarkastamiseen ja täytäntöönpanon valvontaan käytettävissä olevista henkilöresursseista ja rahoitusvaroista

Valvonnan ja toimeenpanon arvioidut käytettävissä olevat henkilöresurssit ovat vuonna 2014 noin 17 htv ja kokonaiskustannukset noin 3 miljoonaa euroa. Yhteisen kalastuspolitiikan käytännön valvonta- ja tarkastustyöstä vastaavien rannikon ELY-keskusten henkilöresurssit ovat 9 htv ja kustannukset noin 0,5 miljoonaa euroa. Maa- ja metsätalousministeriön henkilöresurssit ovat 2,5 htv ja arvioidut kokonaiskustannukset noin 1,6 miljoonaa euroa, josta tietojärjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon on vuonna 2014 varattu 1,2 miljoonaa euroa ja muihin kuluihin noin 0,3 miljoonaa euroa. Lisäksi valvontaan osallistuu Rajavartiolaitos, jonka toteuttaman valvonnan arvioidut henkilöresurssit ovat 5 htv. Rajavartiolaitoksen suorittaman valvonnan kustannukset ovat n. 1 miljoonaa euroa. Evira osallistuu valvontaan jäljitettävyyssasioissa ja tulli LIS-asioissa, kumpikin noin 0,5 htv:n työpanoksella, kustannusten ollessa n. 0,1 miljoonaa euroa kummassakin.

Ahvenanmaan maakunnan hallituksen toteuttamaan itsehallintoalueen kalastuksenvalvontaan arvioidaan käytettävän 0,5 htv kustannusten ollessa noin 0,1 miljoonaa euroa.

12.3 Käytettävissä olevat keskeiset välineet, erityisesti alusten, lentokoneiden ja helikopterien lukumäärä

Rannikon ELY-keskuksilla on käytössä neljä partiovenettä. Kalastuksen valvonnan kannalta Rajavartiolaitoksen oleellisin kalusto on kaksi valvontalentokonetta, seitsemän meritoimintaan kykenevää helikopteria, neljä ulkovartiolaivaa ja noin 30 avomeritoimintaan kykenevää partiovenettä. Ahvenanmaan maakunnan hallituksella, joka vastaa Ahvenanmaan itsehallintoalueen kalastuksen valvonnasta, on käytössä yksi partiovene. Lisäksi kaikilla viranomaisilla on käytössään autoja maissa ja satamissa tapahtuvia valvontatehtäviä varten.

12.4 Luettelu valituista toimintatyypeistä

Toimintatyyppi	Kuvaus
<p>a - Teknologian hankinta, asentaminen ja kehittäminen, mukaan lukien tietokonelaitteistot ja -ohjelmistot, alusten paikantamisjärjestelmät, videovalvontajärjestelmät ja tietoverkot, jotka mahdollistavat kalastukseen liittyvien tietojen keräämisen, hallinnoinnin, varmentamisen, analysoimisen, riskinhallinnan, esittelyn (valvontaan liittyvillä verkkosivustoilla) ja vaihtamisen, otantamenetelmien kehittäminen tällaisia tietoja varten sekä yhteenliittäminen monialaisiin tiedonvaihtojärjestelmiin</p>	<p>Kaupallisen kalastuksen valvonnan tietojärjestelmän (KAKE) uudistamis- ja kehittämishanke 2014–2023. Hanke voidaan jakaa projekteihin esim. seuraavasti: - Rikkomusrekisteri, piste- ja seuraamusjärjestelmän kehittäminen - Kalastuksen seurantakeskuksen (KSK) tietojärjestelmätarpeet - Valvonta, tarkastukset–osio - Ristiintarkastusten ja validoinnin kehittäminen - Riskianalyysijärjestelmä - KAKEn yhteisten osien kehittäminen - KAKEn käyttöliittymäudistus - Yli 10-metrinen rannikon lähellä toimivien alusten sähköinen kalastuspäiväkirja - Ennakoilmoitusjärjestelmän kehittäminen</p>
<p>b - Sellaisten komponenttien, mukaan lukien tietokonelaitteistot ja -ohjelmistot, kehittäminen, hankinta ja asentaminen, jotka ovat tarpeen kalastuksessa ja kalastustuotteiden markkinoille saattamisessa mukana olevilta toimijoilta asianomaisille jäsenvaltioiden ja unionin viranomaisille tapahtuvan tietojen siirron varmistamiseksi, mukaan lukien komponentit, joita tarvitaan valvontatarkoituksiin käytettävissä sähköisissä kirjaamis- ja raportointijärjestelmissä, alusten seurantajärjestelmissä ja automaattisissa tunnistusjärjestelmissä</p>	<p>KAKE-kokonaisuudistukseen liittyvät projektit: - EU:n tiedonsiirto ja raportointi (EC/FLUX, EFCA/EIR/ERS/VMS) - VMS:n yhteisprojekti (Ruotsin vetämään hankkeeseen osallistuminen) -> VMS-aluksia v. 2014 noin 60 kpl -> e-logbook-aluksia noin 60 kpl Toimenpiteestä voidaan tukea myös toimijoiden investointeja valvontateknologiaan, ml. VMS- ja ERS-laitteet.</p>
<p>c - Sellaisten komponenttien, mukaan lukien tietokonelaitteistot ja -ohjelmistot, kehittäminen, hankinta ja asentaminen, jotka ovat tarpeen asetuksen (EY) N:o 1224/2009 58 artiklassa tarkoitetun kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jäljitettävyyden varmistamiseksi</p>	<p>Toimenpiteestä voidaan tukea erityisesti toimia, joilla parannetaan jäljitettävyyden toimeenpanoa, vaikuttavuutta tai toiminnan kustannustehokkuutta. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi jäljitettävyyden seurannassa käytettävien laitteiden ja ohjelmistojen kehittäminen ja hankinta sekä valvojien ja toimijoiden osaamistason parantamiseen tähtäävään toimenpiteitä</p>
<p>d - Sellaisten ohjelmien toteuttaminen, joiden tarkoituksena on tietojen vaihto jäsenvaltioiden kesken ja tietojen analysointi</p>	<p>Toimenpiteestä voidaan toteuttaa hankkeita, joilla edistetään jäsenvaltioiden yhteistyötä valvontatietojen vaihdon ja analysoinnin osalta. Esimerkiksi hankkeet, joilla kehitetään tiedonvaihtojärjestelmiä tai testataan niiden teknistä toimivuutta ja aineiston laatua.</p>

Toimintatyyppi	Kuvaus
e - Valvonta-alusten, -lentokoneiden ja -helikoptereiden nykyaikaistaminen ja hankinta, edellyttäen että niitä käytetään kalastuksen valvontaan vähintään 60 prosentin osuudella niiden vuotuisesta kokonaiskäyttöajasta	- Rannikkopartioalusten uusiminen (yli 60 % vuotuinen käyttö kalastuksen valvontaan)
f - Muiden valvontaresurssien hankinta, mukaan lukien laitteet, joiden avulla voidaan mitata konetehoa, ja punnituslaitteet	- Autot ja dronet julkisten viranomaisten käyttöön (yli 60 % vuotuinen käyttö kalastuksen valvontaan) - Pilottihanke toimivista ja EU-säädökset täyttävistä punnitusjärjestelmistä satamissa Muiden valvontaresurssien hankinta viranomaisille tai toimijoille
g - Innovatiivisten tarkastus- ja valvontajärjestelmien kehittäminen ja kalastuksen valvontaan liittyvien pilottihankkeiden toteuttaminen, mukaan lukien kalojen DNA-analyysi tai valvontaan liittyvien verkkosivustojen luominen	- Pilotti Tablettikäyttöliittymän käytöstä liittyen Kake-valvontaosioon (kentällä toimivien tarkastajien käyttöön) - Valvonnan verkkosivujen kehittäminen, kaksi tasoa: suojatut sivut (MMM/ELY/RVL/MAVI) ja julkiset sivut -Valvontaviranomaisten yhteistyön kehittäminen (esim. Rajavartiolaitoksen ja ELY-keskuksen väliset uudet toimintatavat)
h - Kalastustoiminnan seuranta-, valvonta- ja tarkkailutehtävistä vastaavan henkilöstön koulutus- ja vaihto-ohjelmat, myös jäsenvaltioiden välillä	- Valvontahenkilöstön osallistuminen koulutukseen esim. EFCA:n järjestämään koulutukseen - EFCA:n ohjekirjojen ja oppaiden (tarkastukset) kääntäminen suomeksi ja koulutusmallin luominen tarkastuksiin ml. RVL:n henkilöstö
i - Kustannus-hyötyanalyysi ja seuranta-, valvonta- ja tarkkailutoimien suorittamisesta toimivaltaisille viranomaisille aiheutuneiden menojen ja tehtyjen tarkastusten arviointi	- Valvonnan keskeisen tietojärjestelmän KAKEn uudistamishankkeen kustannusten tarkkailu ja kustannus/hyötyanalyysi
j - Aloitteet, mukaan lukien seminaarit ja tiedotusvälineet, joilla pyritään lisäämään sekä kalastajien että muiden toimijoiden, kuten tarkastajien, virallisten syyttäjien ja tuomareiden sekä suuren yleisön tietoisuutta laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen torjumisen ja YKP:n sääntöjen täytäntöönpanon tarpeesta	- Tiedotussuunnitelma kansallisen toimeenpanolain, valvontasuunnitelmien ja kampanjoiden periaatteista toimijoille ja viranomaisille sekä sen toimeenpano
k - Toimintaan liittyvät kustannukset, jotka johtuvat sellaisten kantojen tehostetusta valvonnasta, jotka kuuluvat erityisten valvonta- ja seurantaohjelmien piiriin asetuksen (EY) N:o 1224/2009 95 artiklan	- Yhteisvalvontakampanjoiden (JDP) tehostetun valvonnan lisäresurssi tarkastuksiin (ELY/1-2 htv) - RVL:n vartioalusten käytön kustannukset niiden osallistuessa JDP-kampanjoihin

Toimintatyyppi	Kuvaus
mukaisesti ja joihin kohdistuu valvonnan koordinointi neuvoston asetuksen (EY) N:o 768/2005 15 artiklan mukaisesti	
I - Ohjelmat, jotka liittyvät asetuksen (EY) N:o 1224/2009 102 artiklan 4 kohdan mukaisesti laaditun toimintasuunnitelman toteuttamiseen, mukaan lukien kaikki mahdolliset toimintakustannukset	Artiklan 102 mukainen toimintasuunnitelma valvonnasta: - Kalastuksen seurantakeskuksen (KSK) perustaminen ja päivystyksen (24/7) järjestäminen Länsi-Suomen merivartioston johtokeskukseen, (1 lisä-htv 2015–2020). - Maaseutuvirasto seuraamusjärjestelmän hallintoviranomaiseksi (1 lisä-htv 2015-2020) - Fyysisen kenttävalvonnan ja ns. toimistovalvonnan hallinnollisen resurssin vahvistaminen ELY-keskuksissa (2-4 htv) - KAKE –tietojärjestelmän kokonaisuudistus, jatkokehitys ja ylläpito vuosina 2014-2020, (1 htv, olemassa oleva) - Tietojärjestelmien käyttötuen laajentaminen ja tehostaminen - Palvelutason nostaminen (tekninen)

12.5 Yhteys komission määrittelemiін painopisteisiin

Komission täytäntöönpanopäätös (2014/464/EU) määrittelee EU:n prioriteetit kalastuksen valvontatoimen tukemiseksi. Näitä prioriteetteja on kahdeksan. Suomella on lisäksi neljä päämäärää kansallisessa kalastuksen valvonnassa; 1) valvontaan liittyvän EU-lainsäädännön toimeenpanolain voimaansaattaminen; 2) kalastuksen valvonnan hallinnollisen toiminnan vahvistaminen ja tehostaminen siten, että valvontaorganisaatio on hyvin johdettu sekä kustannustehokkaasti toimiva; 3) valvonnan tietojärjestelmien kehittäminen siten, että ne tukevat kustannustehokasta valvontaa sekä sen strategista ja operatiivista toimintaa; 4) kalastuksen valvonnan vahvistaminen sekä merellä että ns. toimistovalvonnassa siten, että valvonnassa siirrytään riskiperusteisten ja harmonisoitujen menettelyjen käyttöön. Kansalliset päämäärät linkittyvät vahvasti komission määrittämiін prioriteetteihin.

Ohjelmassa valitut toimenpiteet, jotka koskevat kansallista toimeenpanolainsäädäntöä, esimerkiksi toimeenpanolain, valvontasuunnitelmien ja -kampanjoiden periaatteista järjestettävät tiedotustilaisuudet, liittyvät suoraan komission prioriteetteihin 1 ja 2.

Toimet, jotka liittyvät tietojärjestelmien kehittämiseen ja järjestelmien suorituskyvyn parantamiseen, kuten KAKE-järjestelmän uudistamis- ja kehittämishanke, ristiintarkastusten ja validoinnin kehittäminen, riskianalysijärjestelmän kehittäminen, EU:n tiedonsiirto ja raportointi, VMS-projektit, linkittyvät voimakkaimmin komission prioriteetteihin 1-3. Tietojärjestelmien kehittäminen tukee myös laajemmin koko valvonnan tehokkuuden parantamista ja tätä kautta myös prioriteetteja.

Toimet, joilla kehitetään kenttävalvonnan toimintaa, kuten esimerkiksi kenttävalvonnan pilottihanke, jossa kehitetään KAKE- järjestelmän valvontaosioon integroitu

älypuhelin/tablettisovellus, linkittyvät komission prioriteettiin 4.

Jäljitettävyyden seurannassa käytettävien laitteiden ja ohjelmistojen kehittäminen ja hankinta sekä valvojen ja toimijoiden osaamistason parantaminen linkittyy erityisesti komission prioriteetteihin 5 ja 8.

Valvontakaluston hankinnoilla ja satamien punnitusjärjestelmien pilottihankkeella tuetaan komission prioriteetteja 4-8.

Toimet, joilla valvontahenkilöstön tietotaitoa parannetaan osallistumalla esim. EFCA:n järjestämään koulutukseen sekä EFCA:n ohjekirjojen ja oppaiden kääntäminen suomeksi, linkittyvät komission prioriteettiin 7. Tätä tukee myös tehokkaampi osallistuminen yhteisvalvontakampanjoihin (JDP).

Suomi on laatinut valvonta-asetuksen 102 artiklan 4. kohdan mukaisen valvonnan toimintasuunnitelman, jossa yhdistetään myös ne toimet sekä hallinnollisten resurssien varmistaminen, jotka johtuvat ex ante -kriteerien osittain tai kokonaan täyttämättä jäämisestä. Toimintasuunnitelman tausta ja lähtökohtana on täytäntöönpanopäätöksen (2014/464/EU) määrittelemät prioriteetit sekä kansallisen YKP:n seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain tehokas täytäntöönpano. Kansallisella toimeenpanolailla perustetaan kalastuksen seurantakeskus (KSK), mukaan lukien päivystys (24/7), Rajavartiolaitoksen johtokeskukseen. Komission täytäntöönpanopäätöksen prioriteettien toteuttamiseksi on myös välttämätöntä, että valvonnan henkilö- ja kalustoresursseja lisätään tietyillä avainalueilla. Lisäresursseja tarvitaan erityisesti yhteisvalvontaohjelmien (JDP) toimeenpanoon, tietojärjestelmätukeen, kalastuskapasiteetin ja poisheittokiellon valvontaan. Valvontahenkilöstön osaamista parantavalla toimenpiteelle tuetaan kaikkia prioriteetteja.

13. TIEDONKERUU

13.1 Yleinen kuvaus kaudelle 2014–2020 suunnitelluista tiedonkeruutoimista

Toimet

2014–2016

Vuosina 2014–2016 Suomi toteuttaa kansallista tiedonkeruuohjelmaa 2014–2016, joka on hyväksytty komission päätöksellä KOM (5568/2013). Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, joka on käytännössä vastannut ohjelman toteutuksesta, fuusioituu kahden muun tutkimuslaitoksen kanssa 1.1.2015, minkä jälkeen sen toimintaa, mukaan lukien tiedonkeruuohjelma, jatkaa perustettava Luonnonvarakeskus. Hyväksytystä ohjelmasta poiketen Suomen osuus silakan kaikuluotaustutkimusmatkasta (BIAS Survey) myös osaluilla 29N ja 32N toteutetaan R/V Arandalla. Tämä ei aiheuta olennaisia muutoksia tutkimusmatkan sisältöön, eikä kustannuksiin.

2017–2020

Vuosien 2017–2020 tiedonkeruutoimenpiteet määritetään myöhemmin, kun tiedonkeruuasetus (DCF) on hyväksytty YKP:n perusasetuksen 37 artiklan mukaisesti. Kun uusi tiedonkeruuasetus tulee voimaan, Suomi muuttaa tarvittaessa toimintaohjelman tätä kappaletta niin, että se ottaa huomioon tiedonkeruun uudet velvoitteet ja tehtävät. Tiedonkeruu tehdään RCM/RCG Balticin ja PGECONin ohjeistuksen mukaisesti ja soveltuvien osin yhteistyössä muiden Itämeren valtioiden kanssa. Tarvittaessa tiedonkeruuta laajennetaan ja syvennetään tiedonkeruuasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tärkeimmät tukikelpoiset kustannuslajit ohjelmakaudella

Suurin yksittäinen kustannuslaji on palkkakustannukset (noin 75 % kuluista). Niitä aiheuttaa mm. tiedon keräämiseen, tarkistamiseen, tallentamiseen ja analysointiin sekä tietokantojen ylläpitoon ja kehittämiseen tarvittavasta työstä. Muita merkittäviä kustannuslajeja ovat vuokrat (n. 10 %), joita ovat tutkimusmatkoilla käytettävien alusten vuokrat ja pieneltä osin kenttätutkimusten tilavuokrat; aineet ja tarvikkeet (n. 5 %); ostopalvelut (n. 3 %) sekä matkakustannukset (n. 5 %), jotka sisältävät mm. kansainvälisiin koordinaatiokokouksiin ja tietoa käyttäviin työryhmiin osallistumisesta aiheutuvat kustannukset. Kustannuksia aiheuttavia hankintoja ovat esimerkiksi kalanäytteiden käsittelyyn sekä tiedon keräämiseen, tallentamiseen ja käsittelyyn tarvittavien aineiden, tarvikkeiden ja varusteiden sekä tietotekniikan hankinnat.

13.2 Kuvaus tietojen säilyttämismenetelmistä, tietojen hallinnasta ja tietojen käytöstä

Tiedonkeruun tuottama aineisto on tallennettu kansallisiin relaatiotietokantoihin. Biologinen aineisto (*metier*- ja kalakantakohtainen sekä lohen geneettinen aineisto) on SUOMU-tietokannassa. Vapaa-ajankalastukseen liittyvä aineisto on VAPA-tietokannassa. Vesiviljelyaineisto on KASSI-tietokannassa ja transversaaliaineisto VERKKO-tietokannassa. VAPA- ja KASSI-tietokantoihin on integroitu sähköinen tiedonkeruumahdollisuus. Kalastuksen, vesiviljelyn ja kalanjalostuksen taloudellisen ja sosiaalisen tiedon osalta tiedot on suureksi osaksi varastoitu tietokantaan tai yhteiskäyttöisille verkkolevyalueille, mutta tietokantaan liittyvä raportointi ja tietojen yhdistely vaatii kehitystyötä myös jatkossa. Lisäksi aggregoidun tiedon saatavuutta tehostetaan px-web -tietokantasovelluksella. Kaikuluotaus- ja koetroolaustutkimusmatkoilla kerättävä materiaali tallennetaan Itämeren rannikkovaltioiden yhteisiin Baltic Acoustic Data (BAD) –tietokantoihin; alkuperäinen aineisto säilytetään Luonnonvarakeskuksessa. Lohijoista kerättävä sähkökalastusaineisto tallennetaan HERTTA-tietokantaan.

Tietokannat sijaitsevat maa- ja metsätalousministeriön palvelimilla, lukuun ottamatta HERTTA-tietokantaa, joka on Suomen Ympäristökeskuksen hallussa. Joitain tiedonkeruun epätavallisia aineistoja, kuten lohijokien smolttituotannon laskemiseksi Tornion- ja Simojoelta kerätyt aineistot, säilytetään massamuisteissa ilman varsinaista tietokantasovellusta. Tietokannoista pystytään tuottamaan automaattisesti osa alueellisiin tietokantoihin tuotettavasta tiedosta. Tulevaisuudessa kehitetään tiedon siirtoon sekä kansainvälisellä että kansallisella tasolla liittyvää automatisaatiota sekä tiedon laatu- ja kontrolliin liittyviä sovelluksia.

Primaaritietoa sisältävät tietokannat on suojattu. Tiedon keräykseen, käsittelyyn ja varastointiin osallistuvilla henkilöillä on pääsy tietokantaan henkilökohtaisten käyttäjätunnusten ja salasanojen avulla. Tiedon saatavilla pitoa tehostava px-web-tietokanta on avoin kaikille käyttäjille Internet-yhteydellä. Px-web -sovelluksessa oleva informaatio on ryhmitelty sellaiselle tasolle, että tietoja ei pysty yhdistämään yksittäisiin henkilöihin tai yrityksiin.

Tietokantojen ylläpitäminen ja kehittäminen on jatkuvaa työtä. Sovelluksia joudutaan muokkaamaan aina, kun tiedonkeruu laajenee ja uutta tietoa ryhdytään keräämään sekä myös silloin, kun tiedon loppukäyttäjien vaatimukset muuttuvat.

Yllämainitun lisäksi jaksolla 2014–2020 tehostetaan kerättävän biologisen tiedon käsittelyä siten, että myös tutkimusmatkoilla otetaan käyttöön tallentavat kalanmittauslaitteistot, jolloin kerättävä tieto tallentuu mittauslaitteissa tallentimelle, josta se voidaan ladata tietokantaan ilman erillistä manuaalista tallennusvaihetta. Tietokantojen ja tallentavan kalanmittauslaitteiston automaattista laatu- ja kontrollia kehitetään. Tässä tiedon syötön sisällöllinen validointi sovelluksissa (esim. raja-arvojen avulla) sekä tallentavan kalanmittauslaitteiston mahdollistama automatisoitu työnkulku ovat keskeisiä asioita. Eri loppukäyttäjien tarvitsemien tiedostojen tuottamiseksi kehitetään automatisoituja raportointitoimintoja yhteistyössä tiedon loppukäyttäjien ja RCM/ RCG Baltic -ryhmän

kanssa. Tietokannan yhteensopivuutta ja yhteismitallisuutta Itämeren alueellisen tietokannan (RDB Baltic/Fishframe) kanssa parannetaan. Tietokannasta voidaan tuottaa tiedostoja, jotka ovat yhteensopivia ICES:n kanta-arviointitietokannan (InterCatch) kanssa. Kalastuksen, vesiviljelyn ja kalanjalostuksen taloudellisen ja sosiaalisen tiedon raportointi ja yhteensovittaminen muihin tietoihin vaatii jatkossa kehitystyötä. Tavoitteena on, että näitäkin tietoja voidaan vastaisuudessa raportoida tietopyyntöjen mukaan suoraan tietokannasta. Kansallisella tasolla tiedon saatavilla pitoa parannetaan ja jalostetun tiedon tarjontaa kansallisille tiedon käyttäjille lisätään ja parannetaan mm. julkaisutietokantoja kehittämällä. Tietokantoja ja tiedon saatavilla pitoa parannettaessa kiinnitetään edelleen huomiota tietosuojan ylläpitoon.

Primaaritiedon yhtenäisyyttä ja laatua pyritään varmistamaan mm. tiedon syötön sisällöllisellä validoinnilla (esim. raja-arvo- ja loogisuusehtoja asettamalla), sekä käyttämällä mahdollisuuksien mukaan automatisoitua työnkulkua (esim. tallentavan kalanmittauslaitteiston osalta). Transversaalin ja muun taloudellis-sosiaalisen tiedon osalta tietoja tarkastetaan ja arvioidaan kansallisen tilastojärjestelmän menettelyjä soveltaen. Kansallinen tilastojärjestelmä noudattaa Euroopan tilastojärjestelmän (ESS) käytäntöjä. Loppukäyttäjille tuotettava materiaali tuotetaan loppukäyttäjien luomien standardoitujen prosessien mukaisesti ja loppukäyttäjien formaatteihin sovitettuna silloin, kun tällaisia standardeja ja formaatteja on käytössä.

13.3 Kuvaus siitä, miten tiedonkeruun moitteeton varainhoito ja hallinnointi saavutetaan

Toimintaohjelman ja tiedonkeruun hallinnolliset tehtävät eriytetään siten, että tiedonkeruun kansallinen kirjeenvaihtaja ja toimintaohjelman viranomaiset ovat toiminnallisesti riippumattomia toisistaan. Kansallinen kirjeenvaihtaja ja toimintaohjelman hallintoviranomainen toimivat samassa yksikössä maa- ja metsätalousministeriön luonnonvaraosastolla, mutta tehtävien hoidosta vastaavat eri henkilöt. Tiedonkeruun rahoituksessa Luonnonvarakeskus on tuensaaja ja toimenpidettä koskevat tuki- ja maksupäätökset tehdään välittävänä elimenä toimivassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa. Jatkossa välittävänä elimenä voi olla kehittämis- ja hallintokeskus.

Kansallinen kirjeenvaihtaja toimii tiiviissä yhteistyössä tietojenkeruusta vastaavan Luonnonvarakeskuksen kanssa. Lisäksi kirjeenvaihtaja toimii yhteyshenkilönä muihin tiedonkeruun toimijoihin kuten Euroopan komissioon. Kirjeenvaihtaja osallistuu tarpeen mukaan tiedonkeruuta koskeviin Itämeren alueellisiin koordinaatiokokouksiin (RCM/RCG Baltic). Tarkoituksena on muuttuvan lainsäädännön myötä osallistua muihinkin tarpeellisiin kokouksiin. Lisäksi kirjeenvaihtaja osallistuu tiedonkeruuta koskevan lainsäädännön kehittämiseen EU:ssa ja kansallisesti. Kirjeenvaihtajalla ei ole suoraan tiedonkeruun rahoitukseen tai hallinnointiin liittyviä tehtäviä.

Luonnonvarakeskus laatii vuosittain raportin tiedonkeruutoiminnasta. Raportista on käytävä riittävällä tarkkuudella ilmi mitä tietoja on kerätty, onko tiedonkeruu hoidettu tiedonkeruusetuksen ja muun ohjeistuksen mukaisesti, miten tiedot on tallennettu ja miten ne

on toimitettu loppukäyttäjien saataville.

Tiedonkeruun Itämeren alueen koordinoitiryhmään (RCM/RCG Baltic) kuuluu kansallinen kirjeenvaihtaja ja vähintään kaksi tiedonkeruun suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavaa henkilöä (biologisen tiedonkeruun asiantuntija ja transversaalitiedon asiantuntija). Osallistumisen kustannukset katetaan toimintaohjelman rahoituksella. Tarvittaessa myös muu tiedonkeruun henkilöstö avustaa RCM/RCG Baltic -ryhmään kuuluvia henkilöitä kokousten väliajoilla tehtävässä valmistelutyössä.

Tieteellisiin kokouksiin ja asiantuntijakokouksiin osallistutaan siinä määrin, kuin tietojen järkevä hyödyntäminen tieteellisen neuvonannon ja muiden tarpeiden vuoksi edellyttää. Osallistujien määrä Suomelle relevanteissa työryhmissä päätetään tapauskohtaisesti, yleensä osanottajia on yksi tai kaksi, joissain poikkeuksellisissa tapauksissa kolme. Osallistumisen kustannukset katetaan toimintaohjelman rahoituksella.

Vuosittain tiedonkeruuseen arvioidaan käytettävän noin 30 henkilötyövuotta, ja tukikelpoisten kokonaiskustannusten arvioidaan olevan noin 2,5 miljoonaa euroa vuodessa. Luonnonvarakeskuksella ei ole omaa tutkimusalusta, vaan tiedonkeruusetuksen edellyttämä silakan kaikuluotaus- ja koetroolauksmatka toteutetaan Suomen ympäristökeskukselta vuokratulla tutkimusalus Arandalla. Tutkimusmatkoilla käytettävä kaikuluotaus-, koetroolauks- ja kalanlajittelukalusto on Luonnonvarakeskuksen omaisuutta.

Tiedonkeruun kustannusten hyväksymiseen sovelletaan yleisasetuksen 67 artiklan mukaisia menettelyjä seuraavasti:

1. Tosiasiallisesti aiheutuneiden ja maksettujen tukikelpoisten kustannusten korvausta tositteita vastaan sovelletaan palkkakustannuksiin (ml. hankkeen osuus loma-ajan palkoista ja lomarahosta), ostopalveluihin arvonlisäveroineen sekä aluskustannuksiin. Poistot voidaan korvata, jos ne täyttävät kaikki yleisasetuksen 69 artiklan 2 kohdan edellytykset.
2. Vakioyksikkökustannuksena hyväksytään 28 000 euroa vuodessa kalanäytteiden hankinnan korvauksena ilman tositteiden esittämistä. Summa perustuu kolmen edellisen vuoden keskiarvoon, jossa on ollut hyvin vähän vaihtelua vuosien välillä. Vakioyksikkökustannusten hyväksymistä puoltaa se, että kalanäytteitä hankitaan erittäin paljon pieninä erinä, joiden erittely tosittein olisi hallinnollisesti työlästä.
3. Muut välittömät ja välilliset kustannukset hyväksytään kiinteämääräisellä rahoituksella, joka on 15 % tukikelpoisista, kohdan 1 mukaisesti hyväksytyistä palkkakustannuksista. Tällä rahoituksella katetaan muun muassa tiedonkeruuseen liittyvät matkakustannukset, tarvikehankinnat ja toimitiloista aiheutuvat kustannukset.

14. RAHOITUSVÄLINEET

14.1 Kuvaus rahoitusvälineiden suunnitellusta käytöstä

Rahoitusvälineitä ei oteta käyttöön ohjelman alkuvaiheessa. Niiden soveltamisella arvioidaan kuitenkin olevan hyötyjä. Ennen niiden käyttöönottoa tulee tehdä perusteelliset selvitykset, jotta voidaan valita vaikuttavuudeltaan parhaat rahoitusvälineet ja arvioida niiden yhteensopivuus sekä tarve ottaen huomioon olemassa olevat rahoitusvälineet Suomessa.

14.2 Sellaisten EMKR-toimenpiteiden valinta, jotka on tarkoitus panna täytäntöön rahoitusvälineillä

EMKR-toimenpide
02 - 38 artikla Meriympäristöön aiheutuvien vaikutusten rajoittaminen ja kalastuksen mukauttaminen lajien suojeluun (+ 44 artiklan 1 kohdan c alakohta Sisävesikalastus)
03 - 39 artikla Meren elollisten luonnonvarojen säilyttämiseen liittyvä innovointi (+ 44 artiklan 1 kohdan c alakohta Sisävesikalastus)
04 - 40 artiklan 1 kohdan a alakohta Merten biologisen monimuotoisuuden suojelu ja ennallistaminen – kadonneiden pyydysten ja meressä olevien roskien kerääminen
01 - 40 artiklan 1 kohdan b–g ja i alakohta Merten biologisen monimuotoisuuden suojelu ja ennallistaminen – luonnonvarojen paremman hoidon tai säilyttämisen edistäminen, kiinteiden tai siirrettävien laitteiden rakentaminen, asentaminen tai nykyaikaistaminen, Natura 2000 -alueiden ja erityissuojelualueiden suojelu- ja hoitosuunnitelmien valmistelu, merten suojelualueiden, myös Natura 2000 -alueiden, hoito, ennallistaminen ja seuranta, ympäristötietoisuus, osallistuminen muihin biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen säilyttämiseen ja parantamiseen tähtääviin toimiin (+ 44 artiklan 6 kohta Sisävesikalastus)
02 - 36 artikla Tuki kalastusmahdollisuuksien jakojärjestelmille
01 - 27 artikla Neuvontapalvelut (+ 44 artiklan 3 kohta Sisävesikalastus)
02 - 30 artikla Tulonlähteiden monipuolistaminen ja uudet muodot (+ 44 artiklan 4 kohta Sisävesikalastus)
03 - 31 artikla Nuorten kalastajien käynnistysvaiheen tuki (+ 44 artiklan 2 kohta Sisävesikalastus)
04 - 32 artikla Terveys ja turvallisuus (+ 44 artiklan 1 kohdan b alakohta Sisävesikalastus)
07 - 40 artiklan 1 kohdan h alakohta Merten biologisen monimuotoisuuden suojelu ja ennallistaminen – nisäkkäiden ja lintujen saaliille aiheuttamien vahinkojen korvausjärjestelmät
08 - 42 artikla Lisäarvo, tuotteiden laatu ja tahattomien saaliiden hyödyntäminen (+ 44 artiklan 1 kohdan e alakohta Sisävesikalastus)
09 - 43 artiklan 1 ja 3 kohta Kalasatamat, purkupaikat, huutokauppahallit ja kalastussuojat – investoinnit kalasatamien ja huutokauppahallien infrastruktuurin tai purkupaikkojen ja kalastussuojien parantamiseksi; kalastussuojien rakentaminen kalastajien turvallisuuden parantamiseksi (+44 artiklan 1 kohdan f alakohta Sisävesikalastus)
01 - 26 artikla Innovointi (+ 44 artiklan 3 kohta Sisävesikalastus)
02 - 28 artikla Tutkijoiden ja kalastajien väliset kumppanuudet (+ 44 artiklan 3 kohta Sisävesikalastus)
04 - 41 artiklan 2 kohta Energiatehokkuus ja ilmastonmuutoksen hillintä – Pääkoneen tai apukoneiden korvaaminen tai nykyaikaistaminen (+ 44 artiklan 1 kohdan d alakohta Sisävesikalastus)
01 - 29 artiklan 1 ja 2 kohta Työvoiman osaamisen ja sosiaalisen vuoropuhelun edistäminen – koulutus; verkostoituminen; sosiaalinen vuoropuhelu; tuki puolisoille ja elinkumppaneille (+ 44 artiklan 1 kohdan a alakohta Sisävesikalastus)
01 - 47 artikla Innovointi
02 - 49 artikla Vesiviljelylaitosten hoito-, lomitus- ja neuvontapalvelut
01 - 48 artiklan 1 kohdan a–d ja f–h alakohta Vesiviljelyyn tehtävät tuottavat investoinnit
03 - 51 artikla Vesiviljelypaikkojen mahdollisuuksien lisääminen

03 - 56 artikla	Eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevat toimenpiteet
04 - 57 artikla	Vesiviljelykannoille otettavat vakuutukset
01 - 50 artikla	Työvoiman osaamisen ja verkottumisen edistäminen
01 - 77 artikla	Tiedonkeruu
01 - 76 artikla	Valvonta ja täytäntöönpanon valvonta
02 - 63 artikla	Paikallisten kehitysstrategioiden täytäntöönpano (mukaan lukien toimintakustannukset ja toiminnan edistäminen)
01 - 66 artikla	Tuotantoa ja markkinoille saattamista koskevat suunnitelmat
02 - 67 artikla	Varastointituki
03 - 68 artikla	Markkinoille saattamista koskevat toimenpiteet
01 - 69 artikla	Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostus
01 - 80 artiklan 1 kohdan a alakohta	Merivalvonnan yhdentäminen
02 - 80 artiklan 1 kohdan b alakohta	Meriympäristön suojelun sekä meri- ja rannikkoalueiden varojen kestävä käytön edistäminen
03 - 80 artiklan 1 kohdan c alakohta	Meriympäristön tilaa koskevan tietämyksen parantaminen

14.3 Ohjeelliset määrät, jotka on tarkoitus käyttää rahoitusvälineillä

EMKR:n kokonaismäärä vuosina 2014–2020 (euroa)
--

Asiakirjat

Asiakirjan otsikko	Asiakirjan tyyppi	Asiakirjan päivämäärä	Paikallinen viite	Komission viite	Tiedostot	Lähetyspäivämäärä	Lähetäjä
Perustelut toimintaohjelman muutokselle	Jäsenvaltion perustelut toimenpideohjelman muutokselle	24.7.2018		Ares(2018)3938664	Perustelut toimintaohjelman muutokselle	25.7.2018	nkukkaha

Viimeisimmät varmentamistulokset

Vakavuus	Koodi	Viesti
Info		Ohjelman versio on varmennettu.
Varoitus	2.24.5	EMKR:n yhteisrahoitusosuus yhdessä taulukon 8.2 kirjauksessa ei ole oikein. Unionin painopiste: "YKP:n täytäntöönpanon edistäminen", Toimenpide: "Seurannan, valvonnan ja täytäntöönpanon valvonnan tukeminen siten, että sillä parannetaan institutionaalisia valmiuksia ja julkishallinnon tehokkuutta lisäämättä hallinnollista rasiitetta (76 artiklan 2 kohdan e alakohta) (EMKR:n 13 artiklan 3 kohta)", Tosiasiallinen osuus: "70,000020432264998304122005140758", Vähimmäisosuus: "69.999", Enimmäisosuus: "70"